

Ολοκληρωμένη πρόταση για σύγχρονη και ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση

Νοέμβριος 2024

ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΕ
7-9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2024
ΡΟΔΟΣ

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
Θεματική Επιτροπή «Αγροτικής Ανάπτυξης».....	6
1. Εισαγωγή: Τοπική Αυτοδιοίκηση και πρωτογενής τομέας.....	6
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για ανάληψη πρωτοβουλιών για την υποστήριξη του πρωτογενούς τομέα με τη συμμετοχή των Δήμων	6
3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για ανάληψη πρωτοβουλιών υποστήριξης του πρωτογενούς τομέα σε Κεντρικό Επίπεδο	11
Θεματική Επιτροπή «Ανάπτυξης & Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας»	13
1. Εισαγωγή: Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.....	13
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την επιχειρηματικότητα... 13	
Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Απορριμμάτων & Κυκλικής Οικονομίας»	16
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	16
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διαχείριση των απορριμμάτων και την κυκλική οικονομία.....	17
2.1. Προτάσεις στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων.....	17
2.2. Προτάσεις στον τομέα της κυκλικής οικονομίας.....	18
Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων»	20
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	20
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	20
Θεματική Επιτροπή «Ενέργειας & Περιβάλλοντος»	23
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	23
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος	24
2.1. Προτάσεις στον τομέα της ενέργειας	24
2.2. Προτάσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.....	26
Θεματική Επιτροπή «ΕΣΠΑ και λοιπών Προγραμμάτων Τ.Α.».....	28
1. ΕΣΠΑ 2021-2027	28
1.1. Τα βασικά στοιχεία του ΕΣΠΑ 2021-2027	28
1.1.1. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για το ΕΣΠΑ 2021-2027 και τα Τομεακά Προγράμματα	28
1.1.2. Το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	31
1.1.2.1. Το χρηματοδοτικό σχέδιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027	31
1.1.2.2. Ενεργοποίηση δράσεων Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 21-27 με δικαιούχους τους Δήμους	31
1.1.2.3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για το Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 21-27	32
2. ΆΛΛΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΥΣ	34
2.1. Τα βασικά στοιχεία των Προγραμμάτων.....	34
2.1.1. Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»	34
2.1.2. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0.....	35

2.1.3. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ)	35
2.1.4. Παρατηρήσεις - προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την ορθή λειτουργία και την αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών εργαλείων από τους Δήμους	36
Θεματική Επιτροπή «Θεσμών & Διαφάνειας».....	38
1. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την προώθηση θεσμικών αλλαγών	38
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την προώθηση της διαφάνειας.....	42
Θεματική Επιτροπή «Ισότητας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»	44
1. Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης – Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας	44
Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής Οικονομίας».....	50
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	50
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση της κοινωνικής πολιτικής	51
3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας.....	54
Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας».....	56
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	56
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την υποστήριξη της οικογένειας	56
Θεματική Επιτροπή «Οικονομικών των Ο.Τ.Α.».....	61
1. Εισαγωγή: Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης	61
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας και την ανάπτυξη των Δήμων.....	62
Θεματική Επιτροπή «Ορεινών & Νησιωτικών Περιοχών».....	67
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	67
2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη στήριξη και την αναβάθμιση των ορεινών και των νησιωτικών περιοχών.....	67
Θεματική Επιτροπή «Παιδείας & Αθλητισμού».....	71
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	71
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την παιδεία και τον αθλητισμό	72
Θεματική Επιτροπή «Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης»	75
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	75
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας σε θέματα πολιτικής προστασίας	76
Θεματική Επιτροπή «Πολιτισμού & Νεολαίας»	78
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	78
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τον πολιτισμό και τη νεολαία.....	78
Θεματική Επιτροπή «Τουριστικής Ανάπτυξης».....	82

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	82
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την τουριστική ανάπτυξη	82
<i>Θεματική Επιτροπή «Υγείας»</i>	85
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	85
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση του τομέα της υγείας	85
<i>Θεματική Επιτροπή «Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων</i>	87
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	87
2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας στους τομείς των υποδομών, των μεταφορών και των δικτύων	88
Χωροταξία	88
Υποδομές.....	89
Μεταφορές και Δίκτυα	90
<i>Θεματική Επιτροπή «Ψηφιακής Διακυβέρνησης»</i>	92
1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης	92
Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των Δήμων.....	93
<i>Σύνθεση Θεματικών Επιτροπών</i>	95
Θεματική Επιτροπή «Αγροτικής Ανάπτυξης»	95
Θεματική Επιτροπή «Ανάπτυξης & Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας»	95
Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Απορριμμάτων & Κυκλικής Οικονομίας»	95
Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων»	95
Θεματική Επιτροπή «Ενέργειας & Περιβάλλοντος».....	96
Θεματική Επιτροπή «ΕΣΠΑ & λοιπών Προγραμμάτων της Τ.Α.»	96
Θεματική Επιτροπή «Θεσμών & Διαφάνειας»	96
Θεματική Επιτροπή «Ισότητας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».....	96
Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής Οικονομίας»	97
Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας»	97
Θεματική Επιτροπή «Οικονομικών των Ο.Τ.Α.»	97
Θεματική Επιτροπή «Ορεινών & Νησιωτικών Περιοχών»	97
Θεματική Επιτροπή «Παιδείας & Αθλητισμού»	98
Θεματική Επιτροπή «Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης»	98
Θεματική Επιτροπή «Πολιτισμού & Νεολαίας»	98
Θεματική Επιτροπή «Τουριστικής Ανάπτυξης»	98
Θεματική Επιτροπή «Υγείας».....	99
Θεματική Επιτροπή «Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων».....	99
Θεματική Επιτροπή «Ψηφιακής Διακυβέρνησης»	99
Διοικητική/Γραμματειακή Υποστήριξη Επιτροπών	99
Επιστημονική υποστήριξη Επιτροπών/ Επεξεργασία - Σύνθεση κειμένων	99

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με πρωτοβουλία του Προέδρου της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) Στερεάς Ελλάδας, κ. Νίκου Σουλιώτη, και μετά από ομόφωνη απόφαση του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου, συγκροτήθηκαν δεκαεννέα (19) Θεματικές Επιτροπές στα θεματικά αντικείμενα των αντίστοιχων Επιτροπών της Κ.Ε.Δ.Ε., λαμβάνοντας υπόψη και τα ειδικότερα ζητήματα που αντιμετωπίζει η Στερεά Ελλάδα.

Στις Επιτροπές της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας συμμετέχουν συνολικά 130 αιρετοί. Κάθε Επιτροπή αποτελείται από 7 ή 9 μέλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις θέσεις των Προέδρων και των Αντιπροέδρων των Επιτροπών, να οριστούν Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι - Μέλη των Οργάνων της Π.Ε.Δ. καθώς και Δημοτικοί Σύμβουλοι με μακρά εμπειρία στα θέματα που πραγματεύεται η σχετική Επιτροπή. Ο ορισμός των Μελών των Επιτροπών πραγματοποιήθηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε ο κάθε Δήμος να εκπροσωπείται με τουλάχιστον τρεις (3) αιρετούς, και οι επιπλέον θέσεις να μοιράζονται βάσει του κριτηρίου του πληθυσμού. Σε κάθε Επιτροπή συμμετέχουν μέλη από τουλάχιστον τρεις (3) Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Με τον τρόπο αυτό επιτεύχθηκε ο στόχος της πληρέστερης δυνατής εκπροσώπησης των τοπικών κοινωνιών της Στερεάς Ελλάδας καθώς και της δυνητικής ανάδειξης ειδικότερων θεμάτων τοπικού χαρακτήρα, σε όλα τα θεματικά αντικείμενα.

Οι Θεματικές Επιτροπές είναι οι εξής (αλφαβητικά):

1. Θεματική Επιτροπή «Αγροτικής Ανάπτυξης»
2. Θεματική Επιτροπή «Ανάπτυξης & Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας»
3. Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Απορριμμάτων & Κυκλικής Οικονομίας»
4. Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Υδάτινων πόρων»
5. Θεματική Επιτροπή «Ενέργειας & Περιβάλλοντος»
6. Θεματική Επιτροπή «ΕΣΠΑ & λοιπών Προγραμμάτων της Τ.Α.»
7. Θεματική Επιτροπή «Θεσμών & Διαφάνειας»
8. Θεματική Επιτροπή «Ισότητας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»
9. Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής Οικονομίας»
10. Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας»
11. Θεματική Επιτροπή «Οικονομικών των Ο.Τ.Α.»
12. Θεματική Επιτροπή «Ορεινών & Νησιωτικών περιοχών»
13. Θεματική Επιτροπή «Παιδείας & Αθλητισμού»
14. Θεματική Επιτροπή «Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης»
15. Θεματική Επιτροπή «Πολιτισμού & Νεολαίας»
16. Θεματική Επιτροπή «Τουριστικής Ανάπτυξης»
17. Θεματική Επιτροπή «Υγείας»
18. Θεματική Επιτροπή «Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων»
19. Θεματική Επιτροπή «Ψηφιακής Διακυβέρνησης»

Το ετήσιο τακτικό συνέδριο της Κ.Ε.Δ.Ε. για το 2024 αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί στις 7-9 Νοέμβριου στη Ρόδο. Πριν τη διεξαγωγή του συνεδρίου, η

Κ.Ε.Δ.Ε., σε συνεργασία με όλες τις Π.Ε.Δ. της χώρας, ανέλαβε τη διοργάνωση επτά (7) προσυνεδριακών συναντήσεων σε Ιωάννινα, Ναύπλιο, Μεσολόγγι, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Λαμία και Αθήνα. Στην προσυνεδριακή συνάντηση της Λαμίας, που πραγματοποιήθηκε στις 17 Οκτωβρίου, συμμετείχαν αιρετοί των Δήμων της Στερεάς Ελλάδας και της Θεσσαλίας. Νωρίτερα, συνεδρίασαν όλες οι Θεματικές Επιτροπές της Π.Ε.Δ., προκειμένου να καταλήξουν στα προς ανάδειξη θέματα. Στην από 10 Οκτωβρίου 14^η συνεδρίαση του Δ.Σ., πραγματοποιήθηκε συζήτηση επί των εισηγήσεων και οριστικοποιήθηκαν οι θέσεις της Π.Ε.Δ., οι οποίες και κατατίθενται στην Κ.Ε.Δ.Ε. στο πλαίσιο των εργασιών του ετήσιου τακτικού συνεδρίου της.

Η ολοκληρωμένη πρόταση της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνει θέσεις και προτάσεις, που έχουν στόχο τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των Δήμων, την ενίσχυση του ρόλου και της αυτονομίας τους, τη διόρθωση στρεβλώσεων, την απαλοιφή χρόνιων παθογενειών, κ.ά.. Εστιάζει επίσης σε θέματα περιφερειακού χαρακτήρα, με σκοπό αρχικά την ανάδειξή τους και στη συνέχεια τη συντονισμένη ανάληψη πρωτοβουλιών με την Κ.Ε.Δ.Ε. και τις Π.Ε.Δ. της χώρας.

Στο τέλος του παρόντος πονήματος, αντί επιλόγου, αποτυπώνονται, τιμής ένεκεν, για την επαγγελματική προσέγγιση του ρόλου τους και τη σημαντική συνεισφορά τους στη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης πρότασης της Π.Ε.Δ., τα ονόματα των Προέδρων και των Μελών των Επιτροπών καθώς και των στελεχών της Π.Ε.Δ..

Θεματική Επιτροπή «Αγροτικής Ανάπτυξης»

1. Εισαγωγή: Τοπική Αυτοδιοίκηση και πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας (εκτατικές καλλιέργειες, ελαιοκομία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία, αμπελουργία, δενδροκαλλιέργεια, κ.ά.) στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για την τελευταία 10ετία, παράγει σταθερά το 3-4% του Α.Ε.Π.. Σε πολλές περιπτώσεις, η ενασχόληση με τον αγροτικό ή τον κτηνοτροφικό τομέα είναι η κύρια πηγή εσόδων. Ωστόσο ακόμη και στις περιπτώσεις που δεν αποτελεί την κύρια ενασχόληση, το αγροτικό εισόδημα αποτελεί βασικό συμπληρωματικό εισόδημα για πολλές οικογένειες.

Στη Στερεά Ελλάδα, ο πρωτογενής τομέας έχει σημαντική συνεισφορά στη διαμόρφωση του περιφερειακού Α.Ε.Π.. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το ποσοστό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του κλάδου της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην περιφερειακή οικονομία, ως προς τη συνολική, παρουσίασε μεγάλη πτώση την 9ετία 2000-2008, από 12,9% σε 6,7%, στη συνέχεια κατά την 11ετία 2009-2020 έδειξε σταθεροποιητικές τάσεις, κυμαινόμενη σε ποσοστά 7% έως 9%, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του 2021, το έτος αυτό έφτασε στην κατώτερη τιμή του, το 6,5%. Η εικόνα αυτή δείχνει μία τάση μείωσης του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα, η οποία αν λάβουμε υπόψη τον πληθωρισμό αλλά και την αύξηση της παραγωγικότητας, μέσω της εφαρμογής νέων μεθόδων, καθιστά εμφανή τη σημαντική μείωση των ανθρώπων που επιχειρούν στον συγκεκριμένο τομέα.

Αναμφισβήτητα, ο πρωτογενής τομέας μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στην ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών Περιφερειών, όπως της Στερεάς Ελλάδας. Στην Περιφέρειά μας παράγονται πολλά προϊόντα ονομασίας προέλευσης καθώς και άλλα αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και ως εκ τούτου σημαντικής ζήτησης. Επομένως, στην Περιφέρειά μας καθώς και σε ολόκληρη τη χώρα, η ανάγκη στήριξης και υλοποίησης επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα κρίνεται επιτακτική.

Τέλος, έχοντας πλέον ως δεδομένη τη βίαιη κλιματική αλλαγή, στην οποία έχει υπεισέλθει ο πλανήτης μας, αλλά και η χώρα μας συγκεκριμένα, με τα συχνά πλημμυρικά φαινόμενα αλλά και τις εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές, πρέπει να υπάρξει ένα πλήρες πλάνο άμεσης επέμβασης και παροχής βοήθειας για τη στήριξη των αγροτικών και κτηνοτροφικών επιχειρήσεων, στις πληγείσες περιοχές.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για ανάληψη πρωτοβουλιών για την υποστήριξη του πρωτογενούς τομέα με τη συμμετοχή των Δήμων

Για τη συστηματική υποστήριξη και τη δημιουργία νέων προοπτικών ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα στη Στερεά Ελλάδα, αλλά και σε εθνικό επίπεδο, κρίνεται σκόπιμο να αναληφθούν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

1. Απόδοση αρμοδιοτήτων τοπικού χαρακτήρα στους Δήμους.

Πάγιο και επιτακτικό αίτημα της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η διάκριση των αρμοδιοτήτων και η απόδοση εκείνων που σχετίζονται άμεσα με ζητήματα τοπικού χαρακτήρα στους Δήμους.

Στο πλαίσιο αυτό, στους Δήμους πρέπει να αποδοθούν όλες οι κατά τόπους αρμοδιότητες που αφορούν στη λειτουργία και την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, σε συντονισμό και υπό τον εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Η επιλογή διαφορετικού μοντέλου διαχείρισης, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, δεν έχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, με την αναβάθμιση του ρόλου των Τ.Ο.Ε.Β., οι Οργανισμοί αυτοί έχουν αναλάβει αρμοδιότητες όπως η συντήρηση του αγροτικού δικτύου, η άρδευση, ο καθαρισμός των αποστραγγιστικών κ.ά.. Ωστόσο, στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι Τ.Ο.Ε.Β. δεν έχουν ούτε έναν εργαζόμενο, με αποτέλεσμα σε πολλά ζητήματα, να αναγκάζονται να παρέμβουν οι Δήμοι ή οι Περιφέρειες, χωρίς πρόγραμμα, χωρίς συντονισμό και χωρίς χρηματοδότηση. Επίσης, στον τομέα της αλιείας, η αρμοδιότητα της λειτουργίας των λιμανιών ανήκει, κατά βάση, στα λιμενικά ταμεία, τα οποία είναι επίσης υποστελεχωμένα και στην πλειοψηφία τους χωρίς επιχειρησιακή επάρκεια.

Επομένως, κρίνεται αναγκαίο να μεταφερθούν όλες οι αρμοδιότητες που αφορούν την υποστήριξη των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα στους Δήμους, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα, η συνοχή των δράσεων και η απαραίτητη ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις της εθνικής πολιτικής. Η κάθε μεταφορά αρμοδιότητας πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.

2. Ενίσχυση των δημόσιων υποδομών.

Μία αγροτική περιοχή πρέπει απαραίτητως να διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές (αγροτικούς δρόμους, αρδευτικά και αποστραγγιστικά δίκτυα, έργα πρόληψης ή αποτροπής καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα, ολοκληρωμένους αναδασμούς, σύγχρονα αλιευτικά καταφύγια και λιμάνια), οι οποίες θα εξασφαλίζουν την ομαλή πρόσβαση, την επαρκή άρδευση, την προστασία των αγροτεμαχίων και των εγκαταστάσεων, καθώς και τη γενικότερη καλή λειτουργία των αγροτικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών επιχειρήσεων. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα διευκολύνουν τις μετακινήσεις και τις μεταφορές προϊόντων, θα ενισχύσουν την παραγωγικότητα και θα προωθήσουν την ανάπτυξη. Για την υλοποίηση των παραπάνω απαιτείται η ενίσχυση της χρηματοδότησης προς τους Δήμους για την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων.

Επιπλέον, λόγω του έντονου φαινομένου της λειψυδρίας που παρατηρήθηκε κυρίως κατά το 2024, κρίνεται επιτακτική ανάγκη η χρηματοδότηση έργων άρδευσης (π.χ. φράγματα, λιμνοδεξαμενές, δίκτυα) μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, με προτεραιότητα στους Δήμους που αντιμετωπίζουν το αμεσότερο πρόβλημα.

3. Στελεχιακή Ενίσχυση των Δήμων.

Στο γενικότερο πλαίσιο της εντεινόμενης υποστελέχωσης των Δήμων, τα τμήματα αγροτικής και ζωικής παραγωγής αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό. Οι περισσότερες οργανικές θέσεις γεωπόνων και

κτηνιάτρων παραμένουν κενές, με αποτέλεσμα οι Υπηρεσίες να υπολειτουργούν και να μην είναι δυνατή η ανάπτυξη στρατηγικής στον αγροτικό και κτηνοτροφικό τομέα. Είναι επιτακτική ανάγκη να προσληφθούν νέοι υπάλληλοι για τη στελέχωση των σχετικών τμημάτων.

4. Στήριξη αγροτικού τομέα μέσω των Δήμων

Ειδικά κατά την τρέχουσα περίοδο, κατά την οποία το κόστος παραγωγής (καύσιμα, ηλεκτρικό ρεύμα, λιπάσματα, σπόροι, κ.ά.) έχει εκτοξευθεί, είναι απαραίτητο να δοθεί η δυνατότητα στους Δήμους να καλύπτουν μέρος των εξόδων άρδευσης των αγροτών, όπως το κόστος ηλεκτροδότησης γεωτρήσεων και αντλιοστασίων. Αυτό θα επιτρέψει στους αγρότες να συνεχίσουν να καλλιεργούν και να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους βιώσιμες. Αντίθετα, οι Δήμοι έχουν τη δυνατότητα να στηρίξουν «πολιτιστικές εκδηλώσεις», συχνά αμφιβόλου ποιότητας και αποτελέσματος, ενώ δεν επιτρέπεται να χρηματοδοτούν κόστη του αγροτικού τομέα. Αυτή η κατάσταση πλήττει καίρια τις τοπικές οικονομίες.

5. Προώθηση νέων καλλιεργειών/ νέων καλλιεργητικών μεθόδων – Δικτύωση – Διαρκής επιμόρφωση.

Οι Δήμοι, ως αρωγοί της τοπικής ανάπτυξης, θα πρέπει να συμμετέχουν και να στηρίζουν ερευνητικά σχήματα που έχουν ως στόχο την προώθηση νέων καλλιεργειών και καλλιεργητικών μεθόδων, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και τη δημιουργία προϊόντων ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.), που θα εκμεταλλεύονται τις ιδιαιτερότητες της περιοχής ή/και των τοπικών επιχειρήσεων, και θα βασίζονται σε καλές πρακτικές.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητη η διοργάνωση σεμιναρίων (και μέσω των δομών των Δήμων) με βασική ομάδα στόχο τους νέους και τους επαγγελματίες αγρότες. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δικτύωση των αγροτών, των κτηνοτρόφων και των αλιέων με ερευνητικούς φορείς, προκειμένου να υπάρχει συνεχής ροή αμφίπλευρης πληροφόρησης. Αυτό θα συμβάλει στη συνεχή ανάπτυξη της παραγωγής και της ποιότητας των προϊόντων.

Απαιτείται, επίσης, χρηματοδότηση προς τους Δήμους για ερευνητικούς σκοπούς, με την προϋπόθεση ότι θα συνεργάζονται με ερευνητικούς φορείς και Πανεπιστήμια.

6. Ανάσχεση της ερημοποίησης της ελληνικής υπαίθρου.

Το σημαντικότερο ίσως στοιχείο της τοπικής αυτοδιοίκησης και της ελληνικής Πολιτείας είναι, αφενός, η αναστροφή της τάσης μείωσης του πληθυσμού και, αφετέρου, η αποτροπή της συγκέντρωσης, κυρίως των νέων, στα αστικά κέντρα, καθώς και η ερημοποίηση της υπαίθρου. Η Στερεά Ελλάδα, λόγω της γειτνίασής της με το Μητροπολιτικό Κέντρο της Αθήνας, αντιμετωπίζει έντονα αυτό το πρόβλημα.

Πρέπει να δοθούν κίνητρα ώστε οι νέοι να παραμείνουν στα χωριά τους και, ιδανικά, να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή και την κτηνοτροφία. Αυτά τα κίνητρα θα μπορούσαν να είναι φορολογικά, αναπτυξιακά ή χρηματοδοτικά.

Τα οφέλη από την επιτυχία αυτού του εγχειρήματος θα είναι πολλαπλά. Συγκεκριμένα, οι νέοι θα αποκομίσουν σταθερό εισόδημα, επιχειρηματική πραγμάτωση και καλύτερη ποιότητα διαβίωσης. Οι Δήμοι θα ωφεληθούν από τη συγκράτηση των νέων στις αγροτικές περιοχές, την ανάσχεση του δημογραφικού προβλήματος και την ενίσχυση των τοπικών αναπτυξιακών δυνατοτήτων. Τέλος, η χώρα, στο σύνολό της, θα επωφεληθεί από την αποτροπή του συνωστισμού στα

μεγάλα αστικά κέντρα, κάτι που έχει επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής, από τη δημιουργία ενός ευρύτερου επιχειρηματικού φάσματος που θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη ανθεκτικότητα της οικονομίας σε δύσκολες καταστάσεις και τη μείωση της ανεργίας.

7. Αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα στην προσπάθεια μείωσης του κόστους παραγωγής για τους αγρότες. Οι Δήμοι θα πρέπει να εξετάσουν τη συμμετοχή τους σε ενεργειακές κοινότητες, συνεργαζόμενοι με αγρότες, ομάδες παραγωγών ή συνεταιρισμούς. Σκοπός αυτής της συνεργασίας είναι, πέρα από την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους μέσω του ενεργειακού συμπληψισμού, να συμβάλουν στην τοπική ανάπτυξη και στην υποστήριξη των τοπικών αγροτικών επιχειρήσεων.

Για τη δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση προγράμματος χρηματοδότησης ή δανειοδότησης των Δήμων με ευνοϊκούς όρους. Σε καμία περίπτωση η συγκεκριμένη πρόταση δεν αφορά την εγκατάσταση πάρκων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Α.Π.Ε.) σε καμένες δασικές εκτάσεις ή περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος, πρακτική με την οποία η Π.Ε.Δ. είναι πλήρως αντίθετη.

8. Υποστήριξη ίδρυσης τοπικών αγροτικών αγορών.

Συνδρομή των Δήμων στη διαδικασία ίδρυσης τοπικών αγροτικών αγορών και δημοπρατηρίων, με σκοπό την αύξηση του κέρδους για τους αγρότες. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας αναμένεται η ενίσχυση των δεσμών της τοπικής αγοράς και η τόνωση της τοπικής οικονομίας.

9. Αρτιότερη εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας

Η ελαιοκομία αποτελεί έναν σημαντικό κλάδο της αγροτικής ενασχόλησης. Η παραγωγή ελαιολάδου εξαρτάται άμεσα από την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας. Είναι απαραίτητο να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και από την εκάστοτε Περιφέρεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η άρτια εφαρμογή του προγράμματος, με σκοπό τη διατήρηση της παραγωγής σε υψηλά επίπεδα.

10. Προώθηση του αγροτουρισμού.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση του αριθμού των τουριστών που επιλέγουν τον αγροτουρισμό. Η Στερεά Ελλάδα διαθέτει πολλές περιοχές που συνδυάζουν τον αγροτουρισμό με το φυσικό κάλλος, και απαιτούνται ενέργειες για περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Είναι αναγκαίο οι Δήμοι να δημιουργήσουν ένα φιλικό περιβάλλον για τους επιχειρηματίες που επιθυμούν να αναπτύξουν τον αγροτουρισμό, καθώς και ένα ελκυστικό και φιλόξενο κλίμα για τους επισκέπτες. Παράλληλα, θα πρέπει να συμβάλλουν στην προβολή και διαφήμιση αυτής της επιλογής, τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική αγορά.

Για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, είναι σημαντικό τα Προγράμματα Leader να στοχεύσουν κυρίως στη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών και έργων υποδομών των Δήμων.

11. Διάχυση καλών πρακτικών.

Δεδομένου ότι υπάρχουν Δήμοι και περιοχές στην Ελλάδα που έχουν καταφέρει να διατηρήσουν τον πρωτογενή τομέα σε διαδικασία συνεχούς ανάπτυξης, κρίνεται σκόπιμο να δημιουργηθεί ένα διαδημοτικό δίκτυο δικτύωσης. Ο στόχος αυτού του δικτύου θα είναι η διάχυση των καλών πρακτικών και των αποτελεσμάτων των σχετικών δράσεων.

12. Χορήγηση πιστώσεων για τη διαχείριση προσβεβλημένων δέντρων πλατάνου από τον παθογόνο μύκητα *Ceratocystis platani*

Όπως είναι γνωστό, στη χώρα μας, ήδη από το 2003, έχει διαπιστωθεί από το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, προσβολή των πλατάνων από την ασθένεια του μεταχρωματικού έλκους που προκαλείται από το μύκητα *Ceratocystis platani*.

Σε πολλές περιοχές της Στερεάς Ελλάδας, καθώς και σε ολόκληρη τη χώρα, εντοπίζονται πολλά ξερά δέντρα, τόσο εντός του οικιστικού ιστού όσο και παραπλεύρως του οδικού δικτύου. Η ύπαρξη αυτών των ξερών δέντρων εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους πρόκλησης ατυχημάτων για τους πολίτες που χρησιμοποιούν τους κοινόχρηστους χώρους ή διέρχονται πεζοί, καθώς και για τα οχήματα που κινούνται στις οδούς εντός και εκτός των οικισμών.

Καθώς η ασθένεια είναι εξαιρετικά μεταδοτική, οποιαδήποτε εργασία για την αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να εκτελείται με αυστηρές προδιαγραφές ασφαλείας, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 4757/123205/27-04-2023 (Β' 2842) Κοινή Υπουργική Απόφαση. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η αφαίρεση των προσβεβλημένων δέντρων, η νέκρωση του ριζικού τους συστήματος με χρήση ζιζανιοκτόνων και η δημιουργία ουδέτερης ζώνης, κόβοντας περιμετρικά όσα δέντρα είναι απαραίτητα, ακόμα κι αν δεν φαίνονται προσβεβλημένα.

Παράλληλα, απαιτείται ειδικός χειρισμός των κομμένων δέντρων είτε με καύση στο σημείο (κάτι που δεν είναι εύκολο κι έχει κινδύνους) είτε με υγειονομική ταφή, αφού γίνει μεταφορά με σφραγισμένα φορτηγά. Η υλοποίηση όλων των παραπάνω προϋποθέτει τη διάθεση πολυάριθμου προσωπικού και τη χρήση κατάλληλων μηχανημάτων και εργαλείων, τα οποία θα απολυμαίνονται καταλλήλως.

Δεδομένης της υποστελέχωσης των Δήμων, κρίνεται απολύτως απαραίτητη η παροχή οικονομικής ενίσχυσης, ώστε να καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν προκύψει από τη διάδοση της ασθένειας και η εξάλειψη των υφιστάμενων κινδύνων.

13. Επίλυση προβλήματος άρδευσης Κωπαϊδικού Πεδίου

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4305/2014, όλες οι αρμοδιότητες του πρώην Οργανισμού Κωπαϊδας μεταβιβάστηκαν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η οποία αποτελεί τον καθολικό διάδοχο. Το 2024, στην Κωπαϊδα, όπως και σε πολλές άλλες περιοχές της χώρας, υπήρξε έντονο πρόβλημα στην άρδευση. Επιπλέον, στην περιοχή δεν παρατηρείται πρόοδος στην κατασκευή έργων υποδομής γενικότερα.

Κρίνεται απαραίτητη η άμεση λήψη αποφάσεων από την Περιφέρεια, σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους Δήμους, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο. Αυτό το σχέδιο θα πρέπει να επικεντρωθεί στην κατασκευή έργων υποδομής, με έμφαση στην άρδευση, ώστε να αντιμετωπιστούν τα χρόνια προβλήματα της περιοχής. Δεδομένου ότι η λειψυδρία συνεχώς εντείνεται, είναι επιτακτική η άμεση εκκίνηση αυτών των έργων υποδομής.

3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για ανάληψη πρωτοβουλιών υποστήριξης του πρωτογενούς τομέα σε Κεντρικό Επίπεδο

Σε κεντρικό επίπεδο, η Π.Ε.Δ. και οι Δήμοι της Στερεάς Ελλάδας προτείνουν να αναληφθεί άμεσα δράση από την Κυβέρνηση στα εξής θέματα:

1. Δημιουργία εργαλειοθήκης μέτρων για την άμεση υποστήριξη περιοχών, πολιτών και επιχειρήσεων που πλήττονται από πυρκαγιές και θεομηνίες. Δεδομένου ότι οι φυσικές καταστροφές, λόγω της διαρκώς κλιμακούμενης κλιματικής κρίσης, είναι πλέον μέρος της νέας πραγματικότητας και στη χώρα μας, η ύπαρξη εργαλειοθήκης μέτρων θα δημιουργήσει αίσθημα ασφάλειας στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, θα επιτρέψει την αμεσότερη επέμβαση της Πολιτείας με στοχευμένα, κατά περίπτωση, μέτρα, θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των πολιτών και θα δώσει τη δυνατότητα διαρκούς βελτίωσης των μέτρων, μέσω της διαδικασίας ανατροφοδότησης με πληροφορίες. Στη διαβούλευση για τη διαμόρφωση της εργαλειοθήκης απαιτείται η συμμετοχή όλων των φορέων που εκπροσωπούν τις τοπικές κοινωνίες (Δήμοι, Περιφέρειες) και τις επιχειρήσεις (Επιμελητήρια, Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, κ.λπ.).
2. Συμπερίληψη των αγροτικών επιχειρήσεων στη λίστα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα προγράμματα απασχόλησης της Δ.Υ.Π.Α. (πρώην ΟΑΕΔ) για την επίλυση του προβλήματος έλλειψης εργατών γης στην ελληνική ύπαιθρο.
3. Προστασία της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων με παρεμβάσεις για τη μείωση του κόστους παραγωγής και παροχή κινήτρων για την καλλιέργεια της ελληνικής υπαίθρου.
4. Να ενταχθεί το σύνολο των περιοχών με εκτατικές καλλιέργειες στο μέτρο της απονιτροποίησης, με σκοπό την προστασία των υδάτινων πόρων και της ανθρώπινης υγείας.
5. Στήριξη παραδοσιακών ελληνικών καλλιεργειών, όπως το βαμβάκι, τα σιτηρά, τα ζαχαρότευτλα κ.λπ., τα οποία ξεχωρίζουν ποιοτικά σε σχέση με τα εξωχώρια.
6. Αυστηροποίηση των ελέγχων στα εισαγόμενα προϊόντα από τρίτες χώρες με σκοπό την αποφυγή κατανάλωσης επικίνδυνων ή χαμηλής ποιότητας προϊόντων.
7. Καθιέρωση συστήματος κατάταξης των προϊόντων βάσει των ποιοτικών τους χαρακτηριστικών.
8. Να υλοποιηθεί η πρόβλεψη επιστροφής της μείωσης της επιδότησης στα καπνά στις τοπικές κοινωνίες, μέσω της χρηματοδότησης προς τους Δήμους για την υλοποίηση έργων υποδομών.
9. Αντιμετώπιση καταστροφών από άγρια ζώα: Επίλυση προβλήματος καταστροφών καλλιεργειών από αγριογούρουνα, με άδεια κυνηγιού υπό αυστηρούς όρους κατά τις περιόδους έξαρσης.
10. Επιτάχυνση διαδικασίας αδειοδότησης γεωργικών γεωτρήσεων. Σε όλη τη χώρα ο αριθμός των μη διεκπεραιωμένων φακέλων είναι τεράστιος. Πρέπει απαραίτητως να αναληφθεί σχετική πρωτοβουλία για να επιταχυνθεί και να ολοκληρωθεί άμεσα η διαδικασία.

11. Πιστή εφαρμογή του Ν. 3259/2004 (όπως ισχύει) για τα πανωτόκια στις αγροτικές επιχειρήσεις, με στόχο την άμεση περαίωση της διαδικασίας και την υποστήριξη του κτηνοτροφικού τομέα.

Θεματική Επιτροπή «Ανάπτυξης & Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας»

1. Εισαγωγή: Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας

Η διασφάλιση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς επίσης και η διαδικασία των διαρθρωτικών αλλαγών και των οικονομικών μεταρρυθμίσεων είναι ένα θέμα που πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει την εμπλοκή των ΟΤΑ, τόσο στη φάση της διαβούλευσης όσο και στη φάση της εφαρμογής. Με την προϋπόθεση αυτή, η ανάληψη ενεργειών για την οικονομική ανάπτυξη των κατά τόπους περιοχών, αλλά και της χώρας, πρέπει να γίνει «προσωπικό στοίχημα» όλων των εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ Βαθμού.

Σ' αυτό το «στοίχημα» σχετικά με την Επιχειρηματικότητα, πρέπει να απαντηθούν τα κάτωθι ερωτήματα:

- ✓ Σε ποιον βαθμό και με ποιον τρόπο μπορούν οι Δήμοι να στηρίξουν την επιχειρηματικότητα; Έχουν τα απαιτούμενα εργαλεία;
- ✓ Διευκολύνουν τους επιχειρηματίες, μικρούς και μεγάλους, να δημιουργήσουν ή να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους;
- ✓ Μπορούν οι Δήμοι να χαράξουν πολιτική στον τομέα της επιχειρηματικότητας, ενσωματώνοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών τους;
- ✓ Πόσο επαρκές και λειτουργικό είναι το νομικό πλαίσιο σε σχέση με τις χρήσεις γης, τους ελέγχους και τις αδειοδοτήσεις;

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την επιχειρηματικότητα

Στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας θα πρέπει να βρίσκονται οι εξής κύριοι άξονες - στόχοι:

A. ΥΠΟΔΟΜΕΣ :

1. Τακτοποίηση των μεγάλων πολεοδομικών και χωροταξικών ζητημάτων που αφορούν σε χρήσεις γης, ζώνες οικιστικού ελέγχου, τοπικά, χωρικά και άλλα σχέδια.
2. Εξορθολογισμός του πλαισίου σε σχέση με την υλοποίηση επενδύσεων ή έργων υποδομής σε περιοχές προστασίας χαρακτηρισμένων αρχαιολογικών χώρων, προκειμένου να επιτραπεί η υπέρβαση επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης έργων ανάπτυξης υποβαθμισμένων περιοχών.
3. Εναρμόνιση των χωροταξικών σχεδίων σε επίπεδο Καλλικρατικού Δήμου για ήπιες μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας ή περισσότερων του ενός Καλλικρατικών Δήμων για τη «βαριά» βιομηχανία.
4. Ολοκλήρωση των βασικών υποδομών αρμοδιότητας των Δήμων, όπως δίκτυα ύδρευσης, δίκτυα αποχέτευσης, τοπικό οδικό δίκτυο κ.λπ..

5. Δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος προς τις επιχειρήσεις (τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο) και συνεχείς προσπάθειες για προσέλκυση νέων επενδύσεων με παροχή φορολογικών κινήτρων από την Πολιτεία, οικονομικών διευκολύνσεων από τους Δήμους, με παράλληλη τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων, όπως π.χ. η απασχόληση δημοτών, η συνεργασία της επιχείρησης με άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός του Δήμου, η εξωστρέφειά της, η φερεγγυότητά της, κ.ά.

Β. ΑΝΑΔΕΙΞΗ και ΠΡΟΒΟΛΗ των ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ κάθε ΔΗΜΟΥ

Η τοπική ανάπτυξη πρέπει να βασίζεται στην εκμετάλλευση των συγκριτικών αναπτυξιακών πλεονεκτημάτων των κατά τόπους περιοχών και κυρίως τον τεκμηριωμένο συνδυασμό τους, που θα συνοδεύεται από μετρήσιμους στόχους. Στα πλαίσια της παραπάνω φιλοσοφίας κρίνονται απαραίτητα τα εξής:

1. Να υπάρχει σαφής στόχευση στο επιχειρησιακό σχέδιο του κάθε Δήμου σχετικά με την αναπτυξιακή στρατηγική, τους στόχους, τις προτεραιότητες καθώς και τις παρεμβάσεις για να επιτευχθούν όλα τα προηγούμενα.
2. Να ενισχυθούν οι συνεργασίες των Δήμων με φορείς, όπως ερευνητικά κέντρα και Πανεπιστήμια, για την καλύτερη δυνατή στόχευση σε δράσεις με αναπτυξιακή προοπτική.
3. Κατάρτιση αναλυτικού πλάνου για την ανάδειξη των ιδιαίτερων συγκριτικών πλεονεκτημάτων του κάθε Δήμου, προκειμένου να υπάρξει προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων.

Γ. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ και ΣΤΗΡΙΞΗ των ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

1. Δημιουργία Γραφείου Υποστήριξης Επιχειρήσεων και Επενδύσεων σε επίπεδο Δήμου. Το γραφείο θα ενημερώνει για τα κίνητρα που προβλέπονται στα προγράμματα χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων, ενώ παράλληλα θα συνδράμει τις επιχειρήσεις, με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας και της ταχέως επίλυσης θεμάτων με το Δημόσιο. Το γραφείο θα διατηρεί επίσης βάση δεδομένων με βιογραφικά σημειώματα, με σκοπό την παροχή άμεσης πληροφόρησης προς τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και τους δυνητικούς επενδυτές, σχετικά με το υφιστάμενο στελεχιακό δυναμικό στην περιοχή και τη μεταξύ τους διασύνδεση.
2. Ανάπτυξη επιχειρηματικών συστάδων (clusters) με τη συμμετοχή ερευνητικών φορέων, επιχειρήσεων και φορέων της αυτοδιοίκησης, με σκοπό την τοπική ανάπτυξη και την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Η χρηματοδότηση θα προκύψει από το Πρόγραμμα της Περιφέρειας, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Δ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ της ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ και των ΠΗΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

1. Δημιουργία ή ενίσχυση και περαιτέρω ενεργοποίηση φορέα/ων για την ενημέρωση και υποστήριξη των Δήμων, στην προσπάθειά τους για συμμετοχή σε άλλα χρηματοδοτούμενα προγράμματα πέραν του ΕΣΠΑ ή την υλοποίηση έργων, που θα έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για τους ίδιους και τους πολίτες τους. Στόχος του φορέα θα πρέπει να είναι η έκδοση οριζόντιων οδηγιών και εγχειριδίων και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Όσον αφορά τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα οποία δεν υπάρχει η διαμεσολάβηση Υπηρεσιών ή Δομών του Κράτους θα

πρέπει να οριστεί συγκεκριμένος φορέας (ή φορείς), ο οποίος θα αναλάβει τον ρόλο του διαμεσολαβητή και διαθέτοντας την απαραίτητη τεχνογνωσία, θα καθοδηγεί και θα συνδράμει τους Δήμους στην εξασφάλιση πρόσθετων χρηματοδοτήσεων. Τον ρόλο αυτό μπορεί να επιτελέσει ένας υφιστάμενος φορέας (που θα πρέπει να ενισχυθεί) ή ένας νέος που θα δημιουργηθεί με τη συμμετοχή της Κ.Ε.Δ.Ε. και των Π.Ε.Δ..

2. Ίδρυση Θερμοκοιτίδων Νεοφυών Επιχειρήσεων (start up) με τη συμμετοχή Δήμων, για τη «φιλοξενία» καινοτόμων - και όχι μόνο- επιχειρήσεων, που θα αξιοποιούν το τοπικό παραγωγικό δυναμικό.
3. Συνεργασίες με πιστωτικά ιδρύματα και φορείς για την ανάπτυξη χρηματοδοτικών εργαλείων και την επίτευξη εύκολης πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τα μέσα να συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη, στη δημιουργία οικονομιών κλίμακας προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων και στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και την ισχύουσα θεώρηση σχετικά με τα πεδία παρέμβασης και δραστηριοποίησης των Δήμων, η συγκεκριμένη λογική δεν αποτελεί γι' αυτούς δυνατότητα ή προτεραιότητα. Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει άμεσα, με τη δρομολόγηση μιας ολιστικής μεταρρύθμισης του κράτους, προκειμένου ο Δήμος να μπορεί να αποτελέσει συνδεδετικό κρίκο της αλυσίδας τοπικής και ευρύτερης ανάπτυξης και επιχειρηματικότητας, όπως άλλωστε συμβαίνει τις τελευταίες δεκαετίες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Απορριμμάτων & Κυκλικής Οικονομίας»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η διαχείριση των απορριμμάτων στη Στερεά Ελλάδα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι αρμόδιοι φορείς αλλά και οι Δήμοι και οι τοπικές κοινωνίες. Η αρμοδιότητα της διαχείρισης των απορριμμάτων ανήκει αποκλειστικά στους Φο.Δ.Σ.Α.. Στη Στερεά Ελλάδα, για λόγους που δεν θα αναλυθούν περαιτέρω στο παρόν κείμενο, υπήρξε αδυναμία χρηματοδότησης των πρόσθετων απαιτούμενων μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων (Μ.Ε.Α.) κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, με αποτέλεσμα η πλειοψηφία των Δήμων της Στερεάς Ελλάδας να μην έχει τη δυνατότητα της επεξεργασίας των απορριμμάτων της και να προσφεύγει στη λύση της ταφής. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε κορεσμό τους λειτουργούντες Χ.Υ.Τ.Α. της περιφέρειας και έχει καταστήσει επιτακτική την ανάγκη άμεσης επέκτασής τους με την κατασκευή νέων κυττάρων και κατασκευής νέων μονάδων επεξεργασίας.

Στον προηγούμενο σχεδιασμό, που δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι σήμερα, πρέπει να προστεθούν και οι νέες υποχρεώσεις/δεσμεύσεις για τον Φο.Δ.Σ.Α. και τους Δήμους Μέλη του:

- Το νέο 10ετές Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Α.) που εγκρίθηκε την 31η Αυγούστου 2020 από το Υπουργικό Συμβούλιο με βασικούς στόχους:
 - α) Ταφή των αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) σε ποσοστό 10% κ.β. των παραγομένων ΑΣΑ το έτος 2030.
 - β) Αύξηση του ποσοστού της ανακύκλωσης στο 55% το έτος 2025 και στο 60% το έτος 2030 (συμπεριλαμβανομένων και των βιοαποβλήτων).
 - γ) Χωριστή συλλογή οργανικών αποβλήτων (καφέ κάδος) και ανάπτυξη σχετικών υποδομών σε όλη την επικράτεια μέχρι το 2022.
- Ο Νόμος 4819/2021 για την ανακύκλωση, με τον οποίο παρέχεται ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των απορριμμάτων, ενσωματώνοντας τις οδηγίες 2018/851 & 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών κ.ά..
- Η συμφωνία της κυβέρνησης με την DG Environment για τη χρηματοδότηση των νέων έργων διαχείρισης απορριμμάτων από το ΕΣΠΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καλούμαστε να σχεδιάσουμε έναν νέο ΠΕ.Σ.Δ.Α. και να τον υλοποιήσουμε άμεσα, ώστε όλοι οι Δήμοι της Στερεάς Ελλάδας να εξυπηρετούνται:

- Από Μονάδες Ανάκτησης και Ανακύκλωσης (Μ.Α.Α.) όπου θα πηγαίνουν τόσο τα σύμμεικτα απορρίμματα τους, αλλά και τα ανακυκλώσιμα που θα συλλέγουν χωριστά.

- Από Μονάδες Επεξεργασίας Προδιαλεγμένων Βιοαποβλήτων και πρασίνων, είτε αποκεντρωμένες, είτε ενσωματωμένες στις κεντρικές μονάδες.
- Από ένα πυκνό δίκτυο Σταθμών Μεταφόρτωσης, ώστε όλοι οι Δήμοι να εξυπηρετούνται αποτελεσματικά και οικονομικά.
- Από χώρους ταφής που θα καλύψουν τις ανάγκες τους μεταβατικά (μέχρι την υλοποίηση των μονάδων) αλλά και για την ταφή του 10% κ.β. στο μέλλον.

Εκπόνηση ολιστικών σχεδίων

Για την επιτάχυνση της χρηματοδότησης των νέων έργων, το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» προβλέπει την εκπόνηση ολιστικού συστήματος χωριστής συλλογής από τους Φο.Δ.Σ.Α. για την Περιφέρεια αρμοδιότητάς τους. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί το βέλτιστο ολιστικό σύστημα χωριστής συλλογής ανά ρεύμα αποβλήτων (βιοαπόβλητα, ανακυκλώσιμα) και να διασφαλιστεί ότι οι μονάδες θα έχουν τις ποσότητες για τις οποίες έχουν σχεδιαστεί. Έτσι, θα διασφαλιστεί ότι οι Δήμοι θα έχουν τον απαραίτητο εξοπλισμό για να υλοποιήσουν τα τοπικά τους σχέδια.

Η κυκλική οικονομία έχει άμεση σχέση με τη διαχείριση των απορριμμάτων καθώς στοχεύει αφενός στη μείωσή τους και αφετέρου στην επαναχρησιμοποίηση τουλάχιστον μέρους αυτών. Αποτελεί ένα «πράσινο μοντέλο ανάπτυξης» και ουσιαστικό στοιχείο του νέου ευρωπαϊκού και παγκόσμιου οικονομικού μοντέλου. Κεντρικός στόχος του νέου αυτού μοντέλου είναι η παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών με λιγότερους και πιο «πράσινους» πόρους. Δηλαδή με ελαχιστοποίηση ή και μηδενισμό των αποβλήτων σε όλα τα στάδια παραγωγής, αλλά και μετά το τέλος του κύκλου ζωής των προϊόντων. Επιδιώκει και ενθαρρύνει τη χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων, ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας τη διάσταση της βιωσιμότητας στο παραγωγικό μοντέλο.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διαχείριση των απορριμμάτων και την κυκλική οικονομία

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις ακόλουθες προτάσεις ανά τομέα.

2.1. Προτάσεις στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων

1. Να εξασφαλιστεί άμεσα η χρηματοδότηση και να ξεκινήσει η κατασκευή των έργων της μεταβατικής περιόδου, δηλαδή της περιόδου μέχρι την κατασκευή των έργων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων. Τα συγκεκριμένα έργα πρέπει να λάβουν αμιγώς δημόσια χρηματοδότηση.
2. Να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση και να προχωρήσει η δημιουργία των δύο (2) νέων έργων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων (ΜΑΑ/ΧΥΤΥ) στη Λαμία και τη Χαλκίδα και η μετατροπή της ΜΕΒΑ Άμφισσας σε ΜΑΑ.
3. Να ανασταλεί η εφαρμογή του μέτρου που αφορά την επιβολή τέλους ταφής τουλάχιστον μέχρι την ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων, που προβλέπονται για την ολοκληρωμένη διαχείριση και δεν έχουν υλοποιηθεί με ευθύνη του Κράτους. Σε περίπτωση που το τέλος εφαρμοστεί οριστικά, να υπάρχει άμεση επιστροφή του ποσού με τη μορφή χρηματοδότησης, για δράσεις και υποδομές ενίσχυσης της χωριστής διαλογής.

4. Οι Δήμοι να χρηματοδοτηθούν άμεσα (από το νέο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ και από τον ΕΟΑΝ - Τέλος Ταφής) για την υλοποίηση των ακόλουθων δράσεων:
 - Ανάπτυξη δικτύου Χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων (καφέ κάδοι).
 - Ενίσχυση ΔσΠ υλικών συσκευασίας.
 - Χωριστή συλλογή σε Γωνιές ανακύκλωσης.
 - Χωριστή συλλογή σε Πράσινα Σημεία.
 - Οργάνωση χωριστής συλλογής έντυπου χαρτιού.
 - Δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (ΚΔΕΥ).
 - Ανάπτυξη δικτύου δημόσιων βρυσών πόσιμου νερού.
 - Εφαρμογή συστήματος «Πληρώνω όσο πετάω» (ΠΟΠ) & κερδίζω όσο διαχωρίζω (Pay As You Throw – PAYT).

2.2. Προτάσεις στον τομέα της κυκλικής οικονομίας

1. Χρηματοδότηση των μέτρων για τον περιορισμό των απωλειών από τα δίκτυα και για τον περιορισμό της αλόγιστης χρήσης του νερού από τους πολίτες. Ενδεικτικές δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση αποτελούν τα έργα αντικατάστασης/ αναβάθμισης των υφιστάμενων δικτύων συλλογής και μεταφοράς, η εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης νερού ύδρευσης/ άρδευσης σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους, αλλά και η υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών και των επιχειρήσεων ως προς την ορθολογική χρήση του νερού.
2. Αξιοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων ως εναλλακτικό υδατικό πόρο για την κάλυψη μέρους των υδατικών αναγκών των πόλεων (άρδευση πάρκων, γηπέδων κ.λπ.). Μέριμνα πρέπει δοθεί στη μεγιστοποίηση του βαθμού κάλυψης των Δήμων από Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων και στην κατάλληλη αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών ως προς τον βαθμό επεξεργασίας των λυμάτων.
3. Χρηματοδοτήσεις στον τομέα των δημόσιων κτιριακών υποδομών για την υλοποίηση παρεμβάσεων για την αύξηση της διάρκειας ζωής των κτιρίων, τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και την αύξηση της ενεργειακής τους απόδοσης. Ενδεικτικές δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση αποτελούν: η ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων υποδομών όπως ο οδο φωτισμός, π.χ. με χρήση έξυπνων ενεργειακών δικτύων, LED φωτισμού κ.λπ., η ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, π.χ. με παρεμβάσεις στο κέλυφος τους και αντικατάσταση των Η/Μ συστημάτων τους, και η χρήση οχημάτων χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης.
4. Οι Δήμοι μπορούν να εξετάσουν τη διαμόρφωση πλαισίου κίνητρων, ώστε να προσελκύσουν επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν δευτερογενή υλικά, τα οποία παράγονται σε τοπικό επίπεδο ή να παρέχουν κίνητρα σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, ώστε να στραφούν στη χρήση τέτοιων υλικών. Τέτοιου είδους κίνητρα μπορεί να σχετίζονται με εκπτώσεις στα δημοτικά τέλη, παραχώρηση δημοτικών χώρων για τη στέγαση τέτοιου είδους επιχειρήσεων έναντι χαμηλού ή μηδενικού μισθώματος κ.ά.. Θα πρέπει επίσης να διαμορφωθεί πλαίσιο συνεργασίας για την τροφοδότηση επιχειρήσεων με πρώτες ύλες, όπως π.χ. τα χωριστά συλλεγμένα απόβλητα του Δήμου, για την παραγωγή νέων προϊόντων.

5. Οι Δήμοι θα πρέπει να προβούν στη δημιουργία κατάλληλων δομών για την προώθηση δράσεων ανταλλαγής, επισκευής και επαναχρησιμοποίησης αγαθών με στόχο τον κυκλικό μετασχηματισμό του τομέα της κατανάλωσης. Ενδεικτικά αναφέρεται, η δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (ΚΔΕΥ), η δημιουργία χώρων συγκέντρωσης εξοπλισμού ο οποίος θα είναι διαθέσιμος προς δανεισμό, για χρήση από τους ενδιαφερόμενους πολίτες («βιβλιοθήκη των πραγμάτων»), καθώς και η προώθηση ψηφιακών εργαλείων (διαδικτυακές πλατφόρμες) για την ενίσχυση της ανταλλαγής αγαθών.
6. Οι Δήμοι θα πρέπει να προβούν στην εφαρμογή των διατάξεων της ΚΥΑ 14900/2021, με στόχο την αύξηση του αριθμού και της αξίας των πράσινων δημόσιων συμβάσεων έναντι των συνολικών συμβάσεών τους.

Θεματική Επιτροπή «Διαχείριση Υδάτινων Πόρων»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η διαχείριση υδάτινων πόρων περιλαμβάνει κατά βάση τη διαχείριση του πόσιμου νερού, την αποτροπή ρύπανσης των υδάτων, την άρδευση και τη διαχείριση ακραίων φυσικών φαινομένων (λειψυδρία, πλημμύρες).

Δεδομένων των κλιματολογικών συνθηκών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία κυρίως χρόνια, αλλά και του υψηλού ενεργειακού κόστους, καθίσταται σαφές ότι η ορθολογική και αποδοτική διαχείριση των υδάτινων πόρων είναι μία υπόθεση υψίστης σημασίας για τους Δήμους, αλλά και για τη χώρα συνολικά.

Υπάρχουν περιοχές όπου το φαινόμενο της λειψυδρίας, δεν αποτελεί πλέον σενάριο εργασίας, αλλά υπαρκτό πρόβλημα. Αν δεν αντιμετωπιστεί άμεσα, θα οδηγήσει πολλούς σε εγκατάλειψη των καλλιεργειών και μοιραία στην ανάγκη αλλαγής του τύπου κατοικίας. Υπάρχουν περιοχές που είναι ανοχύρωτες στα ακραία φυσικά φαινόμενα, λόγω της αύξησης της έντασης και της συχνότητας των φαινομένων αυτών, και οι οποίες πλήττονται από καταστροφές. Επιπλέον, μετά την ενεργειακή κρίση, που προέκυψε ως αποτέλεσμα της διαμάχης Ευρώπης και Ρωσίας, λόγω της εισβολής της δεύτερης στην Ουκρανία, κατέστη εμφανής η ευαλωτότητα της χώρας μας στις μεταβολές αυτές, λόγω της περιορισμένης ενεργειακής της αυτάρκειας, με αποτέλεσμα να εκτοξεύεται το κόστος λειτουργίας και στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων, δεδομένου ότι ειδικά στους περιφερειακούς Δήμους, υπάρχουν πολλά αντλιοστάσια που λειτουργούν με ηλεκτρική ενέργεια.

Η κατάσταση αυτή απαιτεί την άμεση ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για τον μετριασμό των επιπτώσεων των ανωτέρω προβλημάτων και κυρίως τη χάραξη ενός οδικού χάρτη που θα στοχεύει στην προσαρμογή του κράτους, των πολιτών, των Δήμων, του παραγωγικού μοντέλου και της οικονομίας, στις νέες συνθήκες.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων

1. Βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να υπάρχει καθολική πρόσβαση των πολιτών σε νερό ανθρώπινης κατανάλωσης υψηλής ποιότητας. Υπό το πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπάρχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, για τον εκσυγχρονισμό των παλιών δικτύων ύδρευσης, με την αντικατάσταση των σωλήνων με νέους που πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές ή και εγκατάσταση νέων δικτύων σε περιοχές, όπου κρίνεται απαραίτητο. Επιπλέον, πρέπει να χρηματοδοτηθούν έργα τηλεμετρίας, αυτοματισμού, εξοικονόμησης ενέργειας και ελέγχου διαρροών των δικτύων ύδρευσης, με σκοπό να μειωθούν οι διαρροές αλλά και η κατανάλωση ενέργειας προς όφελος των πολιτών.
2. Καμπάνια τοπικής αυτοδιοίκησης για την ορθή διαχείριση του πόσιμου νερού. Χρηματοδότηση μέσω της Κ.Ε.Δ.Ε. ή μέσω σύμπραξης της Κ.Ε.Δ.Ε. με τις Π.Ε.Δ. για τη δημιουργία και την προβολή καμπάνιας για την ορθολογική χρήση του πόσιμου νερού, προκειμένου να μειωθεί η άσκοπη χρήση του και να μειωθεί η

μέση κατανάλωση, ούτως ώστε να περιοριστεί κατά το δυνατόν το φαινόμενο της λειψυδρίας.

3. Χρηματοδότηση των Δήμων και των Δ.Ε.Υ.Α. για την κάλυψη του υπέρμετρου ενεργειακού κόστους λειτουργίας, λόγω της ενεργειακής κρίσης. Ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τους Δήμους, που χρησιμοποιούν αντλιοστάσια, δεδομένου ότι το ενεργειακό κόστος πολλαπλασιάζεται. Συγκεκριμένα, πρέπει να υπάρξει πρόγραμμα χρηματοδότησης για την ενεργειακή αναβάθμιση των γεωτρήσεων, των αντλιοστασίων και άλλων εγκαταστάσεων που εντάσσονται στη διαχείριση του νερού, το οποίο αποτελεί δημόσιο αγαθό.
4. Αξιοποίηση του νερού που προκύπτει από τους βιολογικούς καθαρισμούς αστικών λυμάτων, για αρδευτική χρήση. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθούν οι ανάγκες λειτουργίας γεωτρήσεων και θα επιτραπεί ο εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα. Κρίνεται απαραίτητη η χρηματοδότηση έργων που θα επιτρέψουν τη διαδικασία αυτή.
5. Στο πλαίσιο της προοπτικής συνένωσης/συγχώνευσης Δ.Ε.Υ.Α. κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει ευρεία διαβούλευση με τους Δήμους και να γίνουν σεβαστές οι θέσεις της Κ.Ε.Δ.Ε. και της Ε.Δ.Ε.Υ.Α..
6. Αποσύνδεση χρεών και νέων συνδέσεων. Σε περίπτωση που ένας Δήμος έχει χρεωστικό υπόλοιπο προς τη Δ.Ε.Η. απορρίπτεται οποιοδήποτε αίτημά του για σύνδεση νέας γεώτρησης. Οι Δήμοι δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως στρατηγικοί κακοπληρωτές από τη Δ.Ε.Η., ενώ παράλληλα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η κάθε νέα σύνδεση αποσκοπεί άμεσα ή έμμεσα στην απόδοση υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.
7. Απόδοση μέρους της ενέργειας που παράγεται εντός των ορίων ενός Δήμου για την κάλυψη των αναγκών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, όπως γεωτρήσεων και αντλιοστασίων ύδρευσης. Επιπλέον, ειδικά κατά τους μήνες που η προσφορά ενέργειας υπερβαίνει τις ανάγκες της αγοράς, κρίνεται απαραίτητο, το περίσσειμα ενέργειας να παρέχεται δωρεάν στους Δήμους για την κάλυψη αναγκών ύδρευσης, άρδευσης και λειτουργίας των εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού. Το ρεύμα θα αποθηκεύεται σε μπαταρίες αποθήκευσης ηλιακής ενέργειας.
8. Χρηματοδότηση για την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων και φραγμάτων. Για την κατασκευή των έργων αυτών, θα πρέπει να υπάρχει προτεραιοποίηση βάσει εθνικού στρατηγικού σχεδίου. Βασικό κριτήριο κατάταξης θα πρέπει να είναι η επικινδυνότητα για κατοικημένες περιοχές και δευτερευόντως για περιουσίες. Δεδομένου ότι οι περισσότεροι μικροί Δήμοι είναι απολύτως υποστελεχωμένοι, για την ωρίμανση έργων που έχουν ως στόχο την προστασία της ανθρώπινης ζωής, όπως τα αντιπλημμυρικά έργα, θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη χρηματοδότησης για την εκπόνηση της μελέτης ή τη δημιουργία ενός εθνικού φορέα ωρίμανσης και υλοποίησης.
9. Η βιώσιμη λειτουργία του πρωτογενούς τομέα είναι ζωτικής σημασίας για τη χώρα. Ειδικά για τους αγροτικούς Δήμους, η ενασχόληση ανθρώπων με την αγροτική παραγωγή, δρα ως εργαλείο συγκράτησης του πληθυσμού στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στους Δήμους να υποστηρίζουν τους αγρότες με την κάλυψη μέρους των εξόδων άρδευσης των κτημάτων τους (κόστος ηλεκτροδότησης γεωτρήσεων και αντλιοστασίων),

προκειμένου οι επιχειρήσεις τους να είναι βιώσιμες. Επίσης πρέπει να προβλεφθεί πρόγραμμα χρηματοδότησης για αρδευτικά έργα, με προτεραιότητα στις περιοχές με διαπιστωμένο πρόβλημα λειψυδρίας.

10. Εντατικοποίηση και αυστηροποίηση των ελέγχων για τη ρύπανση των υδάτινων σωμάτων με παράλληλη επέκταση του προγράμματος αποτροπής νιτρορύπανσης και την προώθηση της καλλιέργειας με τη χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας χωρίς περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Θεματική Επιτροπή «Ενέργειας & Περιβάλλοντος»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Από τα τέλη της δεκαετίας του '90, ο αειφορικός χαρακτήρας της ανάπτυξης και η σημαντικότητα της προστασίας του περιβάλλοντος, τέθηκαν σε πρώτο πλάνο. Βασικός γνώμονας της αειφορίας είναι η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των αγαθών από το περιβάλλον, χωρίς όμως να διακόπτεται η φυσική παραγωγή αυτών των προϊόντων σε ικανοποιητική ποσότητα ή να υπάρχει ο σχετικός κίνδυνος για το μέλλον.

Η βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει ανάπτυξη των παραγωγικών δομών της οικονομίας παράλληλα με τη δημιουργία υποδομών για μία ευαίσθητη στάση απέναντι στο φυσικό περιβάλλον και στα οικολογικά συστήματα.

Χαρακτηριστικό της σημασίας που δίδεται παγκοσμίως στην προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, είναι ότι στις 22 Απριλίου 2016 (Ημέρα της Γης) υπογράφηκε η Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Είναι η πρώτη οικουμενική, νομικά δεσμευτική παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα. Η Συμφωνία του Παρισιού είναι ουσιαστικά ένα παγκόσμιο σχέδιο δράσης για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης, και κατά συνέπεια του φαινομένου του θερμοκηπίου. Μέχρι τον Μάιο του 2021, η Ε.Ε. και 196 κράτη έχουν υπογράψει τη συμφωνία. Από αυτά, η Ε.Ε. και 190 κράτη (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 97% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου) έχουν επικυρώσει ή προσχωρήσει στη Συμφωνία. Οι Η.Π.Α. αποχώρησαν από τη Συμφωνία τον Νοέμβριο του 2020, επανεντάχθηκαν ωστόσο τον Φεβρουάριο του 2021.

Επίσης, ο αειφορικός χαρακτήρας της ανάπτυξης και η σημαντικότητα προστασίας του περιβάλλοντος αποτελούν βασικό συστατικό στοιχείο όλων των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΣΠΑ, ΠΑΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, κ.ά.).

Η αυξανόμενη ζήτηση φυσικού αερίου σε συνδυασμό με τη μειωμένη προσφορά του από τις ΗΠΑ, τη Νορβηγία και κυρίως από τη Ρωσία, στις ευρωπαϊκές αγορές απότομες αυξήσεις στις τιμές του φυσικού αερίου το 2021. Στη συνέχεια, ο πόλεμος στην Ουκρανία, οι κυρώσεις της Ε.Ε. προς τη Ρωσία και τα αντίμετρα της Ρωσίας προς την Ε.Ε., επέτειναν την ενεργειακή κρίση που έπληξε κυρίως τη διετία 2021-2022 τους πολίτες, τις επιχειρήσεις αλλά και τους Δήμους. Επιπλέον, η προσπάθεια της απεξάρτησης της παραγωγής ενέργειας στην Ελλάδα από τον λιγνίτη, αποτέλεσε έναν ακόμη παράγοντα για τις αυξήσεις των τιμών στην ενέργεια. Τα κράτη βρίσκονται σε μία διαδικασία με διττή στόχευση. Αφενός να μειώσουν την ευαλωτότητά τους και τον βαθμό εξάρτησής τους από τους εξωγενείς ενεργειακούς τους «εταίρους» και αφετέρου να αυξήσουν την παραγωγή ενέργειας με την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών. Για σημαντικό χρονικό διάστημα, η κατάσταση αυτή κατέστησε πρωταρχικό στόχο την εξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας, θέτοντας σε δεύτερο πλάνο τη μετάβαση σε ένα πιο πράσινο μοντέλο παραγωγής ενέργειας.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η χώρα μας βρίσκεται σε διαδικασία περαιτέρω αξιοποίησης των ΑΠΕ. Η αξιοποίηση σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται βάσει κανόνων και με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό η αυτοδιοίκηση πρέπει να αναθεωρήσει τον ρόλο της και να αποκτήσει επιχειρηματικό χαρακτήρα, με σκοπό τα οφέλη να αποδοθούν στους δημότες. Το κράτος από την πλευρά του, πρέπει να κινηθεί με γρήγορο βηματισμό, παρέχοντας στους Δήμους τα απαραίτητα εργαλεία για να αποκτήσουν ενεργειακή αυτοτέλεια και να γίνουν πιο φιλικόι προς το περιβάλλον.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις ακόλουθες προτάσεις ανά τομέα.

2.1. Προτάσεις στον τομέα της ενέργειας

1. Προτάσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης:
 - Το 2022 οι Δήμοι έλαβαν χρηματοδότηση ύψους 238 εκ. για την κάλυψη του πρόσθετου ενεργειακού κόστους, ενώ το 2023 και το 2024 δεν έλαβαν καμία επιπλέον χρηματοδότηση, παρότι οι τιμές σε Δ.Ε.Η., φυσικό αέριο, καύσιμα, παρέμειναν υψηλές. Απαιτείται εντός του 2024, η ενίσχυση των Δήμων με το ποσό που αντιστοιχεί στο 30% των ποσών των λογαριασμών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ελάχιστη λειτουργικότητά τους.
 - Απαιτείται η αλλαγή του τρόπου κατανομής των ειδικών χρηματοδοτήσεων για την κάλυψη του αυξημένου ενεργειακού κόστους. Η επιπλέον χρηματοδότηση ανά Δήμο να είναι στοχευμένη, με βάση την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με απευθείας χρηματοδότηση στην πηγή (δηλαδή στον προμηθευτή ενέργειας του κάθε Δήμου), με στόχο η τιμή ανά κιλοβατώρα, που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της χρέωσης των Δήμων, να είναι σταθερή και να κυμαίνεται στα επίπεδα του Ιουνίου 2021.
 - Ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης των Δ.Ε.Υ.Α., διότι ειδικά στις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται αντλιοστάσια, το κόστος λειτουργίας τους είναι πλέον απαγορευτικό και οι επιχειρήσεις σύντομα θα καταστούν όλες τους μη βιώσιμες.
 - Θέσπιση ενιαίου τιμολόγιου χρέωσης των Δήμων, με τιμή ανά KWh πλησίον αυτής που ισχύει για τα οικιακά τιμολόγια, δεδομένης της ανταποδοτικότητας που προσφέρουμε ως Δήμοι είτε μέσω του Φωτισμού Οδών και Πλατειών (Φ.Ο.Π.), είτε μέσω των ανταποδοτικών υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης.
2. Προτάσεις σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας στους Δήμους:
 - Σε σχέση με τον Φωτισμό Οδών και Πλατειών (Φ.Ο.Π.), οι λαμπτήρες να ανάβουν 25 λεπτά μετά τη δύση του ηλίου και να σβήνουν 25 λεπτά πριν την ανατολή (αντί για 15 λεπτά που ισχύει σήμερα).
 - Να εξαιρεθεί η κατανάλωση των αντλιοστασίων από τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας και της κατ' επέκταση τιμωρίας όσων δεν επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους, καθώς η λειτουργία τους εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες και η σχετική δαπάνη είναι ανελαστική.
 - Οι πάροχοι να αναγράφουν στους λογαριασμούς αναλυτικά τις καταναλώσεις Φ.Ο.Π., κτιρίων, άρδευσης κ.λπ., ανάλογα με το είδος των τιμολογίων, με βάσει

τα οποία πραγματοποιούνται οι χρεώσεις, καθώς επίσης και την έκπτωση συνέπειας 15%.

- Η καταγραφή των καταναλώσεων και η καταχώρηση των εργασιών, εκ μέρους του ΔΕΔΔΗΕ, να γίνονται εγκαίρως, προκειμένου οι Δήμοι να έχουν όσο το δυνατόν καλύτερη εικόνα επί των τελικών χρεώσεων (προώθηση της τηλεμετρίας).
3. Προώθηση θεσμού ενεργειακών κοινοτήτων:
- Να αυξηθεί ο διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος στους υποσταθμούς υψηλής προς μέση τάση, σε συνεργασία με το Υ.Π.ΕΝ., που θα διατίθεται αποκλειστικά για ενεργειακές κοινότητες Δήμων (ενεργειακός συμψηφισμός).
 - Να υπάρξει συνεργασία μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργείων, της Κ.Ε.Δ.Ε. και των Π.Ε.Δ. για την προώθηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων και την ενδυνάμωση της δικτύωσης μεταξύ των Δήμων, με σκοπό την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών.
 - Να δοθούν κίνητρα στους Δήμους για την ίδρυση ενεργειακών κοινοτήτων, με χρηματοδότηση των έργων και του αντίστοιχου κόστους σύνδεσης με το δίκτυο για την εξασφάλιση της ενεργειακής τους αυτοτέλειας.
 - Θεσμοθέτηση Προγράμματος χρηματοδότησης ή δανειοδότησης μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με ευνοϊκό επιτόκιο, για κατασκευή μίας ενεργειακής κοινότητας ανά Δήμο ή ανά ομάδα Δήμων. Αρχικά, με την κατάργηση των νομικών προσώπων και των κοινωφελών επιχειρήσεων των Δήμων, υπάρχουν πλέον ενεργειακές κοινότητες που ουσιαστικά «βρίσκονται στον αέρα». Σε σχέση λοιπόν με την υποχρεωτική προϋπόθεση συμμετοχής κι άλλων φορέων πλην του Δήμου, απαιτείται νομοθετική ρύθμιση βάσει των νέων δεδομένων. Αναμφίβολα ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για να μειωθούν τα κόστη λειτουργίας των Δήμων αλλά και για να υπάρξει χώρος για την ελάφρυνση των οικογενειακών προϋπολογισμών των νοικοκυριών. Στο πλαίσιο αυτό, θα αποτελούσε σπουδαία πρωτοβουλία η δημιουργία χρηματοδοτικού προγράμματος (δημόσια χρηματοδότηση ή χορήγηση δανείου με ευνοϊκούς όρους) για την ωρίμανση και κατασκευή μίας ενεργειακής κοινότητας ανά Δήμο ή ανά ομάδα Δήμων.
 - Σχετικά με το Πρόγραμμα «Απόλλων»:
 - Το Πρόγραμμα «Απόλλων» να αποτελέσει εναλλακτική επιλογή των Ενεργειακών Κοινοτήτων, όπως περιγράφονται παραπάνω, στις οποίες το όφελος για τους Δήμους και τις τοπικές κοινωνίες είναι μεγαλύτερο.
 - Η τιμή εκκίνησης της τιμής χρέωσης κατά τη μειοδοτική διαδικασία να είναι 70 €/MWh και όχι 90 €/MWh, που προβλέπεται στο σχέδιο του Προγράμματος.
 - Να συμπεριληφθεί έκπτωση 50% των ρυθμιζόμενων χρεώσεων (ΥΚΩ, ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ) σε σχέση με τη μηδενική πρόβλεψη του σχεδίου του Προγράμματος.
4. Τροποποίηση του Γενικού Χωροταξικού Σχεδιασμού των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) με στόχο την ορθολογική διαχείριση για την προστασία των

ορεινών όγκων και των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους καθώς και των σημείων ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος, με απαραίτητη τη σύμφωνη γνώμη των ΟΤΑ α' & β' βαθμού. Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου, όπου θα υπάρχει αυστηρός καθορισμός των εξαιρούμενων περιοχών (στις οποίες θα περιλαμβάνονται απαραίτητως οι καμένες εκτάσεις) και καθορισμός του ελάχιστου οικονομικού οφέλους των τοπικών κοινωνιών. Οι Δήμοι να έχουν το δικαίωμα της διαπραγμάτευσης για την αποκόμιση μεγαλύτερου οφέλους για τις τοπικές κοινωνίες.

5. Δημιουργία ειδικού χρηματοδοτικού προγράμματος με δικαιούχους τους Δήμους, για την εγκατάσταση ΑΠΕ (μικρές ανεμογεννήτριες, Φ/Β & Φ/Β στέγης, μικρά υδροηλεκτρικά κ.ά.), με πρόβλεψη δυνατότητας εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού.
6. Ρύθμιση οφειλών ιδιωτών προς τους Δήμους αντίστοιχη με τη ρύθμιση των οφειλών προς το δημόσιο (120 δόσεις).
7. Πρόσθετη χρηματοδότηση των Δήμων για τη σύναψη συνεργασιών με την επιστημονική κοινότητα, με σκοπό την εύρεση καινοτόμων τρόπων εξοικονόμησης ενέργειας βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κάθε Δήμου.
8. Διάχυση καλών πρακτικών για την εγκατάσταση ενεργειακών πάρκων σε δημοτικές εκτάσεις. Επικαιροποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.
9. Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και των συμφερόντων των Δήμων σε σχέση με την πώληση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
10. Θεσμοθέτηση της συνέχισης είσπραξης εσόδων από έργα ΑΠΕ και πέραν του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος της αρχικής σύμβασης, σε περίπτωση που συνεχίζουν τη λειτουργία τους.
11. Να θεσμοθετηθεί η διακατοχή των Δήμων στις κατά κυριότητα δημόσιες εκτάσεις εντός των διοικητικών τους ορίων.

2.2. Προτάσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος

1. Απρόσκοπτη χρηματοδότηση έργων βελτίωσης ποιότητας και εξοικονόμησης πόσιμου νερού. Οι συγκεκριμένες δράσεις θα πρέπει να έχουν σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027.
2. Προώθηση της βιώσιμης καθαρής αστικής κινητικότητας και των έξυπνων συστημάτων μεταφορών (όπως τα Κέντρα Διαχείρισης Κυκλοφορίας) στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.
3. Διασύνδεση των μέσων μαζικής μεταφοράς με ήπιους τρόπους μεταφοράς (πεζή, ποδήλατο κ.ά.).
4. Χρηματοδότηση δράσεων κυκλικής οικονομίας για την επαναξιοποίηση απορριμμάτων. Στα σχήματα πρέπει να συμμετέχουν και οι Δήμοι με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων των τοπικών κοινωνιών.
5. Συνεργασία της Περιφέρειας με τα συναρμόδια Υπουργεία για την επιτάχυνση στην υλοποίηση της ΟΧΕ Ασωπού. Η εξυγίανση του Ασωπού θα έχει σημαντικά

οφέλη στην ποιότητα ζωής των πολιτών των όμορων Δήμων. Ο ρυθμός υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλός.

6. Ένταξη ολόκληρης της Στερεάς Ελλάδας στη δράση της απονιτροποίησης.
7. Κοινοποίηση των αναδασωτέων εκτάσεων από τα Δασαρχεία και μεταφορά πόρων στους Δήμους για την αποκατάστασή τους.
8. Βελτίωση ροής χρηματοδότησης για την υλοποίηση και ολοκλήρωση των έργων στον τομέα του Περιβάλλοντος.
9. Πρόβλεψη χρηματοδοτικού προγράμματος για την εκπόνηση των Δημοτικών Σχεδίων Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ). Στο πρόγραμμα να προβλέπεται χρονικό διάστημα 12 μηνών για την εκπόνηση των ΔηΣΜΕ. Για το χρονικό διάστημα αυτό, το ΔηΣΜΕ να μην αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη και την αξιολόγηση έργων ενεργειακής αναβάθμισης ή εξοικονόμησης σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
10. Ενίσχυση των Δήμων για τη συλλογή χημικών φαρμάκων (π.χ. φυτοφαρμάκων).

Θεματική Επιτροπή «ΕΣΠΑ και λοιπών Προγραμμάτων Τ.Α.»

1. ΕΣΠΑ 2021-2027

1.1. Τα βασικά στοιχεία του ΕΣΠΑ 2021-2027

Το «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» («ΕΣΠΑ 2021-2027») αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια.

Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Ιουλίου 2021 και σύμφωνα με αυτό, πρόκειται να διατεθούν για τη χώρα μας πόροι συνολικού ύψους 26,2 δισ. ευρώ για τα επόμενα 7 έτη. Εξ αυτών 20,9 δισ ευρώ αφορούν σε Ενωσιακή Στήριξη και ποσό 5,3 δισ ευρώ αφορά σε Εθνική Συνδρομή.

Το «ΕΣΠΑ 2021-2027» αποτυπώνει και θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας, των υποδομών, των ανθρώπινων δεξιοτήτων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας.

Τα έργα/δράσεις που χρηματοδοτούνται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ 2021-2027 λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της χώρας και απαντούν στις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μεγάλα έργα που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Προβάλλονται, ως συνολική πολιτική, οι προτεραιότητες και δράσεις που θα υλοποιηθούν και οι οποίες ως σκοπό τους έχουν τη γόνιμη μετάβαση σε μια:

- «πιο έξυπνη» Ελλάδα - 20% των πόρων
- «πιο πράσινη» Ελλάδα - 27% των πόρων
- «πιο διασυνδεδεμένη» Ελλάδα - 8% των πόρων
- «πιο κοινωνική» Ελλάδα - 30% των πόρων
- Ελλάδα πιο κοντά στους πολίτες της- 6% των πόρων
- Δίκαιη Μετάβαση των περιοχών μετά την απολιγνιτοποίηση - 7% των πόρων

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα, μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη, τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία - μετά την υγειονομική κρίση (covid19) - συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εκκίνηση ενός νέου κύκλου ευημερίας για όλους.

1.1.1. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για το ΕΣΠΑ 2021-2027 και τα Τομεακά Προγράμματα

Α. Ουσιαστική συμμετοχή των Δήμων, μέσω της Κ.Ε.Δ.Ε. και των Π.Ε.Δ., στη διαδικασία διαβούλευσης του ΕΣΠΑ.

Κατά την εκπόνηση του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως επίσης και κατά τη διαδικασία κατανομής του προϋπολογισμού στους Στόχους Πολιτικής και στα επιμέρους Προγράμματα, δεν υπήρξε ουσιαστική διαβούλευση, όπως και κατά τις αντίστοιχες

διαδικασίες των προηγούμενων Προγραμματικών Περιόδων. Θεωρούμε απαραίτητη και αναγκαία τη συμμετοχή των Δήμων, μέσω της Κ.Ε.Δ.Ε. και των Π.Ε.Δ., στη διαδικασία διαβούλευσης του ΕΣΠΑ και των επιμέρους Προγραμμάτων, μέσω της συμμετοχής τους στις Ομάδες Σχεδιασμού Πολιτικής (Ο.Σ.Π.).

Οι Π.Ε.Α.Σ. (Περιφερειακές Επιτροπές Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ για την τοπική αυτοδιοίκηση) που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 24α του Ν. 4314/2014 και προβλέπονται στον Ν. 4914/2022 για τη διαχείριση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, ήταν μια θετική πρωτοβουλία ώστε να υπάρχει ουσιαστική διαβούλευση. Ο θεσμός κατά την Π.Π. 2014-2020 ουσιαστικά ατόνισε, καθώς οι Π.Ε.Α.Σ. αποτελούσαν γνωμοδοτικά όργανα, χωρίς να είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη τους κατά την κατάρτιση και την εξειδίκευση των δράσεων των Προγραμμάτων, κατά τη διαδικασία εκπόνησης των προσκλήσεων και τη διαδικασία ένταξης των πράξεων που αφορούν έργα και δράσεις τοπικής ανάπτυξης και ιδίως των πράξεων που εντάσσονται σε κατηγορίες δράσης με δικαιούχους τους Δήμους. Και στην Π.Π. 2021-2027, οι Π.Ε.Α.Σ. έχουν γνωμοδοτικό χαρακτήρα, οπότε δεν υφίστανται προσδοκίες για ουσιαστική συμμετοχή στη διαμόρφωση της ενεργοποίησης και της υλοποίησης των Προγραμμάτων. Ειδικά στην περίπτωση του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027 δεν έχει συγκροτηθεί Π.Ε.Α.Σ.. Για να αποτυπώνεται η γνώμη, η γνώση και για να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και η αναπτυξιακή προοπτική των Δήμων, ο ρόλος των Π.Ε.Α.Σ. θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να απαιτείται σύμφωνη γνώμη, τόσο για την υποβολή και τις τροποποιήσεις των Προγραμμάτων, όσο και για την εξειδίκευση και την ενεργοποίηση των χρηματοδοτούμενων δράσεων.

Β. Πρόβλεψη τεχνικής υποστήριξης των Δήμων για την ωρίμανση έργων τους από το Τομεακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας και από τα Προγράμματα των Περιφερειών.

Δεδομένης της υποστελέχωσης των Δήμων λόγω των συνεχών αποχωρήσεων εργαζομένων, χωρίς να επιτρέπονται ανάλογες προσλήψεις και λόγω του συστήματος κινητικότητας που έχει αποδυναμώσει τις Υπηρεσίες των Δήμων, έχει δημιουργηθεί τεράστιο πρόβλημα στη διαχειριστική τους ικανότητα και στην ικανότητα τους να ωριμάζουν έργα. Απαιτείται να ληφθεί μέριμνα εμπροσθοβαρούς χρηματοδοτικής ενίσχυσης τόσο από το Τομεακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας όσο και από τα Προγράμματα των Περιφερειών, ούτως ώστε οι Δήμοι να είναι σε θέση να ωριμάζουν εγκαίρως τα έργα τους και να μην υπάρχουν έμμεσοι αποκλεισμοί, κυρίως των πιο μικρών και αποδυναμωμένων Δήμων.

Γ. Χρηματοδοτική ενίσχυση του Στόχου Πολιτικής 3 «Μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη».

Ο Στόχος Πολιτικής 3 που περιλαμβάνει δράσεις κατασκευής υποδομών μεταφορών και δικτύων ενέργειας υποχρηματοδοτείται σε εθνικό επίπεδο. Η ενοχή μας ως χώρα «ότι οι υποδομές στον τομέα των μεταφορών χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο τεσσάρων και πλέον Προγραμματικών Περιόδων και οφείλαμε να έχουμε σύγχρονες υποδομές» πρέπει να εκριζωθεί. Σήμερα, τα δεδομένα, οι ανάγκες και οι προδιαγραφές έχουν αλλάξει ριζικά. Αρχικά τα δίκτυα που κατασκευάστηκαν πριν το 2000 δεν θα χρηματοδοτούνταν από το νέο ΕΣΠΑ καθώς δεν θα πληρούσαν τις προδιαγραφές ασφαλείας. Επομένως, η αλλαγή των προδιαγραφών αποτελεί από μόνη της ανάγκη για την εκ νέου χρηματοδότηση έργων αναβάθμισης του οδικού δικτύου. Επίσης, είναι πλέον πολύ μεγαλύτερη η χρήση των υφιστάμενων δικτύων

λόγω της τεράστιας αύξησης της τουριστικής κίνησης. Επιπλέον, η χρήση του οδικού δικτύου έχει αυξηθεί και λόγω της αλλαγής του οικιστικού μοντέλου, που απαιτεί συνεχείς μετακινήσεις των εργαζόμενων από και προς τον χώρο εργασίας τους κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα. Τέλος, συνεχίζουν να υπάρχουν ολόκληρες Περιφερειακές Ενότητες -χαρακτηριστικά μπορεί να αναφερθεί η Εύβοια- με άκρως επικίνδυνο οδικό δίκτυο, το οποίο χρήζει πλήρους αναβάθμισης. Για όλους τους παραπάνω λόγους θεωρούμε ότι στο πλαίσιο αναθεώρησης των Προγραμμάτων, πρέπει να επιτραπεί η σημαντική αύξηση των πόρων του ΣΠ3 σε όλες τις Περιφέρειες.

Δ. Οι Δήμοι ως δικαιούχοι στο Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας για μηχανήματα και εξοπλισμό.

Με την ψήφιση του Ν. 4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις» ουσιαστικά επιβεβαιώνεται ότι ο ρόλος των Δήμων είναι καταλυτικός στα θέματα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων και καταστροφών. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η αναβάθμιση της επιχειρησιακής ικανότητας των Δήμων για να είναι σε θέση να συμβάλουν στην πρόληψη και την αντιμετώπιση καταστροφών.

Από το Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδα 2021-2027 θα διατεθούν 7 εκ. € στους Δήμους (280.000 € ανά Δήμο) για την προμήθεια μηχανημάτων και εξοπλισμού, με στόχο την αναβάθμιση της επιχειρησιακής τους ικανότητας.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 έχει προβλεφθεί και υλοποιείται διακριτό πρόγραμμα για την Πολιτική Προστασία με προϋπολογισμό 714 εκ. €.

Το 2024 ανακοινώθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το Εθνικό Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας «ΑΙΓΙΣ». Το «ΑΙΓΙΣ» προβλέπει τη χρηματοδότηση δράσεων σε 4 Άξονες:

- αναβάθμιση υποδομών και εγκαταστάσεων,
- συστήματα προειδοποίησης και μέσα πρόληψης,
- εξοπλισμός και μέσα υποστήριξης και συντονισμού και
- επιχειρησιακός εξοπλισμός και μέσα αντιμετώπισης.

Οι πηγές χρηματοδότησης προκύπτουν από το Πρόγραμμα για την Πολιτική Προστασία του ΕΣΠΑ, από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (466 εκ. €) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (794 εκ. €). Επομένως, οι πόροι που θα διατεθούν συνολικά είναι 1,97 δις €.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι σε κανέναν Άξονα του «ΑΙΓΙΣ» δεν περιλαμβάνονται ανάμεσα στους δικαιούχους οι Δήμοι. Επομένως, η μόνη διαθέσιμη πηγή χρηματοδότησης για την αναβάθμιση της επιχειρησιακής ικανότητας των Δήμων θα είναι τα Προγράμματα των Περιφερειών. Δεδομένου ότι από την ίδια πηγή χρηματοδότησης θα γίνουν και οι σχετικές προμήθειες των Περιφερειών πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα διοχετευτεί ένα σημαντικό ποσό ανά Δήμο, που θα επιτρέψει ολοκληρωμένες λύσεις και όχι αποσπασματικές προμήθειες.

Ε. Θέσπιση υποχρεωτικής συμμετοχής των Π.Ε.Δ. στους φορείς διαχείρισης διαδημοτικών ολοκληρωμένων παρεμβάσεων του ΣΠ5.

Κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση υποχρεωτικής συμμετοχής των Π.Ε.Δ. στους φορείς διαχείρισης διαδημοτικών ολοκληρωμένων παρεμβάσεων του ΣΠ5. Με τον τρόπο αυτό θα αναβαθμιστεί η αποτελεσματικότητα των ΟΧΕ, των ΣΒΑΑ (Στρατηγικές

βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης) και των CLLD, δεδομένου ότι οι Π.Ε.Δ. μπορούν να προσδώσουν στον σχεδιασμό στοιχεία που θα έχουν στόχο την ανάπτυξη των ευρύτερων, από την περιοχή παρέμβασης, περιοχών.

1.2. Το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Το Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027 εντάσσεται στο προγραμματικό πλαίσιο της περιόδου, όπως αυτό προσδιορίζεται από την έκδοση των αναμορφωμένων Κανονισμών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και εξειδικεύεται από τις στρατηγικές επιλογές του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2021-2027) και τις εθνικές και τομεακές αναπτυξιακές στρατηγικές της χώρας.

Οι συνολικοί πόροι που έχουν κατανεμηθεί στο Πρόγραμμα ανέρχονται σε 426.065.902,00 €, από τα οποία τα 315.684.496,00 € (το 74,1% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος) συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και τα 110.381.406 € (25,9% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος) συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+. Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος είναι αυξημένος κατά 2,2 φορές σε σχέση με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 2014-2020, ενώ το ποσοστό συγχρηματοδότησης (κοινοτική συνδρομή) των δύο (2) Ταμείων είναι 85% για τη νέα περίοδο, έναντι 50% της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.

1.2.1. Το χρηματοδοτικό σχέδιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027

Οι πόροι του Προγράμματος κατανέμονται σε οκτώ (8) Προτεραιότητες, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Κωδ.	Προτεραιότητα	Ταμείο	Π/Υ
01	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου μετασχηματισμού της	ΕΤΠΑ	54.104.712,00
02	Διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	ΕΤΠΑ	86.012.618,00
03	Ενίσχυση της συνδεσιμότητας της Περιφέρειας	ΕΤΠΑ	31.214.257,00
04.1	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα από την αναβάθμιση των μηχανισμών και υποδομών για τη στήριξη της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης και της κοινωνικοοικονομικής ένταξης	ΕΤΠΑ	62.428.513,00
04.2	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα από την αναβάθμιση των μηχανισμών και υπηρεσιών για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών και την αντιμετώπιση κινδύνων φτώχειας και αποκλεισμού	ΕΚΤ+	108.094.234,00
05	Ενίσχυση της Χωρικής Συνοχής στις αστικές περιοχές και την ενδοχώρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	ΕΤΠΑ	76.301.517,00
06.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	5.622.879,00
06.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	ΕΚΤ+	2.287.172,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ			315.684.496,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ+			110.381.406,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ			426.065.902,00

1.2.2. Ενεργοποίηση δράσεων Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 21-27 με δικαιούχους τους Δήμους

Έως και τον Σεπτέμβριο του 2024 έχουν ενεργοποιηθεί οι εξής δράσεις με δυνητικούς δικαιούχους τους Δήμους:

- ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και υποδομών,
- δημιουργία, επέκταση και αναβάθμιση μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- συνέχιση λειτουργίας κοινωνικών δομών των Δήμων (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών σε μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας, Δομές παροχής υποστήριξης σε γυναίκες θύματα βίας) και
- μεταφερόμενες πράξεις των ΣΒΑΑ Δ. Λαμιέων, Δ. Χαλκιδέων και Δ. Λεβαδέων, Αλιάρτου – Θεσπιέων και Θηβαίων από το Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 2014-2020.
- Κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας.

1.2.3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για το Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 21-27

α. Επιτάχυνση της διαδικασίας ενεργοποίησης δράσεων για τη χρηματοδότηση έργων των Δήμων. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα και αυξημένη χρηματοδοτική βαρύτητα στα εξής: υδρεύσεις, υγρά απόβλητα, αντιπλημμυρικά έργα, πράσινα σημεία, νέες κοινωνικές δομές Δήμων με ενισχυμένο ρόλο και αντικείμενο.

β. Χρηματοδότηση των Δήμων μέσω των Προτεραιοτήτων Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος, για την ωρίμανση έργων που κρίνονται επιλέξιμα προς ένταξη.

γ. Χρηματοδότηση, μέσω του ΕΠΑ, των μελετών ωρίμανσης έργων που είχαν ενταχθεί προς χρηματοδότηση στο Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα» 2014-2020 και δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθούν. Δεδομένου ότι οι δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω του ΕΠΑ είναι πεπερασμένες, να χρηματοδοτηθούν, κατά προτεραιότητα, μελέτες που έχουν δημοπρατηθεί.

δ. Στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 2 να χρηματοδοτηθούν:

- τοπικά έργα αποθήκευσης ενέργειας, όπως προβλέπεται στο εγκεκριμένο ΕΣΠΑ.
- έργα υποδομών διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Όπως αναφέρεται στο ΕΣΠΑ: μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές και κυρίως προμήθειες τοπικού χαρακτήρα θα δύνανται να υλοποιούνται και από τα Περιφερειακά Προγράμματα εφόσον συνάδουν με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την Περιφέρεια.

ε. Χρηματοδοτική ενίσχυση της Προτεραιότητας 3, που αφορά μεταφορές (σε μεταγενέστερο χρόνο, μέσω αναθεώρησης). Οι προκλήσεις και τα αναγκαία έργα οδικών υποδομών στην Περιφέρεια απαιτούν την κατανομή ενός αρκετά μεγαλύτερου ποσού στον συγκεκριμένο Στόχο Πολιτικής. Στην Προτεραιότητα 3 πρέπει απαραίτητως να συμπεριληφθεί η χρηματοδότηση της αναβάθμισης του οδικού δικτύου της Εύβοιας ή τουλάχιστον του μεγαλύτερου τμήματός της. Σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η αύξηση του προϋπολογισμού, η υλοποίηση έργων όπως ο διαμήκης άξονας της Εύβοιας, ο διαγώνιος άξονας Μπράλου – Αντίρριου και η ολοκλήρωση της εθνικής οδού Λαμίας – Καρπενησίου να ενταχθούν στο Τομεακό Πρόγραμμα Μεταφορών.

στ. Σε σχέση με τις δράσεις του ΕΚΤ+ προτείνουμε:

- την πρόβλεψη δημιουργίας συγκεκριμένων δομών (Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ), Κέντρα για άτομα με Alzheimer ή άνοια, Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ), Κέντρα για καταπολέμησης εξαρτήσεων και

επανεένταξη, Δομές για κακοποιημένες γυναίκες, κ.ά.) τουλάχιστον στις έδρες όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων,

ii. να ληφθεί μέριμνα για την κοινωνική ένταξη των ρομά και άλλων περιθωριοποιημένων ομάδων. Να υπάρξει συνεργασία της Περιφέρειας με εξειδικευμένους φορείς για να καταλήξουμε σε ένα συνεκτικό και αποτελεσματικό πλέγμα δράσεων, με βασικό στόχο την κοινωνική ένταξη.

iii. Να χρηματοδοτηθεί η δημιουργία γραφείων απασχόλησης στους Δήμους σε συνεργασία με τη ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) για να ενημερώνεται άμεσα και εύκολα ο δημότης για τις περιπτώσεις προσφοράς εργασίας που υπάρχουν.

ζ. Στην Προτεραιότητα 5:

i. Συμφωνούμε με τη συνέχιση των Στρατηγικών Βιώσιμης Ανάπτυξης και Απασχόλησης (ΣΒΑΑ) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επεμβάσεων (ΟΧΕ) ΛΑΠ Ασωπού και Πολιτιστικής Διαδρομής Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

ii. Να υπάρξει επιτάχυνση στην ενεργοποίηση της ΟΧΕ Βόρειας Εύβοιας για την αντιμετώπιση των καταστροφικών πυρκαγιών του Αυγούστου του 2021. Δεδομένου ότι έχουν παρέλθει 3 χρόνια από την καταστροφή, κρίνεται απαραίτητη η άμεση ένταξη και υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων. Παράλληλα με την ενεργοποίηση της ΟΧΕ, πρέπει να ξεκινήσει η υλοποίηση των υπόλοιπων έργων που προβλέπονται στο σχέδιο ανασυγκρότησης «Εύβοια Μετά» και να προβλέπεται συνέργεια με Τομεακά Προγράμματα.

iii. Να υπάρξει απαραίτητως πρόβλεψη για νέες ΒΑΑ στις δύο πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων που δεν συμπεριλήφθηκαν στον σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020, Καρπενήσι και Άμφισσα. Ο προϋπολογισμός των δύο νέων ΒΑΑ να είναι ισόποσος με τον προϋπολογισμό των στρατηγικών που ήδη χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027.

iv. Να χρηματοδοτηθούν ΟΧΕ και σε άλλες περιοχές. Ειδική μέριμνα πρέπει να υπάρξει για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές. Παράλληλα με την ανάπτυξη των περιοχών με μεγάλες προοπτικές, θα πρέπει να στηρίξουμε και τις περιοχές που μειονεκτούν για να αποφευχθεί η ερημοποίηση περιοχών και να δοθεί η δυνατότητα ισόρροπης ανάπτυξης. Ήδη έχει ανακοινωθεί μια ΟΧΕ για τα Άγραφα, που εκτείνεται χωρικά σε 3 Δήμους. Η ΟΧΕ αυτή δεν έχει ενεργοποιηθεί. Επιπλέον, για να υπάρχει ολιστική προσέγγιση του ζητήματος πρέπει να χρηματοδοτηθούν δύο νέες ΟΧΕ για τη στήριξη και την αναβάθμιση των μειονεκτικών περιοχών. Συγκεκριμένα, μία νέα ΟΧΕ που θα περιλαμβάνει το σύνολο των μειονεκτικών περιοχών της δυτικής Στερεάς Ελλάδας (Δήμος Μακρακώμης, Δήμος Καρπενησίου) και μία ΟΧΕ για το ορεινό τμήμα της Φωκίδας, που αντιμετωπίζει ανάλογες δυσκολίες με τα Άγραφα. Επιπλέον, πρέπει, αναλόγως και με τη χρηματοδοτική ικανότητα του Προγράμματος να χρηματοδοτηθούν κι άλλες ΟΧΕ, όπως π.χ. στις παραπαρνάσιες περιοχές.

v. Ενεργοποίηση των ΒΑΑ και των ΟΧΕ που συνεχίζονται από την περίοδο 2014-2020 καθώς επίσης και των νέων, πρέπει να γίνει εντός του 2024, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους Δήμους να σχεδιάσουν και να ωριμάσουν τις παρεμβάσεις τους εγκαίρως.

vi. Να χρηματοδοτούνται μελέτες ωρίμανσης έως ένα ποσοστό 10% της δημόσιας δαπάνης των έργων. Οι μελέτες να συνδέονται απαραίτητα με έργο που θα περιλαμβάνεται στην ολοκληρωμένη παρέμβαση και θα υλοποιηθεί.

η. Στην προτεραιότητα της τεχνικής βοήθειας να προβλέπονται ως δικαιούχοι οι Δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα για την ωρίμανση έργων. Το 50% της προβλεπόμενης κατανομής να κατευθυνθεί στους φορείς αυτούς.

Τέλος, παρά τη σημαντική αύξηση των πόρων του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021 – 2027, κρίνεται απολύτως **απαραίτητη η αποκατάσταση της αδικίας που υπέστη η Περιφέρειά μας κατά τα τελευταία τουλάχιστον 14 χρόνια** (2 προγραμματικές περιόδους). Για να αποκατασταθεί η αδικία, πέραν της χρηματοδότησης του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027, θα πρέπει στη Στερεά Ελλάδα να διατεθούν επιπλέον πόροι, είτε μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, είτε μέσω του Ε.Π.Α. και να υπάρξει διακριτό Πρόγραμμα. Υπολογίζεται ότι στερηθήκαμε αδικώς, λόγω της στρέβλωσης που δημιουργεί η άτυπη ΒΙΠΕ Οινοφύτων, που μας παρουσιάζει ως πλούσια Περιφέρεια, πόρους τουλάχιστον 400 εκ. €. Αυτό θεωρούμε ότι πρέπει να είναι το ύψος του διακριτού Προγράμματος.

2. ΆΛΛΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΥΣ

2.1. Τα βασικά στοιχεία των Προγραμμάτων

2.1.1. Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»

Με τη δημοσίευση του με αριθμ. 22766/09-04-2020 ΦΕΚ, ξεκίνησε το Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης». Βασικός σκοπός του νέου προγράμματος είναι η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης.

Το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» έχει δομηθεί σύμφωνα με τα διαχειριστικά πρότυπα του ΕΣΠΑ και για τη διαχείριση του προγράμματος συγκροτήθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος είναι:

α) πολιτική προστασία (απόκτηση εξοπλισμού και μέσων και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση των ανατιθέμενων καθηκόντων), προστασία της δημόσιας υγείας και ιδίως δράσεις προστασίας του πληθυσμού από την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, δράσεις τεχνικής βοήθειας των δικαιούχων για την εφαρμογή του Προγράμματος.

β) ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου, των οικισμών (κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής, προστασία αδέσποτων κ.ά. καθώς και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και ανταπόκρισης των ΟΤΑ),

γ) περιβάλλον (βιώσιμη ανάπτυξη με έντονο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, δράσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων κ.ά.),

δ) ψηφιακή σύγκλιση [τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), εφαρμογές διαδικτύου των πραγμάτων (Internet of Things), έξυπνες ψηφιακές τεχνολογίες, με εφαρμογή στην τοπική διοικητική πρακτική και την καθημερινότητα των πολιτών και στόχο τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις»],

ε) κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη (δράσεις κοινωνικής συνοχής για την αποτελεσματική εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης για όλους τους πολίτες καθώς και ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, με βασική στόχευση την άρση ή τον μετριασμό του κοινωνικού αποκλεισμού),

στ) παιδεία, πολιτισμός, τουρισμός και αθλητισμός (όπως ανέγερση σχολείων, αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας, εναλλακτικός τουρισμός κ.ά.).

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος για όλη την προγραμματική περίοδο (η οποία έχει παραταθεί έως 31.12.2025), ανέρχεται στο ποσό των δύο δισεκατομμυρίων πεντακοσίων εκατομμυρίων (2.500.000.000,00) ευρώ, χρήματα τα οποία προέρχονται από δανεισμό από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.Π.). Έχει συμπεριληφθεί το σύνολο των έργων της προηγούμενης περιόδου (460 έργα) τα οποία είχαν ενταχθεί αλλά δεν είχαν χρηματοδότηση και τα οποία έχουν συμβατικό αντικείμενο ύψους 650 εκατ. €.

2.1.2. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021 από το Συμβούλιο Οικονομικών Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin). Το «Ελλάδα 2.0» περιλαμβάνει 103 επενδύσεις και 76 μεταρρυθμίσεις, κατανομημένες σε 4 πυλώνες και συγκεντρώνει 35,95 δισ. ευρώ (18,22 δισ. ευρώ ενισχύσεις και 17,73 δισ. ευρώ δάνεια) για να κινητοποιήσει 60 δισ. ευρώ συνολικές επενδύσεις στη χώρα σε χρονικό ορίζοντα πέντε ετών.

Πρόκειται για ένα φιλόδοξο σχέδιο που έχει ως στόχο να γίνουν θεμελιώδεις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που θα επηρεάσουν όχι μόνο την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και τις τεχνολογίες, τις νοοτροπίες και τους θεσμούς. Μία μετάβαση που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη.

Οι σημαντικότερες δράσεις που έχουν προκηρυχθεί και περιλαμβάνουν στους δικαιούχους τους τους Δήμους είναι το Πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων, το Πρόγραμμα «Βελτίωση Οδικής Ασφάλειας» και το Πρόγραμμα για νέες υποδοχές παροχής νερού, για υποδομές τηλεμετρίας και έργων τηλεχειρισμού για τον εντοπισμό διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης, για προμήθεια ψηφιακών μετρητών νερού και για μονάδες αφαλάτωσης.

2.1.3. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ)

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) βασίζεται στην Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική και έχει ως στόχο την αποτύπωση του εθνικού μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των εθνικών επενδυτικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Το ΕΠΑ περιλαμβάνει 16 Τομεακά και 13 Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ και ΠΠΑ), που καταρτίζονται από τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες αντίστοιχα και εξειδικεύουν τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού. Περιλαμβάνει επίσης Ειδικά Προγράμματα αναπτυξιακών/επενδυτικών παρεμβάσεων, με χωρική ή τομεακή αναφορά, για την αντιμετώπιση ειδικών τομεακών ή περιφερειακών αναγκών και την αξιοποίηση αναπτυξιακών ευκαιριών.

Ο προγραμματικός σχεδιασμός του ΕΠΑ είναι πενταετούς διάρκειας (2021-2025).

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΠΑ είναι 10,65 δις €. Ο προϋπολογισμός του ΠΠΑ Στερεάς Ελλάδας ορίσθηκε στα 259.000.000 €. Ο προϋπολογισμός μπορεί να αυξάνεται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα σύστασης αποθεματικών ΕΠΑ για την αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, άμεσων συνεπειών κρίσεων, έκτακτων αναγκών και φυσικών καταστροφών.

Ο προϋπολογισμός του ΠΠΑ Στερεάς Ελλάδας, ανά άξονα, κατανέμεται ως εξής

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)	Συμβολή (%) στο ΠΠΑ
1 ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	2.500.000,00	1,0%
2 ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	91.925.000,00	35,5%
3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	19.650.000,00	7,6%
4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	116.425.000,00	45,0%
5 ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	23.400.000,00	9,0%
6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5.100.000,00	2,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΠΑ	259.000.000,00	100,00%

Ποσοστιαία κατανομή Προϋπολογισμού του Προγράμματος σε Αναπτυξιακούς Στόχους

2.1.4. Παρατηρήσεις - προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την ορθή λειτουργία και την αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών εργαλείων από τους Δήμους

- Κοινό χαρακτηριστικό όλων των παραπάνω Προγραμμάτων είναι οι παρατηρούμενες **καθυστερήσεις**, αρχικά στην **ενεργοποίηση των προσκλήσεων** και στην **ένταξη των σχετικών έργων** και στη συνέχεια στη **ροή χρηματοδότησης**. Σε σχέση με την έκδοση των προσκλήσεων και την αξιολόγηση των προτάσεων, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων για την καθυστέρηση ευθύνεται η **υποστελέχωση των Διαχειριστικών Αρχών των Προγραμμάτων**, οπότε κρίνεται **απαραίτητη η ενίσχυσή τους με προσωπικό**. Σε σχέση με τα προβλήματα στη ροή χρηματοδότησης, παρατηρούμε ότι **το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τα τελευταία χρόνια υποχρηματοδοτείται**, με αποτέλεσμα σε πολλά έργα να υπάρχει καθυστέρηση στις πληρωμές και σε ορισμένες περιπτώσεις να διαλύονται οι εργολαβίες. **Η ροή χρηματοδότησης για την υλοποίηση των έργων πρέπει να αποκατασταθεί**, να είναι ομαλή και να καταβάλλεται έγκαιρα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του κάθε έργου. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η φερεγγυότητα του δημοσίου ως προς τις έγκαιρες πληρωμές, θα ενισχυθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ αναδόχου και δημοσίου και ο ανάδοχος θα εκτελεί το έργο με υψηλούς ρυθμούς.
- Όπως αναφέρεται παραπάνω, υπάρχει πληθώρα χρηματοδοτικών εργαλείων για την υλοποίηση έργων υποδομών αλλά και άυλων δράσεων των Δήμων. Αν σε αυτά προσθέσουμε και τα Προγράμματα που προκηρύσσονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από εθνικούς φορείς (Υπουργεία, Πράσινο Ταμείο, κ.ά.) καθίσταται αντιληπτό ότι οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες, σε κάθε περίπτωση,

επαρκούν για τη σημαντική αναβάθμιση της λειτουργίας των Δήμων και κυρίως των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη. **Ωστόσο, το πρόβλημα της διαρκούς και συνεχώς επιδεινούμενης υποστελέχωσης, που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι, δεν επιτρέπει την αξιοποίηση των ευκαιριών αυτών.** Ειδικά στους μικρούς περιφερειακούς Δήμους, το σύνολο των στελεχών που δύνανται να εμπλακούν στη διαδικασία ωρίμανσης έργων και υποβολής προτάσεων χρηματοδότησης, αξιοποιείται αναγκαστικά στη διασφάλιση της συμβατικής λειτουργίας του Δήμου. **Για την αντιμετώπιση του σημαντικού αυτού προβλήματος, κρίνεται απολύτως απαραίτητη η στελεχιακή ενίσχυση των Δήμων, με νέο προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης και απόλυτης κατάρτισης στον χειρισμό βάσεων πληροφοριακών δεδομένων.**

3. Επιπλέον, ειδικά σε σχέση με τα Προγράμματα που προκηρύσσονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρατηρείται το φαινόμενο να μη φθάνει η σχετική πληροφορία στους Δήμους ή ακόμη κι αν φθάσει να μην υπάρχει η δυνατότητα υποβολής πρότασης (για τους λόγους υποστελέχωσης που αναφέρθηκαν παραπάνω). Κρίνεται απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλίας από το Υπουργείο Εσωτερικών και την ΚΕΔΕ για να οριστεί ένας φορέας (π.χ. ΜΟΔ, ΕΕΤΑΑ, ΙΤΑ), ούτως ώστε να διαχέεται η σχετική πληροφορία και να παρέχεται υποστήριξη στο αρχικό τουλάχιστον στάδιο της διερεύνησης της επιλεξιμότητας πιθανών δράσεων.

Επίσης, θα ήταν απολύτως χρήσιμη η δημιουργία μιας πλατφόρμας δικτύωσης των Δήμων σε σχέση με τα χρηματοδοτικά εργαλεία, με την ευθύνη της ΚΕΔΕ ή των φορέων που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Θεματική Επιτροπή «Θεσμών & Διαφάνειας»

1. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την προώθηση θεσμικών αλλαγών

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας έχοντας ως σκοπό τη θεσμική αναβάθμιση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής αυτονομίας, την αποκέντρωση των λειτουργιών του κράτους και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών προς όφελος των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών, προτείνει ανά θεματική ενότητα:

I. Καταστατική Θέση αιρετών

Η θωράκιση της καταστατικής θέσης των αιρετών αποτελεί κρίσιμη θεσμική προϋπόθεση για την ακώλυτη άσκηση των καθηκόντων τους και τη δυνατότητα να αφοσιωθούν στο έργο της τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικής ανάπτυξης και στην παροχή βέλτιστων υπηρεσιών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

A) Αποδοχές:

- ✓ Κατάργηση των πληθυσμιακών κριτηρίων δυνάμει των οποίων καθορίζονται οι αποδοχές των Δημάρχων προς το σκοπό όπως εξομαλυνθούν άλλως εξορθολογισθούν οι ανισότητες. Εξομοίωση των αποδοχών τους με αυτές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.
- ✓ Εξομοίωση στις αποδοχές όλων των Αντιδημάρχων καθώς και όλων των Προέδρων Δημοτικών Συμβουλίων, μεταξύ των, έτσι ώστε να μη διαχωρίζονται σε αιρετούς δύο κατηγοριών. Ήτοι, να υπάρχουν μόνο έμμισθοι αντιδήμαρχοι και οι Πρόεδροι των Δ.Σ. να λαμβάνουν το σύνολο της αντιμισθίας τους, χωρίς να υφίστανται μειώσεις λόγω των τυχόν λοιπών αποδοχών τους.
- ✓ Αύξηση του μηνιαίου ορίου καυσίμων για τα υπηρεσιακά οχήματα των Δημάρχων, λόγω των αυξημένων υποχρεώσεων εποπτείας, μετακινήσεων και αρμοδιοτήτων.
- ✓ Κατάργηση της νομοθετικής πρόβλεψης του αρ. 27 του Ν. 4670/2022 «Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και άλλες διατάξεις» βάσει της οποίας αναστέλλεται η καταβολή των κύριων και επικουρικών συντάξεων για το σύνολο των συνταξιούχων, οι οποίοι έχουν ήδη αναλάβει ή αναλαμβάνουν από τη δημοσίευση του νόμου, εργασία ή αποκτούν ιδιότητα ή δραστηριότητα σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μετά το 62^ο έτος ηλικίας. Δικαιολογητικό λόγο της κατάργησης αποτελεί το ότι *(παρ' ότι με τον συγκεκριμένο νόμο περιορίστηκε η μείωση των ακαθάριστων κύριων και επικουρικών συντάξεων στο 30%, από το 60% που ίσχυε με τον Ν. 4387/2016)*, με την παραπάνω ρύθμιση πλήττονται κυρίως οι απόστρατοι των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, για τους οποίους η ίδια η Πολιτεία, αναγνωρίζοντας την προσφορά τους στην ασφάλεια και την ευημερία της Ελλάδας, έχει μεριμνήσει για τη νόμιμη συνταξιοδότησή τους σε νεότερες, από τα προβλεπόμενα ηλικιακά όρια, ηλικίες.

Β) Άδειες αιρετών: Υποχρεωτικότητα παροχής αδειών στους αιρετούς για την άσκηση των καθηκόντων τους ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας (π.χ. άδειες άνευ αποδοχών στους εργαζόμενους στον Ιδ. Τομέα).

Γ) Μεταθέσεις αιρετών: Κατάργηση της πρόβλεψης της παρ. 7 του άρθρου 93 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει, και συγκεκριμένα της υποχρέωσης των δημοσίων υπαλλήλων, που εκλέγονται ως αιρετοί, δυνάμει της οποίας, εφόσον υφίσταται δέσμευση παραμονής στην Υπηρεσία τους σε παραμεθόριο, η μετάθεσή τους γίνεται αποκλειστικά σε άλλη παραμεθόρια περιοχή. Σύμφωνα με αυτή : *«Δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι και τα μέλη των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, διαρκούσης της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του Δήμου στον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι υπάλληλοι αυτοί, εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου Δήμου, μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Αν δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον Δήμο όπου εξελέγησαν. Για τους υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές που έχουν δέσμευση παραμονής στην υπηρεσία τους, η παρούσα διάταξη έχει ισχύ μόνο για μετάθεση ή απόσπαση αποκλειστικά σε άλλη παραμεθόρια περιοχή».*

Συγκεκριμένα, προτείνεται η κατάργηση της τελευταίας πρότασης για λόγους ίσης μεταχείρισης μεταξύ των αιρετών.

Δ) Τροποποίηση διατάξεων και επαναρρύθμιση θεμάτων αστικής, ποινικής και πειθαρχικής ευθύνης που σε πολλές περιπτώσεις οδηγούν σε στοχοποίηση και πολιτική ομηρία των αιρετών καθώς και σε κατάργηση του τεκμηρίου αθωότητας (νομοθεσία για αδέσποτα, νομοθεσία για πολυσύχναστες παραλίες, αυτόφωρη διαδικασία κ.λπ.).

Ε) Δημιουργία ειδικής πλατφόρμας της ΚΕΔΕ για τη διασύνδεση και πρόσβαση των αιρετών όλων των Δήμων στις πληροφορίες που αφορούν την Αυτοδιοίκηση, τις διαδικασίες, την εξυπηρέτηση των δημοτών, τα δικαιολογητικά ενεργειών κ.λπ..

Στ) Δημιουργία Κώδικα Δεοντολογίας Αιρετών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με πρόταση της ΚΕΔΕ και της ΕΝΠΕ.

Ζ) Πρόβλεψη παραχώρησης γραφείου εντός των Δημαρχείων ή σε άλλους δημοτικούς χώρους και μίας θέσης ειδικού συμβούλου ή συνεργάτη ή υπαλλήλου, τουλάχιστον για την παράταξη της μείζονος μειοψηφίας και εφόσον είναι εφικτό (χωροταξικά και οικονομικά) για όλες τις παρατάξεις του Δημοτικού Συμβουλίου.

II. Ενίσχυση αυτοδυναμίας Δήμων

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας η Διοικητική αυτοτέλεια των Δήμων προϋποθέτει αρμοδιότητες πλήρεις και απόλυτες. Σε περίπτωση μεταβίβασης εξουσιών οι ΟΤΑ πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσαρμόζουν την άσκησή τους στις τοπικές συνθήκες.

Α) Υποχρεωτικότητα διαβούλευσης με τους θεσμικούς φορείς της Τ.Α. (ΚΕΔΕ και ΠΕΔ) κατά την εκπόνηση νόμων και διατάξεων και για όλα τα θέματα που την

αφορούν. Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων να προηγείται, σε ικανό χρόνο, της συζήτησής τους στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ειδικά: α) Για τα θέματα αδειοδότησης και εγκατάστασης: πάρκων ΑΠΕ, χωροταξικών σχεδίων (πχ. ιχθυοκαλλιεργείων), μονάδων απόρριψης/επεξεργασίας απορριμμάτων και αποβλήτων, καθιέρωση δεσμευτικότητας των αποφάσεων Δημοτικών Συμβουλίων, β) Για το μεταναστευτικό, δυνατότητα άσκησης βέτο για την εγκατάσταση προσφύγων σε περιοχές αναγνωρισμένης ιστορικής, πολιτιστικής και τουριστικής σημασίας.

Προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική και δεσμευτική η γνώμη των Δήμων για τη χρήση των δημοσίων εκτάσεων εντός των διοικητικών τους ορίων, κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση της διακατοχής αυτών από τους Δήμους.

Β) Ενίσχυση αρμοδιοτήτων και πόρων. Μεταφορά αρμοδιοτήτων στην Αυτοδιοίκηση μόνον με ταυτόχρονη μεταφορά οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τη σχετική υλικοτεχνική υποδομή.

Γ) Διάκριση αρμοδιοτήτων Α' και Β' Βαθμού Αυτοδιοίκησης.

Δ) Αποκέντρωση φορολογικού συστήματος και παροχή των κατάλληλων εργαλείων και μέσων, προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα είσπραξης των εσόδων και να μη διακινδυνεύεται η οικονομική θέση των Δήμων.

III. Εκλογικός Νόμος

Προτεινόμενες τροποποιήσεις Ν. 4804/2021 (Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις):

Α) Να αυξηθεί ο αριθμός των Δημοτικών Συμβούλων κατά 2 στους Δήμους με πληθυσμό έως 50.000 κατοίκους και κατά 4 σε Δήμους με πληθυσμό 50.001 και πάνω, για να υπάρχει καλύτερη εκπροσώπηση των τοπικών κοινωνιών και να αμβλυνθεί η μείωση των αριθμού των συμβούλων που επέφερε ο νέος εκλογικός νόμος.

Β) Να αυξηθούν οι αντιδήμαρχοι κατά 1 στους Δήμους με πληθυσμό έως 50.000 και κατά 2 σε Δήμους με πληθυσμό 50.001 και πάνω.

Γ) Σε Δήμους με πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους να προσαυξάνεται ο αριθμός των αντιδημάρχων έως τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, με μέγιστο όριο τους 9.

Δ) Να μειωθεί το απαιτούμενο πλήθος των υποψηφίων δημοτικών και τοπικών συμβούλων για την κατάρτιση των συνδυασμών στο 50%. Η σημερινή πρόβλεψη του εκλογικού νόμου ευτελίζει τον θεσμό, προκαλεί υπέρμετρες δαπάνες, δυσχέρειες στην κατάρτιση συνδυασμών και έριδες ειδικά σε μικρούς Δήμους και κοινότητες και υπέρμετρη όχληση των ψηφοφόρων.

IV. Θεσμοθέτηση & ενίσχυση κοινωνικών δομών, προσωπικού και εξοπλισμού

Α) Ενίσχυση Γραφείων Απασχόλησης με προσωπικό και χρηματοδότηση και απευθείας διασύνδεσή τους με τη ΔΥΠΑ (πρ. ΟΑΕΔ).

Β) Ενίσχυση των ΚΕΠ Υγείας, των Κοινωνικών Ιατρείων και των δομών στήριξης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, πχ ΑΜΕΑ και πληθυσμιακές ομάδες που βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό, όπως Ρομά.

Γ) Ενίσχυση προσωπικού μικρών Δήμων με θέσπιση της εντοπιότητας.

Δ) Μόνιμο σύστημα κινητικότητας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ρητή πρόβλεψη ότι για τη μετακίνηση υπαλλήλου απαιτείται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου.

Ε) Επαναφορά πρόβλεψης διορισμού Ιδιαίτερου Γραμματέα Δημάρχου. Θα γίνεται με σχετική πρόβλεψη στον ΟΕΥ των Δήμων και εφόσον υπάρχει η ανάλογη οικονομική δυνατότητα. Θα καταβάλλονται οι αποδοχές του ειδικού συνεργάτη και θα ακολουθεί τη θητεία του Δημάρχου.

Στ) Επαναφορά και προσαρμογή των προγραμμάτων απασχόλησης στους Δήμους και θεσμοθέτηση νέων προγραμμάτων.

- Επαναφορά προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας και προγράμματος απασχόλησης ατόμων ηλικίας 55-67 στους Δήμους.
- Προσαρμογή του προγράμματος κοινωφελούς εργασίας, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των Δήμων, ως εξής:
 - Αλλαγή των κριτηρίων προσδιορισμού των θέσεων ανά Δήμο, ώστε να λαμβάνεται υπόψη πέραν του πληθυσμού, η έκταση και ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων.
 - Παροχή δυνατότητας στους Δήμους να επιλέγουν εκείνοι μεταξύ όλου του έτους, την περίοδο απασχόλησης των συμβασιούχων, ανάλογα με τις δικές τους περιόδους αιχμής (πχ. θερινή τουριστική σεζόν, χειμερινή σεζόν).
- Θεσμοθέτηση προγράμματος για νέους επιστήμονες κάτω των 35 ετών, με σκοπό να παρέχεται η δυνατότητα απασχόλησης και εξειδίκευσης νέων επιστημόνων στους Δήμους. Με τη θέσπιση ενός τέτοιου προγράμματος αφενός οι νέοι θα εισέρχονται ευκολότερα στην αγορά εργασίας, αποκτώντας σημαντική εξειδίκευση, όντας απασχολούμενοι σε Φορείς με πολύπλευρη δραστηριότητα, όπως οι Δήμοι και αφετέρου οι Δήμοι θα ενισχύονται στελεχιακά, με προσωπικό που διαθέτει επίκαιρη γνώση του επιστημονικού του αντικειμένου και μεγάλη ευχέρεια στη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και πληροφοριακών συστημάτων. Στο πρόγραμμα αυτό προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στους μικρούς και μειονεκτικούς Δήμους που στερούνται προσωπικού με εξειδίκευση και στις περιοχές με ισχυρό δημογραφικό πρόβλημα, ώστε να αποτελέσει κίνητρο για τη μόνιμη εγκατάσταση των νέων και των οικογενειών τους, να συμβάλλει στην αποκέντρωση και στην περαιτέρω ανάπτυξη των ΟΤΑ.

Ζ) Ενίσχυση υλικοτεχνικού και μηχανοκίνητου εξοπλισμού ΟΤΑ, ειδικά σε μέσα Πολιτικής Προστασίας (για την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων, κλιματικής αλλαγής, προστασία περιβάλλοντος κ.λπ.).

Η) Μισθολόγιο εργαζομένων στους Δήμους. Κρίνεται απαραίτητη η επαναφορά του 13ου και 14ου μισθού στον Δημόσιο τομέα για να υπάρχει ισοτιμία με τον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, απαιτείται η εξομοίωση των αποδοχών των ειδικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων και επιστημονικών συνεργατών με εκείνες των δημοτικών υπαλλήλων με τα αντίστοιχα προσόντα και την αντίστοιχη εμπειρία. Επιπλέον, προκειμένου ο δημόσιος τομέας να προσελκύσει ή να διατηρήσει στις τάξεις του στελέχη υψηλής εξειδίκευσης πρέπει να θεσπιστούν και να εφαρμοστούν κίνητρα ειδικά για τους ειδικούς συμβούλους και τους επιστημονικούς συνεργάτες, που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια τεκμηριωμένης εξειδίκευσης.

Θ) Απελευθέρωση των προσλήψεων στις ανταποδοτικές υπηρεσίες, εφόσον οι Δήμοι έχουν αποδεδειγμένα την οικονομική δυνατότητα πληρωμής των εργαζόμενων.

V. Νομοθεσία

A) Κωδικοποίηση όλων των διατάξεων για την Αυτοδιοίκηση. Σύσταση ενιαίου Κώδικα Αυτοδιοίκησης με πρόταση της ΚΕΔΕ και της ΕΝΠΕ.

B) Επικαιροποίηση διατάξεων Κλεισθένη στα νέα δεδομένα, τις σύγχρονες συναλλαγές, στη χρήση τεχνολογικών και οργανωτικών εργαλείων, στην εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση, τις διαδικτυακές συνεδριάσεις οργάνων και επιτροπών κ.ά. Σχετικά με τις συνεδριάσεις των οργάνων, να παρέχεται σε μόνιμη βάση, η δυνατότητα στα Δημοτικά Συμβούλια να συνεδριάζουν υβριδικά ή μέσω τηλεδιάσκεψης, κατόπιν ειδικής αιτιολόγησης (π.χ. συμβάντα ανωτέρας βίας).

Γ) Απλούστευση διαδικασιών και μείωση γραφειοκρατίας.

Δ) Ηλεκτρονική διεύθυνση – ταυτότητα για κάθε ακίνητο που θα λειτουργεί ως διεύθυνση αντικλήτου και η οποία θα χρησιμοποιείται από τους Δήμους για την επικοινωνία και ειδοποίηση των ιδιοκτητών σχετικά με επείγοντα ζητήματα (πχ. καθαρισμού οικοπέδων, κατεδαφίσεων, ζημιών κ.λπ..) ώστε να απλουστευθεί η διαδικασία, να μην απαιτείται η εξεύρεση όλων των ιδιοκτητών (που συχνά τυγχάνουν άγνωστοι, κάτοικοι εξωτερικού, πολυπληθείς κ.λπ..) και να αποφεύγονται οι κωλυσιεργίες, οι δυσχέρειες, οι δαπάνες επιδόσεων και άλλα έξοδα.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την προώθηση της διαφάνειας

A) Εκσυγχρονισμός και κωδικοποίηση θεσμικού πλαισίου. Ο κατακερματισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του κράτους και της Αυτοδιοίκησης επιτρέπει τον ακούσιο ή και τον εσκεμμένο κάποιες φορές μη ενδεδειγμένο τρόπο χειρισμού υποθέσεων, εις βάρος του πολίτη ή/και του Δήμου, χωρίς να είναι σε θέση ο συναλλασσόμενος με τον Δήμο, να γνωρίζει το ισχύον πλαίσιο. Επιπλέον, το γεγονός ότι παραμένουν σε ισχύ διατάξεις άνω των 100 ετών, επιτείνει το πρόβλημα της μη διασφάλισης της διαφάνειας των διαδικασιών, δεδομένου ότι θεσπίστηκαν σε ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον. Η κατάσταση αυτή αυξάνει τη γραφειοκρατία και την αδιαφάνεια στις διαδικασίες. Απαιτείται εκσυγχρονισμός και κωδικοποίηση του θεσμικού πλαισίου και ανάρτησή του σε μία πλατφόρμα, η οποία θα είναι δημόσια προσβάσιμη.

B) Διάκριση αρμοδιοτήτων μεταξύ των Φορέων. Το γεγονός ότι υπάρχει επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ φορέων του Δημοσίου δημιουργεί ένα ασαφές περιβάλλον, που δημιουργεί σύγχυση στους πολίτες. Η κατάσταση αυτή επιτρέπει συχνά στις παρεμβάσεων των ΟΤΑ να γίνονται κατά το δοκούν, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ισότιμη αντιμετώπιση των πολιτών. Η λύση του προβλήματος έγκειται στην πλήρη διάκριση των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Γ) Εκσυγχρονισμός του θεσμικού/κανονιστικού πλαισίου για τη διενέργεια ελέγχων. Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια ελέγχων από τους Δήμους (και εν γένει), εμπεριέχει διατάξεις, που επιτρέπουν την κατά περίπτωση ερμηνεία τους. Το θεσμικό πλαίσιο αυτό για να χαρακτηρίζεται από δικαιοσύνη και διαφάνεια πρέπει να είναι σαφές, να αξιολογείται και να επικαιροποιείται συνεχώς, ώστε να ανταποκρίνεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της εποχής, αλλά και στις πραγματικές δυνατότητες και μέσα ελέγχου του εκάστοτε φορέα ελέγχου.

Δ) Δημόσια διαδικτυακή προβολή των συνεδριάσεων των Οργάνων. Το σύνολο των συνεδριάσεων που είναι δημόσιες πρέπει να προβάλλονται δημόσια σε ζωντανό χρόνο από τις διαδικτυακές εφαρμογές - ηλεκτρονικές σελίδες των Δήμων, για να μπορεί ο κάθε πολίτης να ενημερωθεί άμεσα και να ενισχυθεί το αίσθημα διαφάνειας. Δεδομένου μάλιστα ότι το επιτρέπει πλέον ευχερώς και οικονομικώς η τεχνολογία.

Ε) Εμπλουτισμός ειδικής συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής. Η ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας προβλέπεται στο αρ. 67Α του Ν. 3852/2010, ως προστέθηκε με το αρ. 7 του Ν. 5056/2023. Αποτελεί μία χρήσιμη πρωτοβουλία, ωστόσο για να εδραιώσει το λόγο θέσπισής της, θα πρέπει στην εν λόγω συνεδρίαση να προβλέπεται η αδιαμεσολάβητη συμμετοχή πολιτών και συλλογικοτήτων. Προτείνεται να εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη έως 3 από τα 10 θέματα της κάθε συνεδρίασης, που προτείνονται από πολίτες και παράλληλα να αφαιρεθεί η πρόβλεψη πρότασης αντίστοιχου αριθμού θεμάτων από τους συμβούλους της πλειοψηφίας. Επιπλέον για λόγους καλύτερης οργάνωσης θα πρέπει να μειωθεί ο αριθμός από 6 ετησίως σε 3 ετησίως.

Στ) Υποχρεωτικότητα λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και ύπαρξης Συμβούλου Ακεραιότητας στους Δήμους και τα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα καθώς και στις αναπτυξιακές εταιρείες και αναπτυξιακούς οργανισμούς. Με τα αρ. 9-22 και 23-30 του Ν. 4795/2021 ορίζεται το πλαίσιο της λειτουργίας και των αρμοδιοτήτων των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και του Συμβούλου Ακεραιότητας. Κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση και η επαρκής στελέχωση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, όπως επίσης και η ενεργοποίηση του θεσμού του Συμβούλου Ακεραιότητας σε όλους τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η ορθή θεσμική λειτουργία των Δήμων.

Θεματική Επιτροπή «Ισότητας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»

1. Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης – Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας

1. Κατάρτιση και υιοθέτηση Σχεδίου Δράσης για την ένταξη της ισότητας των δύο φύλων

Σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ.Γ.Ι.Α.Δ.), το σύνολο των 25 Δήμων της Στερεάς Ελλάδας έχει υπογράψει την Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων.

Με βάση την Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων, κάθε Αρχή που έχει υπογράψει ή πρόκειται να υπογράψει τη Χάρτα, εντός εύλογης προθεσμίας από την ημερομηνία υπογραφής της, πρέπει να καταρτίσει και να υιοθετήσει το δικό της Σχέδιο Δράσης για την ένταξη της ισότητας των φύλων. Όλοι οι Δήμοι πρέπει να προχωρήσουν στην κατάρτιση και την εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου Δράσης. Ήδη κάποιοι Δήμοι διαθέτουν Σχέδιο Δράσης. Για λόγους ομοιογένειας, θα ήταν χρήσιμη η ανάληψη πρωτοβουλίας από την Κ.Ε.Δ.Ε. για τη δημιουργία ενός οδηγού για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης.

2. Σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας από όλους τους Δήμους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 70Α του ν. 3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με το **αρ. 6 του ν. 4604/2019** (με τη με αριθμ. 1/30.1.2020 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4604/2019), προβλέπεται η σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας σε κάθε Δήμο, αφενός με συμβουλευτικό ρόλο προς το Δημοτικό Συμβούλιο και αφετέρου με τον ρόλο του συνδεδετικού κρίκου με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

1. Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας συγκροτείται με Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α. Έναν (1) Αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο ή Δημοτικό Σύμβουλο ως Πρόεδρο, που ορίζεται από τον/την Δήμαρχο.

β. Έναν (1) Δημοτικό Σύμβουλο των λοιπών Παρατάξεων του Δημοτικού Συμβουλίου, που ορίζεται με μεταξύ τους ψηφοφορία [Με την **παρ. 3 του αρ. 45 του ν. 4647/2019** ορίζεται ότι «Οι διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ. 1 του αρ. 6 του ν. 4623/2019 ισχύουν αναλόγως και για τη σύσταση των Επιτροπών των άρθρων 70, 70Α, 164 και 164Α του ν. 3852/2010, καθώς και για τη συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων των Ο.Τ.Α. σε Επιτροπές, Συμβούλια και λοιπά συλλογικά όργανα πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων...». Σύμφωνα με τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του αρ. 6 του ν.4623/2019, όπως αντικαταστάθηκαν με την **παρ. 3 του αρ. 177 του ν. 4635/2019**: «1. Όπου στις διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, προβλέπεται ο ορισμός μελών στη Διοίκηση των Νομικών Προσώπων των Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και των Συνδέσμων τους, κατά συγκεκριμένη αναλογία, τα 3/5 επί του συνόλου των μελών με τους

αναπληρωτές τους, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, ορίζονται από τον Δήμαρχο ή τον Περιφερειάρχη, αντίστοιχα. Τα υπόλοιπα μέλη, αφαιρουμένων τυχόν μελών που ορίζονται εκ της θέσεώς τους (ex officio) ή υποδεικνύονται από φορείς, ορίζονται από τις λοιπές Παρατάξεις με μεταξύ τους ψηφοφορία.»].

γ. Έναν (1) υπάλληλο της Κοινωνικής Υπηρεσίας ή της Υπηρεσιακής Μονάδας Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του Δήμου, που ορίζεται από τον/τη Δήμαρχο.

δ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συλλόγων Γονέων του Δήμου.

ε. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού επαγγελματικού/εμπορικού συλλόγου ή συνεταιριστικής οργάνωσης, που υποδεικνύεται από τον επαγγελματικό/εμπορικό σύλλογο ή τη συνεταιριστική οργάνωση αντίστοιχα.

στ. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού γυναικείου/ φεμινιστικού συλλόγου/ φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων, που υποδεικνύεται από τον σύλλογο ή την οργάνωση αντίστοιχα.

ζ. Δύο (2) εμπειρογνώμονες δημότες με ισότιμη εκπροσώπηση των φύλων που ορίζονται από τον/τη Δήμαρχο.

- ✓ Με Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της. Προτείνεται δε για την ορθή και απρόσκοπτη συγκρότηση της Επιτροπής, η έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας και μάλιστα πριν τη συγκρότησή της, στον οποίο να καθορίζονται τα σχετικά ως άνω θέματα. Επισημαίνεται, τέλος, ότι τα μέλη της Επιτροπής για τη συμμετοχή τους σε αυτή δεν λαμβάνουν κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

Η διάρκεια της θητείας της ακολουθεί τη θητεία των Δημοτικών Αρχών κατ' αναλογία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης (κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του αρ. 76 του ν. 3852/2010 ως ισχύει, για την επίτευξη της ομοιόμορφης λειτουργίας των συμβουλευτικών οργάνων).

- ✓ Η Επιτροπή:

α) σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές του Δήμου, εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο,

β) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,

γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσιακές μονάδες του Δήμου και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο και

δ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ανωτέρω Γενικής Γραμματείας για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Ενδεικτικά, όπως προκύπτει από την Αιτιολογική Έκθεση του ν.4604/2019, η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας αναλαμβάνει τη

συνδιοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ημερίδων/ συνεδρίων, επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων σε θέματα κακοποίησης/ πρόληψης της βίας, υγείας, γυναικείας απασχόλησης και πολιτικών ίσων ευκαιριών, ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης, καθώς επίσης και ενημερωτικών εκδηλώσεων που απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες των Δήμων, σε συνεργασία με τις γυναίκες καλλιτέχνιδες των Δήμων και των Περιφερειών, με την Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση και με τις μονάδες υγείας, κ.λπ..

Η νομοθέτηση της σύστασης της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας σε όλους τους Δήμους αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ίση μεταχείριση των πολιτών και την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους. Με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας της ρύθμισης, κρίνεται σκόπιμο να προβλέπεται μία τουλάχιστον θεματική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου ανά έτος. Κατά τη συνεδρίαση θα συζητούνται θέματα, που θα συλλέγονται από την Επιτροπή σε όλο το προηγούμενο διάστημα. Εισηγητής/εισηγήτρια στο Δημοτικό Συμβούλιο θα είναι ο/η Πρόεδρος της Επιτροπής. Κατά τη συνεδρίαση επίσης, θα γίνεται αποτίμηση των πρωτοβουλιών, που αναλήφθηκαν βάσει των αποφάσεων του Οργάνου σε προηγούμενες θεματικές συνεδριάσεις και των αποτελεσμάτων αυτών.

3. Προτάσεις για την προώθηση και εφαρμογή της ισότητας στους Δήμους

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ενσωμάτωση και την προώθηση της ισότητας, καθώς και στον καθολικό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις τοπικές κοινωνίες, είναι πολύ καθοριστικός. Ως θεσμός που ασκεί άμεση διοίκηση, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι σε άμεση διασύνδεση με τους πολίτες, γνωρίζει τις ανάγκες τους, και διασφαλίζει έτσι την αποτελεσματική εκπροσώπηση και υποστήριξή τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εκάστοτε Δήμος είναι υπεύθυνος να εφαρμόζει πρωτοβουλίες και να καθορίζει τις ενέργειες και τα μέσα που θα πρέπει να χρησιμοποιήσει, ώστε σεβόμενος τα όρια της αρμοδιότητάς του, να προωθεί την ισότητα και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πράξη. Για τις πρωτοβουλίες αυτές κρίνεται απαραίτητη η χρηματοδότηση δράσεων μέσω της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επίσης, προτείνεται η δημιουργία ενός δικτύου μεταξύ των Δήμων για θέματα ισότητας, με σκοπό την ανταλλαγή καλών πρακτικών.

Οι πρωτοβουλίες των Δήμων θα πρέπει να στοχεύουν στα εξής:

A. Βελτίωση ποιότητας ζωής

Η ποικιλία των ρόλων που καλούνται να υπηρετήσουν οι άνθρωποι σήμερα, και πολύ περισσότερο οι γυναίκες, καθιστούν την καθημερινότητά τους κουραστική και πολλές φορές ο ποιοτικός χρόνος είναι περιορισμένος. Ο εκάστοτε Δήμος, στοχεύοντας στη βελτίωση της καθημερινότητας, χρειάζεται να προχωρήσει στη δημιουργία υποδομών και τη βελτίωση των κοινοχρήστων χώρων, ώστε να υπάρχουν χώροι φιλόξενοι και προσιτοί σε παρέες γυναικών και ανδρών, σε μαμάδες με παιδιά αλλά και ολόκληρης της οικογένειας. Χώροι ευχάριστοι, που θα διευκολύνουν την επισκεψιμότητα και θα αποφορτίζουν από τα βάρη της καθημερινότητας, περνώντας ποιοτικό χρόνο με μηδενική οικονομική επιβάρυνση.

Β. Προαγωγή προστασίας και ασφάλειας

Με στόχο την αύξηση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών και ιδιαίτερα των γυναικών που αποτελούν θύματα επιθέσεων, ο εκάστοτε Δήμος, μέσω των Κοινωνικών τους Υπηρεσιών ή των Οργανισμών Κοινωνικής Προστασίας και Παιδείας, μπορεί να οργανώνει δωρεάν μαθήματα αυτοπροστασίας και μαθήματα τεχνικών αντιμετώπισης επιθέσεων. Παράλληλα, να προχωρήσουν στην αύξηση του φωτισμού στους κοινόχρηστους χώρους, προκειμένου να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της βίας. Τέλος, σε συνεργασία με τις κατά τόπους Αστυνομικές Αρχές, να υποστηρίξουν την ενίσχυση της Αστυνόμευσης των περιοχών της αρμοδιότητάς τους.

Γ. Ενίσχυση υπηρεσιών παιδείας, κοινωνικής πολιτικής και πολιτισμού

Οι Δήμοι και τα Νομικά τους Πρόσωπα, σε συνδυασμό και με τα οικεία Κέντρα Δια Βίου Μάθησης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση και την προώθηση της ισότητας στους τομείς της παιδείας, της κοινωνικής πολιτικής και του πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό κατατίθενται οι κάτωθι προτάσεις:

1. Τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης να εντάξουν στα προγράμματά τους μαθήματα με στόχευση στις ευάλωτες ομάδες, με στόχο την ισότιμη πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.
2. Δημιουργία Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας σε κάθε Δήμο ή έστω στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας, με στόχο την υποστήριξη της επανένταξης ανδρών και κυρίως γυναικών που πλήττονται από τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Μέσω των Γραφείων αυτών, οι Δήμοι να μπορούν να υλοποιούν δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης με ισότιμη συμμετοχή όλων.
3. Με στόχο τη διευκόλυνση και την εναρμόνιση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή των πολιτών, οι Δήμοι και τα Νομικά τους Πρόσωπα να έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν τα προγράμματα των παιδικών σταθμών, των Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π. ΜΕΑ, προκειμένου να ελαφρυνθούν οι γονείς από κάθε άγχος και να είναι σίγουροι για τη δημιουργική ενασχόληση των παιδιών τους, τις ώρες που εκείνοι, είτε εργάζονται, είτε απασχολούνται με κάτι στον ελεύθερο προσωπικό τους χρόνο.
4. Προς την ενίσχυση της δημιουργικής απασχόλησης των γυναικών, οι Δομές και οι Υπηρεσίες των Δήμων μπορούν να εντάξουν στα προγράμματά τους δράσεις, όπου άνθρωποι κάθε ηλικίας θα μπορούν να συμμετέχουν και να περνούν τον ελεύθερό τους χρόνο ευχάριστα, με παράλληλη δυνατότητα φύλαξης των παιδιών τους.

Δ. Συνέχιση λειτουργίας κι ενίσχυση των δομών συμβουλευτικής, κοινωνικής και ψυχολογικής υποστήριξης

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αυτή τη στιγμή λειτουργούν 3 δομές, με κύρια στόχευση την παροχή βοήθειας σε γυναίκες θύματα κακοποίησης, οι οποίες είναι:

- Ο Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας στη Λαμία.
- Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στη Χαλκίδα.
- Το Συμβουλευτικό Κέντρο Κακοποιημένων Γυναικών στη Θήβα.

Κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία και νέων συμβουλευτικών κέντρων και χώρων φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και σε άλλους Δήμους, με βασικό στόχο να λειτουργεί τουλάχιστον 1 δομή ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Επιπρόσθετα, στις ήδη υπάρχουσες δομές:

- να ενισχυθεί το επιστημονικό προσωπικό και στο οργανόγραμμά τους να προστεθεί η θέση ενός (1) Νομικού Συμβούλου,
- να υπάρχει πρόβλεψη παροχής βοήθειας και στήριξης και σε άντρες θύματα κακοποίησης,
- να οργανώνονται εβδομαδιαίως συναντήσεις και εκδηλώσεις κλειστού τύπου, όπου γυναίκες και άντρες θα μπορούν να εκφράσουν ανησυχίες και φόβους, σχετικά με διάφορα ζητήματα της καθημερινότητάς τους, συζητώντας με εξειδικευμένους ψυχολόγους και κοινωνιολόγους, οι οποίοι θα παρέχουν ψυχοκοινωνική και συμβουλευτική υποστήριξη.

Ε. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για την ισότητα των φύλων και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Κρίνεται απαραίτητη η κινητοποίηση των Δήμων για την παροχή έγκυρης ενημέρωσης σχετικά με την ισότητα των φύλων και τον σεβασμό στον συνάνθρωπο, σε όλο το εύρος των τοπικών κοινωνιών. Απαιτείται ένα συνεκτικό πλέγμα δράσεων, που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

1. Εκστρατείες ενημέρωσης σχετικά με τα είδη κακοποίησης, για τους τρόπους αντιμετώπισής τους και για τους φορείς στους οποίους ένα θύμα μπορεί να απευθυνθεί.
2. Ημερίδες για θέματα πρόληψης και προαγωγής της υγείας και για τα δύο φύλα, σε συνεργασία με Μονάδες Υγείας και εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.
3. Καμπάνιες ενημέρωσης και προώθησης των αρχών της ισότητας των φύλων, της παροχής ίσων ευκαιριών, της αξιοπρεπούς διαβίωσης και συμβίωσης και των οφελών αυτών.
4. Δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού ενημερωτικού χαρακτήρα (τύπου video ή banner) στις διαδικτυακές σελίδες των Δήμων, για διάφορα θέματα που αφορούν στην ισότητα των φύλων και τον σεβασμό των .

Δεδομένου ότι οι συνέργειες πάντα αποφέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και με στόχο την αποφυγή της αποσπασματικότητας των δράσεων σε τοπικό επίπεδο, κρίνεται αναγκαία η συνεργασία των Δήμων, των Δομών Υποστήριξης Κακοποιημένων Γυναικών και των Π.Ε.Δ. για την υλοποίηση ανάλογων ενημερωτικών εκστρατειών σε περιφερειακό επίπεδο.

Στ. Ανθρώπινο δυναμικό Δήμων

Ο κάθε Δήμος οφείλει να ακολουθεί το σχέδιο ένταξης της ισότητας και εντός των διοικητικών του υπηρεσιών, όπως άλλωστε ορίζει και ο Ν. 3488/2006 σχετικά με την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη, στους όρους και τις συνθήκες εργασίας.

Σε εφαρμογή του παραπάνω Νόμου και με στόχο την ουσιαστική εφαρμογή του, ο Δήμος θα πρέπει:

1. Να οργανώνει σεμινάρια εσωτερικής επιμόρφωσης του προσωπικού σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα, τις απαγορεύσεις σχετικά με την άμεση και έμμεση διάκριση, την παρενόχληση και σεξουαλική παρενόχληση σε χώρο εργασίας και τις νομικές δυνατότητες αντιμετώπισης των ανωτέρω.

2. Να προωθεί την από κοινού συμμετοχή των γυναικών και των ανδρών σε Επιτροπές και γενικά σε κέντρα λήψης αποφάσεων. Στις ίδιες Επιτροπές να προωθεί τη συμμετοχή εκπροσώπων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Z. Δράσεις για την υποστήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

Πέραν των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ισότητα των φύλων, κρίνεται απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών για την υποστήριξη και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης ή επανένταξης των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Ο Δήμος, μέσω των Υπηρεσιών του, αλλά και των Δομών του, πρέπει να είναι βασικός αρωγός στην προσπάθεια των ευάλωτων συνανθρώπων μας να είναι ενεργά μέλη της κοινωνίας και να τους παρέχουν όλα τα απαραίτητα εφόδια για την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η υποστήριξη πρέπει να παρέχεται από εξειδικευμένο προσωπικό, ήτοι ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, ειδικούς παιδαγωγούς κ.ά.. Το προσωπικό αυτό, δεν υπάρχει σήμερα στους Δήμους και κυρίως τους μικρούς και μειονεκτικούς και πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την πρόσληψη ατόμων που ανήκουν στις ειδικότερες αυτές.

Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής Οικονομίας»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η παρατεταμένη δημοσιονομική κρίση (2008 - 2019), στη συνέχεια η πανδημία του COVID19 (2020-2021) και ακολούθως η ενεργειακή κρίση (2022-2023), της οποίας οι επιπτώσεις συνεχίζουν να υπάρχουν, έχουν προκαλέσει σημαντική μείωση του διαθέσιμου ατομικού και οικογενειακού εισοδήματος στη Στερεά Ελλάδα, αλλά και στη χώρα γενικότερα και διατηρούν σε πολύ υψηλά επίπεδα, για περισσότερα από 14 χρόνια, το ποσοστό του πληθυσμού που ήδη βιώνει ή απειλείται άμεσα να βρεθεί σε καθεστώς φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Οι απανωτές μορφές κρίσεων (δημοσιονομική, υγειονομική, ενεργειακή) με τις οποίες έχει βρεθεί αντιμέτωπη η χώρα μας, έχουν εντείνει το φαινόμενο της φτωχοποίησης του πληθυσμού.

Παρά το γεγονός ότι η Ελληνική οικονομία επέστρεψε ουσιαστικά σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης από το 2014 μέχρι και το 2019, η πανδημία του COVID19 και οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν ουσιαστικά δεν επέτρεψαν την «εξαργύρωση» της ανάπτυξης αυτής. Στη συνέχεια, με την άρση των περιορισμών και ενώ οι προβλέψεις ανάπτυξης ήταν ευόωινες, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η ενεργειακή κρίση περιορίσαν εκ νέου τις δυνατότητες της Ελληνικής οικονομίας.

Το κοινωνικό κράτος έχει δεχθεί ισχυρό πλήγμα, με αποτέλεσμα πολλές δομές είτε να έχουν εγκαταλειφθεί, είτε να λειτουργούν υποστελεχωμένες, και να μην παρέχονται οι προβλεπόμενες και επιθυμητές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση ουσιαστικά έχει αναλάβει το μεγαλύτερο βάρος για τη συνέχιση και την αναδόμηση του Κοινωνικού Κράτους. Ωστόσο, οι ανάγκες είναι πολλές και το Κεντρικό Κράτος πρέπει άμεσα να αναλάβει πρωτοβουλίες για να μπορέσουν οι Δήμοι να ανταπεξέλθουν επαρκώς. Δεδομένου ότι πλέον φαίνεται να έχει επανέλθει η κανονικότητα, η Πολιτεία πρέπει να θέσει, ως πρωτεύοντα στόχο της, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό, ο θεσμός της κοινωνικής οικονομίας (οικονομία της αλληλεγγύης) εισήχθη από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), καθιερώνοντας μια τρίτη μορφή οικονομικής δραστηριότητας - ανάμεσα στον Δημόσιο και ιδιωτικό τομέα - προωθώντας συνεταιριστικές μορφές επιχειρηματικότητας. Η κοινωνική οικονομία μπορεί να αποτελέσει πηγή λύσεων και να δώσει την ευκαιρία άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού για ομάδες, όπως οι μακροχρόνια άνεργοι, τα ΑΜΕΑ, οι γυναίκες θύματα βίας, οι αποφυλακισθέντες, οι πρώην οροθετικοί, οι μετανάστες, κ.ά.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση της κοινωνικής πολιτικής

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας θέτοντας τις ανάγκες των Δήμων και των πολιτών σε πρώτο πλάνο και όντας άρτιος γνώστης της υφιστάμενης κατάστασης σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών, διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις ανά τομέα:

Τομέας Κοινωνικής Συνδρομής στους πολίτες:

- ✓ Ενδυνάμωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας των Δήμων και των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω της δράσης «Βοήθεια στο Σπίτι», με το απαραίτητο στελεχιακό δυναμικό, εξοπλισμό και οικονομικούς πόρους, έτσι ώστε να μπορούν να εξυπηρετηθούν άμεσα και ποιοτικά οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.
- ✓ Δημιουργία γραφείων παροχής κοινωνικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών στις Π.Ε.Δ., τα οποία θα έχουν ως στόχο την ενημέρωση και την ενίσχυση της δικτύωσης μεταξύ των Δήμων. Στις αρμοδιότητες των γραφείων να εντάσσονται: η έρευνα και η ενημέρωση των Δήμων για χρηματοδοτικά προγράμματα και δράσεις κοινωνικής πολιτικής, η τεχνική υποστήριξη των Δήμων για τη συμμετοχή τους στις δράσεις αυτές, η διάχυση καλών πρακτικών, η υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινού, η υλοποίηση σεμιναρίων προς τους Δήμους, κ.ά. Για την άρτια λειτουργία των γραφείων κρίνεται απαραίτητη η πρόσληψη εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.
- ✓ Διατήρηση των υφιστάμενων κοινωνικών δομών (π.χ. Κέντρων Κοινότητας, ΚΗΦΗ, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, Κοινωνικά Παντοπωλεία, Δομές για κακοποιημένες γυναίκες, κ.λπ.) σε όλη τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Μονιμοποίηση των Δομών και πρόβλεψη σχετικής χρηματοδότησης, καθώς παρέχουν πολύ σημαντικές υπηρεσίες και έχουν αναβαθμίσει το επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης.
- ✓ Ένταξη του δημοτικού ηλεκτροφωτισμού στο κοινωνικό τιμολόγιο παροχής ρεύματος. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθούν τα δημοτικά τέλη προς όφελος των πολιτών.
- ✓ Επαναπροσδιορισμός των κριτηρίων χορήγησης και αύξηση του ποσού του Κοινωνικού Επιδόματος Αλληλεγγύης, ώστε να καταβάλλεται ανεξάρτητα από την καταβολή άλλων επιδομάτων.
- ✓ Αναπροσαρμογή των κριτηρίων πρόσληψης προσωπικού για κοινωφελή εργασία και παροχή δυνατότητας στους Δήμους να επιλέξουν προσωπικό με αξιολογικά κριτήρια ή/και να παρατείνουν τις συμβάσεις εργασίας, εφόσον αντικειμενικά κρίνεται αναγκαίο.
- ✓ Θεσμοθετημένη συμμετοχή της Π.Ε.Δ. και των Δήμων στη διαμόρφωση των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την εδαφική ανάπτυξη και κυρίως την κοινωνική μέριμνα, καθώς εκτός από άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς, αποτελούν και τους αρτιότερους γνώστες των τοπικών αναγκών. Επιπλέον, με τον τρόπο αυτό, θα διασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των Δήμων της κάθε Περιφέρειας, σε τουλάχιστον μία ολοκληρωμένη παρέμβαση για την εδαφική ανάπτυξη.
- ✓ Εγκαθίδρυση ενός μοντέλου παροχής κατ' οίκον ιατρικής φροντίδας σε ευάλωτες και άλλες ειδικές ομάδες. Με την υιοθέτηση του συγκεκριμένου μοντέλου, αναμένεται να μειωθούν οι εισαγωγές στα νοσοκομεία και κατά

συνέπεια οι δαπάνες νοσηλείας, ενώ ταυτόχρονα δεν διαταράσσεται η καθημερινότητα των ατόμων που χρειάζονται υποστήριξη. Το συγκεκριμένο μοντέλο θα μπορούσε να λειτουργήσει συνεργατικά με τη δράση Βοήθεια στο Σπίτι.

- ✓ Δημιουργία κοινωνικών ιατρείων, με τη μορφή πολυιατρείων, σε περιοχές που δεν υπάρχουν δομές παροχής υπηρεσιών υγείας. Τα κοινωνικά ιατρεία θα μπορούσαν να δημιουργηθούν με τη σύμπραξη όμορων Δήμων.
- ✓ Δυνατότητα συνταγογράφησης σε ιατρούς που παρέχουν υπηρεσίες σε κοινωνικά ιατρεία.
- ✓ Ενίσχυση και θεσμοθέτηση νέων μοντέλων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών που θα στηρίζονται στον εθελοντισμό.
- ✓ Προτάσεις ειδικά για τους μειονεκτικούς, ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους:
 - α. Προώθηση και αξιοποίηση της τηλεϊατρικής. Κατασκευή ειδικών χώρων σε δημοτικά κτίρια, σε διάφορες περιοχές των Δήμων, στους οποίους η πρόσβαση θα γίνεται με ειδική κάρτα πρόσβασης ή με την αστυνομική ταυτότητα και θα υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Από τους χώρους αυτούς, ο ασθενής θα μπορεί να συνδεθεί με τον γιατρό της ειδικότητας που επιθυμεί και θα λαμβάνει διάγνωση και ιατρικές οδηγίες.
 - β. Διορισμός νοσηλευτών με 5ετή τουλάχιστον υποχρέωση παραμονής, που θα αναλαμβάνουν την παροχή πρώτων βοηθειών και άλλων υπηρεσιών συνδρομής προς ασθενείς.

Τομέας Απασχόλησης :

- ✓ Δημιουργία γραφείων για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για την εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού σε κάθε Δήμο, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις της παρ. 1δ του άρθρου 75 του ν. 3463/2006, όπως εξειδικεύεται στο άρθρο 85 του ίδιου νόμου. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να προβληθούν υπάρχουσες δομές σε επίπεδο Δήμων ή Περιφέρειας ως καλές πρακτικές, προκειμένου να αξιοποιηθεί η υπάρχουσα εμπειρία.
- ✓ Ανασχεδιασμός και επαναπροκήρυξη Προγραμμάτων τύπου ΤΟΠΣΑ (Τοπικά Σχέδια για την Απασχόληση, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των Τοπικών Αγορών Εργασίας) και ΤΟΠΕΚΟ (Τοπικές Δράσεις Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες) προκειμένου:
 - ✚ να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια (έως και 12 μήνες),
 - ✚ να αφορούν δυνητικά μεγαλύτερο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
 - ✚ να διασφαλίζεται μεγαλύτερη διατηρησιμότητα των νέων θέσεων εργασίας,
 - ✚ να υπάρχει προσανατολισμός του μεγαλύτερου μέρους των προϋπολογισμών των προγραμμάτων στη δημιουργία θέσεων εργασίας και μετατόπιση σε δεύτερο πλάνο των υποστηρικτικών δράσεων, όπως δικτύωση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, κ.λπ.

- ✓ Βασικό εργαλείο για να υπάρξει επιτυχία της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης και των δράσεων που προβλέπονται σε αυτή είναι η ύπαρξη μιας ισχυρής ΔΥΠΑ. Έχουν ήδη ψηφιοποιηθεί κάποιες διαδικασίες, ωστόσο απαιτείται βαθύτερη αναδιοργάνωση. Η ΔΥΠΑ πρέπει να ενισχυθεί στελεχιακά και η ενίσχυσή της πρέπει να γίνει άμεσα. Είμαστε υπέρ της πρόσληψης νέων ανθρώπων, καθώς θεωρούμε ότι με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει μια νέα, φρέσκια νοοτροπία στη ΔΥΠΑ και θα ξεπεραστούν χρόνιες παθογένειες και συμπεριφορές.
- ✓ Για να υπάρχει σχεδιασμός δράσεων που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας πρέπει να υπάρχει ενεργός μηχανισμός παρακολούθησης ανά περιφέρεια και να υπάρχει άμεση συνεργασία με τον Κεντρικό Μηχανισμό. Αυτή τη στιγμή, στις περισσότερες Περιφέρειες δεν υπάρχει μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας και η παρακολούθηση της αγοράς εργασίας γίνεται (αν γίνεται) μέσω μελετών. Με το μοντέλο αυτό ουσιαστικά δεν υπάρχει στοχευμένη και ενδεδειγμένη παρακολούθηση. Πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί παρακολούθησης ανά περιφέρεια και οι μηχανισμοί αυτοί να στελεχωθούν με έμπειρο προσωπικό. Οι μηχανισμοί θα προβούν στην καταγραφή της πραγματικής κατάστασης και των αναγκών της κάθε αγοράς εργασίας, προκειμένου να σχεδιαστούν προγράμματα απασχόλησης που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες του κάθε τόπου. Οι μηχανισμοί αυτοί να υπάγονται απευθείας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
- ✓ Τα προγράμματα κατάρτισης να είναι στοχευμένα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να συνδέονται απαραίτητως με συγκεκριμένες θέσεις εργασίας. Οι θέσεις εργασίας να επιδοτούνται για τουλάχιστον έναν χρόνο. Να υπάρχει υποχρέωση στις επιχειρήσεις για διατήρηση των θέσεων, για τουλάχιστον έναν χρόνο μετά την ολοκλήρωση της επιδότησης.
- ✓ Συνέχιση του προγράμματος για την απασχόληση ανέργων ηλικίας 55-67 ετών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Απαιτείται η διασφάλιση της απαραίτητης χρηματοδότησης για τη συνέχιση του προγράμματος και η έκδοση νέας ΚΥΑ, που θα προβλέπει την ενίσχυση του, με επιπλέον 10.000 νέες θέσεις ανέργων ηλικίας 55 ετών και άνω. Το Πρόγραμμα να καταστεί μόνιμο για τους φορείς της αυτοδιοίκησης.
- ✓ Προτάσεις ειδικά για τους μειονεκτικούς, ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους:
 - α. Θέσπιση προγράμματος απασχόλησης, μέσω της ΔΥΠΑ, για νέους 21 έως 29 (αντίστοιχο του Προγράμματος «55-67»), το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στους νέους να επιστρέψουν ή να συνεχίζουν να εργάζονται στον τόπο τους.
 - β. Παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζόμενους που κατοικούν σε μειονεκτικές περιοχές, προκειμένου οι άνθρωποι αυτοί να μην αναγκαστούν να μετοικήσουν σε ένα αστικό κέντρο και να εργάζονται από τον τόπο κατοικίας τους.

3. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας

Κοινή πεποίθηση αποτελεί ότι ο θεσμός της Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας, αποτελεί μια τρίτη μορφή οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, προωθώντας συνεταιριστικές μορφές επιχειρηματικότητας που μπορούν να αντιμετωπίσουν αυξημένες κοινωνικές ανάγκες (μακροχρόνια ανεργία, ένταξη μειονεκτικών κοινωνικών ομάδων, ΑΜΕΑ κ.ά.) ή και καινοτόμες μορφές επιχειρηματικότητας προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Από τα στατιστικά δεδομένα που υπάρχουν διαπιστώνουμε ότι παρότι από το 2011 εισήχθη με νομοθετική ρύθμιση η λειτουργία του θεσμού στην Ελληνική πραγματικότητα, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έτυχε της κατάλληλης ανταπόκρισης από τους δυνητικά ωφελούμενους πολίτες.

Σε μια πρώτη προσέγγιση ως προς τους λόγους αυτής της καθυστέρησης καταγράφονται :

- α. Το θολό θεσμικό πλαίσιο και η ελλιπής προώθηση από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.
- β. Η εσφαλμένη εμπλοκή ως προς τον επαγγελματικό φορέα εκπροσώπησης των ΚΟΙΝΣΕΠ, η οποία δημιούργησε σύγχυση και πιθανόν ανταγωνιστική στάση των επαγγελματιών οργανώσεων του ιδιωτικού τομέα.
- γ. Η έλλειψη σαφούς πλαισίου χρηματοδότησης και φορολογικής πολιτικής.
- δ. Η απουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την προσπάθεια ενημέρωσης και προώθησης του θεσμού στις τοπικές κοινωνίες.

Βάσει αυτών προτείνεται:

- ✓ Ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου και επαρκής στελέχωση των αρμόδιων Υπηρεσιών, προκειμένου να δοθεί ώθηση στον θεσμό.
- ✓ Παροχή φορολογικών κινήτρων στις κοινωνικές επιχειρήσεις, δεδομένου ότι στους βασικούς σκοπούς τους είναι η κοινωνική προσφορά.
- ✓ Ενίσχυση της δικτύωσης του θεσμού και της ανταλλαγής καλών πρακτικών, καθώς επίσης και θεσμοθέτηση αυτόνομου πλαισίου για τα όργανα αντιπροσώπευσης.
- ✓ Ενεργοποίηση δράσεων κοινωνικής οικονομίας από τη σχετική επενδυτική προτεραιότητα των Περιφερειακών Προγραμμάτων και του αντίστοιχου Τομεακού Προγράμματος. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2014-2020 δεν ενεργοποιήθηκε καμία δράση για τη στοχευμένη ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα».
- ✓ Ανάληψη πρωτοβουλίας από τους Δήμους για την παροχή ενημέρωσης προς τους πολίτες σχετικά με την κοινωνική οικονομία και τα οφέλη που προκύπτουν από αυτή για την κοινωνία.

Στα πλαίσια αυτής της ενημέρωσης, η ΠΕΔ, σε συνεργασία με τους Δήμους μέλη της, προτίθεται να διοργανώσει ημερίδες με θέμα το νομικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας, το φορολογικό καθεστώς και τις πηγές χρηματοδότησης μιας ΚΟΙΝΣΕΠ.

- ✓ Οικοδόμηση μόνιμων συνεργασιών των Δήμων με κοινωνικές επιχειρήσεις, με στόχο την απόδοση του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους στην κοινωνία.

Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Από την απογραφή πληθυσμού (2021) καταγράφηκε και επίσημα η μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας. Ακόμη μεγαλύτερη είναι η μείωση στον ενεργό πληθυσμό, λόγω ακριβώς του αυξανόμενου ρυθμού γήρανσης. Η μείωση και η γήρανση του πληθυσμού είναι πολύ εντονότερη στους περιφερειακούς Δήμους και κυρίως στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές. Η Στερεά Ελλάδα είναι μία από τις Περιφέρειες με τη μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού (τρίτη μεγαλύτερη μείωση - 7,1%, μετά την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας - 10,3% και την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης - 7,6%).

Παράλληλα, λόγω των συνεχόμενων κρίσεων (δημοσιονομική, υγειονομική, ενεργειακή, πληθωριστική) η συνοχή του κοινωνικού ιστού φαίνεται να έχει δεχθεί ισχυρό πλήγμα και οι κοινωνικές ανισότητες έχουν μεγαλώσει. Σημαντικές επίσης είναι οι επιπτώσεις και στο εσωτερικό της οικογένειας, καθώς τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας είναι αυξημένα κατά τα τελευταία χρόνια.

Η Ελληνική Πολιτεία αναγνωρίζοντας το μέγεθος του προβλήματος, αλλά και τις μελλοντικές συνέπειες ενός «σεναρίου μη δράσης», προχώρησε στις 27 Ιουνίου 2023 στη σύσταση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Στα βασικότερα αντικείμενα του νέου Υπουργείου εντάσσεται η προώθηση πολιτικών για: την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την άμβλυνση των ανισοτήτων, την ισότητα των φύλων αλλά και την επίλυση του δημογραφικού προβλήματος και της γήρανσης του πληθυσμού.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, συστάθηκε με το Π.Δ. 77/2023 στο ΦΕΚ Α'/130/27-6-2023. Στο εν λόγω Υπουργείο μεταφέρθηκε η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, ενώ παράλληλα συστάθηκαν η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής και η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Υπό την εποπτεία του Υπουργείου πέρασε επίσης και ο ΟΠΕΚΑ.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την υποστήριξη της οικογένειας

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας, μέσω της συνεχούς ανάδρασης των Δήμων με τους πολίτες, προτείνει τα κάτωθι, με στόχο την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος και των απολήξεων αυτού, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την υποστήριξη της οικογένειας:

- ✓ Η αποτροπή της ερημοποίησης της ελληνικής υπαίθρου κρίνεται στόχος πρωταρχικής σημασίας για την ενίσχυση της συνοχής του κοινωνικού ιστού της ελληνικής κοινωνίας. Η μετακίνηση των νέων προς τα αστικά κέντρα της χώρας διαταράσσει την ισορροπία στις μη αστικές περιοχές καθώς μειώνεται συνεχώς η οικονομική δραστηριότητα και δεν υπάρχει αναπτυξιακή προοπτική, με

αποτέλεσμα και οι νεότερες γενιές να βλέπουν ως μοναδική διέξοδο τη μετακίνησή τους σε ένα αστικό κέντρο. Η Ελληνική Πολιτεία πρέπει να δώσει κίνητρα στους νέους για να παραμείνουν στον τόπο που γεννήθηκαν ή και να επιστρέψουν στον τόπο καταγωγής τους.

Τα αποτελέσματα της διατήρησης των νέων στην ελληνική ύπαιθρο είναι πολλαπλά. Τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι:

- Η προοπτική ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα, που θα αποτελέσει εκ νέου μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Τα τελευταία χρόνια η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ συνεχώς φθίνει και τα αποτελέσματα είναι ορατά πλέον και στις τιμές των αγροτικών προϊόντων στα ράφια των σουπερμάρκετ.
- Η καταπολέμηση της υπογεννητικότητας. Αντικειμενικά είναι πιο εύκολο για ένα νέο ζευγάρι να δημιουργήσει οικογένεια, ζώντας κοντά στους γονείς του, καθώς θα υπάρχει συνδρομή στη φροντίδα των παιδιών.
- Η διατήρηση και ανάπτυξη των δημόσιων δομών και υποδομών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων.
- Η ανάπτυξη νέας οικονομικής δραστηριότητας σε μη παραδοσιακούς τομείς της τοπικής οικονομίας (π.χ. τουρισμός).

Τα παραπάνω μπορούν να αποτελέσουν βιώσιμη κοινωνική πολιτική, μόνο εφόσον υπάρξει στήριξη και δοθούν κίνητρα από το Κράτος, όπως:

- Ελαφρύνσεις στη φορολογία και τις ασφαλιστικές εισφορές σε όλους τους μόνιμους κατοίκους των μη αστικών περιοχών. Οι ελαφρύνσεις να είναι μεγαλύτερες για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.
- Φορολογικά κίνητρα σε επιχειρήσεις για να λειτουργούν σε μειονεκτικές περιοχές. Τα κίνητρα να αυξάνονται ανάλογα με τον αριθμό των απασχολούμενων εργαζομένων.
- Δυνατότητα μείωσης δημοτικών τελών σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Αντιστοίχως, πλήρη απαλλαγή μονογονεϊκών οικογενειών. Η όποια μείωση ή απαλλαγή θα γίνεται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων.
- Θέσπιση προγράμματος απασχόλησης για νέους ηλικίας 21-29 ετών, διάρκειας τουλάχιστον 2 χρόνων, για να πάρουν το πρώτο ένημο στον τόπο τους. Το πρόγραμμα να δίνει προτεραιότητα στους μικρούς και μειονεκτικούς Δήμους.
- Για τις προσλήψεις στο Δημόσιο, η ισχύς του κριτηρίου της εντοπιότητας να επεκταθεί και στους μικρούς και μειονεκτικούς Δήμους (πλην των ορεινών, που ήδη ισχύει).
- Να προβλέπονται οικονομικά (επιδόματα) και μη (στέγαση, σίτιση, φροντίδα τέκνων, κ.ά.) κίνητρα σε δημοσίους υπαλλήλους, προκειμένου να υπηρετούν και να δημιουργούν την οικογένειά τους σε μειονεκτικές περιοχές.
- Αναβάθμιση ή/και κατασκευή σύγχρονων υποδομών (σχολεία, δομές υγείας, ασφαλές οδικό δίκτυο, κ.ά.).
- Να υπάρχει στόχευση και να διερευνάται η εγκατάσταση και λειτουργία δομών ή παραρτημάτων τους (π.χ. Μουσικά Σχολεία, Σχολές ΟΑΕΔ, Κοινωνικές Δομές, κ.ά.) σε πόλεις ή χωριά εκτός των εδρών των Δήμων.
- Προώθηση του μοντέλου τουρισμού 365 ημέρες τον χρόνο, που αναμένεται να αυξήσει και τους μόνιμους κατοίκους, πέραν των επισκεπτών.

- ✓ Σχετικά με τα επιδόματα γενικά: Κρίνεται απαραίτητη η αύξηση καταβαλλόμενων ποσών, ιδιαίτερα σήμερα που ο υψηλός πληθωρισμός έχει αλλάξει άρδην την αγοραστική ικανότητα των πολιτών. Παράλληλα, θα πρέπει να εισαχθούν κι άλλα κριτήρια για την καταβολή των επιδομάτων και να πραγματοποιούνται έλεγχοι και παραδειγματική τιμωρία εκείνων που αποκρύπτοντας τα εισοδήματά τους, στερούν από έναν πραγματικό δικαιούχο οποιοδήποτε βοήθημα.
- ✓ Για το επίδομα ορεινών και μειονεκτικών περιοχών: Θεσπίστηκε με τον ν. 3016/2002 για την Εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 110 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 του ν.4701/2020 (Α'128).

Οικογένειες που αφορά:

- κατοικούν μόνιμα σε ορεινές ή και μειονεκτικές περιοχές τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν την υποβολή της αίτησης.
- το ετήσιο οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.700 ευρώ.

Το ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης ανέρχεται σε:

- 600 ευρώ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ.
- 300 ευρώ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων κυμαίνεται μεταξύ 3.000,01 και 4.700 ευρώ.

Αναμφίβολα είναι ένα πολύ σημαντικό μέτρο στήριξης των συγκεκριμένων οικογενειών και περιοχών. Ωστόσο, το ύψος του και τα κριτήρια, καθιστούν την ενίσχυση μη ουσιαστική. Το επίδομα πρέπει να καταβάλλεται άμεσα σε όλες τις οικογένειες που αποδεικνύεται ότι κατοικούν στις ανωτέρω περιοχές. Το ύψος του επιδόματος πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 5 φορές και να εισαχθούν και νέα κριτήρια και έλεγχοι για τους δυνητικούς δικαιούχους, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο σημείο. Πρέπει να υπάρξει αντίστοιχη πρόβλεψη για όλες τις μη αστικές περιοχές.

- ✓ Να αυξηθούν οι θέσεις των παιδιών στους δημοτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς (περιλαμβάνονται και οι βρεφονηπιακοί σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας) και το ωράριο λειτουργίας τους να συμβαδίζει με το ωράριο εργασίας των γονέων. Παράλληλα, να αυξηθούν οι θέσεις στα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠμεΑ). Η συγκεκριμένη παροχή να συνεχίσει να παρέχεται δωρεάν και να διευρυνθούν τα εισοδηματικά κριτήρια.
- ✓ Στα δημοτικά σχολεία, το ωράριο του ολόημερου σχολείου να εξυπηρετεί όλους τους γονείς και να μην απαιτείται η συγκέντρωση συγκεκριμένου αριθμού παιδιών για να λειτουργεί το σχολείο έως τις 4.00 μ.μ.. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να παρέχονται ασφαλή και ποιοτικά σχολικά γεύματα σε όλους τους μαθητές, έστω με την οικονομική συμμετοχή των γονέων κατά ένα ποσοστό.
- ✓ Να επιταχυνθεί η διαδικασία υιοθέτησης ή αναδοχής τέκνων. Παράλληλα, να καταργηθεί η αναχρονιστική πρόβλεψη περί μη δυνατότητας υιοθεσίας παιδιού από ζευγάρια που έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης.
- ✓ Τα άτομα με αναπηρίες βρίσκονται σε πιο δυσχερή θέση σε σχέση με εκείνα που δεν έχουν, και αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσκολίες στο να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Διαχρονικά το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων για τα ΑΜΕΑ ξεπερνά το 65%. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ίσες ευκαιρίες και να πιστεύουμε

ότι αυτές έρχονται μέσα από την ίση μεταχείριση. Δεν μπορεί να υπάρχει ίση μεταχείριση ανθρώπων που ξεκινούν από διαφορετική αφετηρία τον αγώνα για την εύρεση εργασίας. Πρέπει λοιπόν να υπάρξει ειδική μεταχείριση και ειδική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρίες, σε όλες τις προκηρύξεις και τις πρωτοβουλίες για την απασχόληση, προκειμένου να έχουν όλοι ίσες πιθανότητες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Τότε μόνο οι ευκαιρίες θα είναι πραγματικά ίσες.

Βάσει των ανωτέρω προτείνεται η επικαιροποίηση του πλαισίου για την ενίσχυση των ΑΜΕΑ (στις προκηρύξεις για τη στελέχωση του δημοσίου: να αυξηθεί το ποσοστό των θέσεων που προορίζονται για ΑΜΕΑ, στον ιδιωτικό τομέα: να υπάρχει υποχρεωτικό απασχόλησης ΑΜΕΑ για επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 15 ατόμων - αντί για 50 που ισχύει σήμερα - και να δίνονται φορολογικά ή άλλα κίνητρα για τις επιχειρήσεις με λιγότερο προσωπικό, στα επιδοτούμενα προγράμματα: να υπάρχει πρόβλεψη κάλυψης των εργοδοτικών εισφορών για ένα επιπλέον έτος για τα άτομα με αναπηρίες, να προβλέπεται μεγαλύτερος χρόνος παραμονής τους στις επιδοτούμενες θέσεις εργασίας, κ.ά.).

- ✓ Σε σχέση με τις γυναίκες, βλέπουμε ότι τα ποσοστά ανεργίας είναι σταθερά μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα των ανδρών. Είναι πολύ θετικό που προβλέπονται συγκριμένες δράσεις με ωφελούμενους αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο γυναίκες. Δυστυχώς μέχρι και σήμερα είναι «μειονέκτημα» να είσαι γυναίκα μεταξύ 25 και 40, γιατί ανά πάσα στιγμή «κινδυνεύεις» να μείνεις έγκυος και να «βάλεις σε περιπέτειες» την επιχείρηση στην οποία δουλεύεις. Προτείνουμε, παράλληλα με τις δράσεις υποστήριξης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών, να δίνονται επιπλέον κίνητρα σε όλα τα προγράμματα της ΔΥΠΑ, για την ενίσχυση της θέσης της γυναίκας ηλικίας από 25 έως 40 ετών στην αγορά εργασίας.
- ✓ Σε σχέση με τους ηλικιωμένους και τους έχοντες ανάγκη φροντίδας. Οι Δομές του «Βοήθεια στο Σπίτι» (οι οποίες έχουν ενσωματωθεί πλέον στους Δήμους) πρέπει να ενισχυθούν με προσωπικό. Ειδικά σε σχέση με τις ειδικότητες ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις. Επίσης, κρίνεται απαραίτητη η λειτουργία των Δομών και το απόγευμα. Η φροντίδα των ηλικιωμένων δεν παύει να αποτελεί ανάγκη μετά τη λήξη του ωραρίου των εργαζομένων στις Δομές. Με δύο επισκέψεις την ημέρα ή τουλάχιστον με την ύπαρξη διαθεσιμότητας, βοηθούνται σημαντικά οι ηλικιωμένοι και οι έχοντες ανάγκη συνδρομής και παράλληλα αυξάνεται το αίσθημα ασφάλειας.
- ✓ Για τους έχοντες ανάγκη συνδρομής αλλά και τους ηλικιωμένους θα ήταν πολύ χρήσιμη η δημιουργία ενός μητρώου ατόμων που μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες και μιας πλατφόρμας για να υπάρχει διασύνδεση. Στο εγχείρημα αυτό κρίνεται απαραίτητη η συνδρομή των Δήμων, ιδίως για το δεύτερο βήμα, αυτό της διασύνδεσης.
- ✓ Αλλαγή μοντέλου διαχείρισης των ροών προσφύγων. Μετά τις πρόσφατες εξελίξεις με την κλιμάκωση του πολέμου στη Μέση Ανατολή και του κλεισίματος των συνόρων σε χώρες της βόρειας Ευρώπης είναι βέβαιο ότι η χώρα μας θα εισέλθει σε μία νέα περίοδο φιλοξενίας μεγάλου αριθμού ανθρώπων αιτούντων ασύλου. Κρίνεται απαραίτητη η υιοθέτηση μιας νέας προσέγγισης, προκειμένου οι άνθρωποι αυτοί να ενσωματωθούν στην κοινωνία μας και να αξιοποιηθούν στην αγορά εργασίας. Με τον τρόπο αυτό θα δοθούν λύσεις στο δημογραφικό

πρόβλημα της χώρας και στην κάλυψη ελλείψεων σε εργατοτεχνικό προσωπικό στην ελληνική ύπαιθρο.

Θεματική Επιτροπή «Οικονομικών των Ο.Τ.Α.»

1. Εισαγωγή: Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης

Στη σύγχρονη πραγματικότητα οι Δήμοι καλούνται να αναλάβουν έναν συνεχώς πιο πολύπλευρο ρόλο, με περισσότερες αρμοδιότητες και ευθύνες, οι οποίες κατά κανόνα δεν συνοδεύονται με τους ανάλογους πόρους. Οι πηγές εσόδων των Δήμων είναι συγκεκριμένες, ενώ την ίδια ώρα οι δαπάνες και τα κόστη λειτουργίας έχουν συνεχώς αυξητικές τάσεις.

Βασικό έσοδο των Δήμων είναι οι ανταποδοτικές υπηρεσίες, για τις οποίες αρχικά λόγω δημοσιονομικής κρίσης και στη συνέχεια λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, της ενεργειακής κρίσης αλλά και της πληθωριστικής κρίσης έχει προκύψει πρόβλημα εισπραξιμότητας εξαιτίας της οικονομικής δυσπραγίας που έχουν δημιουργήσει αυτές οι καταστάσεις στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η προσπάθεια διατήρησης των ανταποδοτικών εσόδων σε χαμηλό επίπεδο, δεν είναι πάντα εφικτή εξαιτίας του κόστους προμήθειας ενέργειας και καυσίμων, της αύξησης των τιμών υλικών, της αύξησης του κόστους εργασίας, κ.ά., που αποτελούν βασικά κέντρα κόστους των υπηρεσιών ανταποδοτικότητας.

Ταυτόχρονα, η ενεργειακή κρίση, η πανδημία, η αύξηση του κόστους στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων (ειδικά στη Στερεά Ελλάδα, λόγω κορεσμού των μεγαλύτερων υφιστάμενων ΧΥΤΑ) και η επιβολή του τέλους ταφής απορριμμάτων στους Δήμους έχουν αυξήσει τις οικονομικές ανάγκες των Δήμων, γεγονός που οδηγεί σε οικονομική δυσχέρεια.

Την 1^η Ιανουαρίου 2024, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο σύστημα απόδοσης της τακτικής επιχορήγησης των δήμων από τον κρατικό προϋπολογισμό, που αφορά την καταβολή ποσών που προορίζονται για την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών. Με το νέο σύστημα κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), που θεσπίστηκε μετά από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Ε., και στη διαμόρφωση της οποίας συνέβαλε εποικοδομητικά, με τεκμηριωμένες προτάσεις, η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας, άλλαξε ο τρόπος και τα κριτήρια κατανομής, με συγκεκριμένη ποσοτικοποίηση ανάλογα με τον πληθυσμό, την ορεινότητα, τη νησιωτικότητα, το δίκτυο της αγροτικής οδοποιίας καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε Δήμου. Με το νέο σύστημα κατανομής των Κ.Α.Π. ευνοούνται οι περιφερειακοί Δήμοι, και κυρίως οι ορεινοί και οι νησιωτικοί, χωρίς όμως να προβλέπεται μείωση στο ποσό της επιχορήγησης κανενός Δήμου, σε σχέση με αυτή που ελάμβαναν το 2023. Το νέο σύστημα είναι πιο αντικειμενικό και πιο δίκαιο, ωστόσο δεν λύνει από μόνο του το πρόβλημα της οικονομικής δυσπραγίας των Δήμων, καθώς οι διατιθέμενοι πόροι δεν επαρκούν για να καλύψουν τις βασικές ανάγκες λειτουργίας τους. Η προσπάθεια για την οικονομική εξυγίανση των Δήμων γίνεται σε βάρος του επιπέδου των παρεχομένων υπηρεσιών και των επενδύσεων σε έργα.

Γενικά, η χρηματοδότηση προς τους Δήμους αλλά και οι δαπάνες αυτών απέχουν σημαντικά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα συνολικά έσοδα και στις συνολικές δαπάνες του δημοσίου τομέα είναι η χαμηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2016 το ποσοστό των δαπανών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις συνολικές δαπάνες του Γενικού Κράτους ανέρχονταν σε 6,98% (μέσος όρος στην Ε.Ε.: 23,31%), ενώ το

ποσοστό συμμετοχής της στα συνολικά έσοδα του Γενικού Κράτους ήταν 2,94% (μέσος όρος στην Ε.Ε.: 12,64%). Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του ΟΟΣΑ, η κατάσταση αυτή δεν παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση έως και το 2023.

Από άλλη οπτική γωνία, τόσο από το άρθρο 176 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και από τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) προκύπτει ότι οι πόροι του Ταμείου κατανέμονται προνομιακά προς τις λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες. Συνεπώς για τις Περιφέρειες που ανήκουν στην εν λόγω κατηγορία, υπάρχουν περισσότεροι πόροι και ελαστικότερη στοχοθεσία κατεύθυνσης και δυνατότητα διάθεσης μεγαλύτερου μέρους των πόρων αυτών για την κατασκευή ή την αναβάθμιση δημόσιων υποδομών.

Η παραπάνω ορθή προσέγγιση γίνεται όμως σε ένα έδαφος όπου συνυπάρχει μια συνθήκη που ισχύει περισσότερο ή λιγότερο στα άλλα κράτη της Ε.Ε. και δεν είναι άλλη από την οικονομική αποκέντρωση με την παραμονή τμήματος των τοπικά παραγόμενων φορολογικών εσόδων στις περιφέρειες που αυτά παράγονται. Με τον τρόπο αυτό επέρχεται μία εξισορρόπηση. Οι λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, που εξ αυτού του λόγου έχουν λιγότερα τοπικά έσοδα από τη φορολογία, ενισχύονται περισσότερο μέσω του ΕΤΠΑ, για να επιτευχθεί ο στόχος της σύγκλισης και της συνοχής.

Αυτό όμως δεν ισχύει στη χώρα μας, γιατί οι περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες δεν έχουν καμία ωφέλεια από τα φορολογικά έσοδα της τοπικής ανάπτυξης και έτσι αντιμετωπίζουν τα αυξημένα προβλήματα που δημιουργεί η ανάπτυξη σε τομείς, όπως η χωροταξία, η διόγκωση των πόλεων, η υγεία, η παιδεία, η προστασία του πολίτη, κ.λπ., με μειωμένους πόρους.

Αναδύεται λοιπόν η ανάγκη εξισορρόπησης, με την προσαρμογή της Ελληνικής Φορολογικής Νομοθεσίας προς την Ευρωπαϊκή και την αποκέντρωση τμήματος των φορολογικών εσόδων, αναλογικά με αυτά που παράγονται σε κάθε τόπο.

Η κλίμακα μέτρησης δεν μπορεί να είναι άλλη από την κυτταρική μονάδα μέτρησης στην Αυτοδιοίκηση Α Βαθμού, δηλαδή τον Δήμο.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας και την ανάπτυξη των Δήμων

Σε αυτό το περιβάλλον, η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καλείται όχι απλώς να συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων των Δήμων, αλλά και να προχωρήσει αφενός στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αντιμετώπισης των συνεχιζόμενων απρόβλεπτων καταστάσεων που δημιουργούν νέες ανάγκες και νέες προτεραιότητες και αφετέρου στην αναβάθμιση του ρόλου των Δήμων, προκειμένου να επιτελέσουν αποτελεσματικά τον ρόλο τους.

Στις σημερινές συνθήκες, είναι αναγκαίο όσο ποτέ άλλοτε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση να διαμορφώσει ένα πρόγραμμα βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων και ένα σαφές πλαίσιο διεκδικήσεων, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια.

Μέτρα με άμεσο χαρακτήρα

- ✓ Μόνιμη δυνατότητα ρύθμισης οφειλών των δημοτών, ληξιπρόθεσμων και μη, και πρόβλεψη μη επιβολής ή επιβολής μειωμένων προσαυξήσεων καθώς επίσης και αύξηση του αριθμού των δόσεων. Πρόβλεψη συγκεκριμένων προϋποθέσεων για την αποφυγή συστηματικής εκμετάλλευσης της ρύθμισης από στρατηγικούς κακοπληρωτές.
- ✓ Δυνατότητα οριστικής διαγραφής των υποχρεώσεων οφειλετών πλέον της 20ετίας με απόφαση Δ.Σ., χωρίς ευθύνες για την Οικονομική Υπηρεσία.
- ✓ Άρση της υποχρεωτικής ισοσκέλισης των ανταποδοτικών υπηρεσιών. Σε περιπτώσεις που ο Δήμος έχει ικανά έσοδα από άλλες πηγές, να μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τις ανταποδοτικές του υπηρεσίες.
- ✓ Απελευθέρωση των απαγορεύσεων πρόσληψης προσωπικού, εφόσον υπάρχουν επαρκείς ίδιοι πόροι, με στόχο την πλήρη κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων.
- ✓ Αύξηση του μεριδίου των Δήμων από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ). Προτείνεται η δημιουργία διακριτού Προγράμματος εντός του ΕΠΑ, που θα αφορά αποκλειστικά τη χρηματοδότηση έργων των Δήμων. Σε σχέση με το ύψος της χρηματοδότησης για την κατασκευή έργων των Δήμων κρίνεται απαραίτητη η σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- ✓ Μείωση των επιτοκίων των οφειλών των Δήμων προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στο επίπεδο του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ.).
- ✓ Να αποδοθούν στους Δήμους οι παρακρατηθέντες πόροι από τους Κ.Α.Π., που επιβλήθηκαν λόγω των μνημονικών δεσμεύσεων της χώρας. Απαιτείται η εφαρμογή του Ν. 3852/2010 χωρίς παρεκκλίσεις και μνημονιακές διατάξεις. Βάσει της συγκεκριμένης πρόβλεψης, οι συνολικοί Κ.Α.Π. των Δήμων, με βάση τις προβλεπόμενες αποδόσεις των τριών φόρων (ΦΠΑ, ΦΕ και ΕΝΦΙΑ) θα έπρεπε να είναι 7,5 δις €, δηλαδή για το 2024, αυξημένοι κατά 735 εκ. €. Σε επόμενο στάδιο, κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση της δημοσιονομικής αποκέντρωσης, με αύξηση του ποσοστού των Δήμων στα συνολικά έσοδα και στις δαπάνες του Γενικού Κράτους, ώστε να προσεγγίσουν τον μέσο όρο της Ε.Ε..
- ✓ Απόδοση πόρων που είναι αναγκαίοι για τη συντήρηση και λειτουργία μεταφερόμενων δομών. Γενικότερα να υπάρχει πιστή εφαρμογή του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει (Καλλικράτης), όπου προβλέπεται η κάθε μεταφορά αρμοδιότητας να συνοδεύεται από την ενίσχυση των Δήμων με τους αντίστοιχους πόρους (βλ. περίπτωση αποψιλώσεων για πυροπροστασία).
- ✓ Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών των Δημοτικών Επιχειρήσεων σύμφωνα με τις προτάσεις της Κ.Ε.Δ.Ε..
- ✓ Διεξαγωγή σεμιναρίων για την Οικονομική Υπηρεσία σχετικά με τις συνεχείς αλλαγές του θεσμικού πλαισίου.
- ✓ Καθιέρωση πρόσθετης ετήσιας χρηματοδότησης για την πολιτική προστασία, με έμφαση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χειμερινής περιόδου και των πυρκαγιών.
- ✓ Ηλεκτρονική αποστολή καταστάσεων ακαθαρίστων εσόδων επαγγελματιών από τη Α.Α.Δ.Ε. στους Δήμους, που αφορούν στο τέλος παρεπιδημούντων και διαχωρισμός αυτών.

- ✓ Αύξηση των Κ.Α.Π. για την κάλυψη της αύξησης στους μισθούς και τα επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων, που εφαρμόστηκε το 2024. Γενικότερα πρέπει να αναληφθεί πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός αλγορίθμου που αυξάνει αυτόματα τους Κ.Α.Π., όταν υπάρχει αύξηση στο μισθολογικό κόστος των Δήμων.
- ✓ Αύξηση της χρηματοδότησης προς τους Δήμους για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων καθώς και για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων. Η αύξηση του ενεργειακού κόστους και οι αυξήσεις σε όλα τα είδη και υλικά, η παλαιότητα των κτιρίων και οι γενικότερες ανάγκες των σχολείων δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τα ποσά που κατανέμονται στους Δήμους. Η εκπαίδευση πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα και να δίνεται η δέουσα ενίσχυση προς τους Δήμους όλης της χώρας για τις σχολικές μονάδες.
- ✓ Επαρκής χρηματοδότηση των δαπανών για τα αδέσποτα.
- ✓ Επαρκής χρηματοδότηση για τις πολυσύχναστες παραλίες και τις παραλίες με γαλάζια σημαία (ναυαγοσώστες – ράμπες ΑΜΕΑ).
- ✓ Επιχορήγηση των Δήμων για υποθέσεις απαλλοτριώσεων που έχουν τελεσιδικήσει, αντίστοιχη με εκείνη των τελεσιδικών δικαστικών αποφάσεων. Οι οικονομικές εκκρεμότητες για την αποζημίωση απαλλοτριώσεων είναι μεγάλες, για σημαντικό αριθμό Δήμων και ένα πρόγραμμα επιχορήγησης, παράλληλα με το υπάρχον -για τις τελεσιδικές δικαστικές αποφάσεις- θα ενισχύσει σημαντικά τους Δήμους.
- ✓ Απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής αντιτίμου στα διόδια για τα οχήματα καθαριότητας ή μεταφοράς απορριμμάτων των Δήμων.
- ✓ Ο φόρος εισοδήματος των Δήμων να υπολογίζεται βάσει των εισπραχθέντων εσόδων. Διευκρινίζεται ότι οι Δήμοι από 1.1.2014, σύμφωνα με το άρθρο 46 του Ν. 4172/2013 και την ΠΟΛ 1044/2015, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος, με εξαίρεση τα εισοδήματά τους από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, ήτοι τα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα, ακίνητη περιουσία, υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας και τίτλων των άρθρων 36, 37, 38, 39, 41 και 42 του Ν. 4172/2013, αντίστοιχα, τα οποία φορολογούνται με βάση τις κείμενες διατάξεις.
- ✓ Μεταφορά του Τέλους Ανθεκτικότητας στην Κλιματική Κρίση στους Δήμους. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο το Τέλος Ανθεκτικότητας, το οποίο αντικατέστησε τον Φόρο Διαμονής και επιβάλλεται σε ξενοδοχειακά καταλύματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια και σε ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης, ανά ημερήσια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα, κατά τους μήνες Μάρτιο έως Οκτώβριο, εισπράττεται εξ ολοκλήρου από το Κράτος για να καλύπτει το κόστος φυσικών καταστροφών. Κρίνεται απαραίτητη η απόδοσή του στους Δήμους προκειμένου να υλοποιηθούν έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση του υπερτουρισμού (θέση Κ.Ε.Δ.Ε.).
- ✓ Θέσπιση ολοκληρωμένου πλαισίου προστασίας των ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού από κατασχέσεις τρίτων. Σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. οικ. 2/72297/ΔΛΤΠ/28-9-2021 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και προς την Τράπεζα της Ελλάδος, με θέμα: «Κατασχέσεις ποσών σε βάρος των διαθέσιμων της Κεντρικής Διοίκησης και των λοιπών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που τηρούνται στο τραπεζικό σύστημα της Χώρας» ορίζει ότι: «Αποκλείεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από έννομη σχέση

Δημοσίου δικαίου ή απαιτήσεων χρηματικού ή μη αντικειμένου το οποίο έχει ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού» και «... οποιαδήποτε επιβολή κατάσχεσης ή δέσμευσης λογαριασμού λόγω κατάσχεσης, θα μπορούσε να ανατρέψει την ταμειακή λειτουργία του Φορέα αλλά και την ομαλή διενέργεια των συναλλαγών του».

Οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Δήμων και των νομικών τους προσώπων, είτε αυτοί διατηρούνται σε εμπορικές τράπεζες, είτε στο Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων, είναι αλληλένδετοι και εξυπηρετούν την πληρωμή αμέσων πάγιων αναγκών καθώς και αναγκών ειδικού δημόσιου σκοπού. Συνεπώς απαιτείται η σχετική αναδιαμόρφωση του νομικού πλαισίου, στη βάση των κατευθύνσεων του ανωτέρω αναφερόμενου εγγράφου, για να προστατεύεται η λειτουργία των Δήμων και να αποτρέπεται η δέσμευση λογαριασμών και οι κατασχέσεις από ιδιώτες.

- ✓ Πρόβλεψη και τρόπος υπολογισμού και είσπραξης ανταποδοτικών τελών για τα προϊόντα καθαρισμού οικοπέδων, λόγω υποχρέωσης συμμόρφωσης με τη Νομοθεσία του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Η τελευταία διάταξη προσδιορισμού των ανταποδοτικών τελών είναι το άρθρο 185 του Ν. 4555/2018. Σύμφωνα με τη ρύθμιση: Το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού υπολογίζεται επί της επιφάνειας του εκάστοτε ακινήτου και προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων αυτής επί του συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου:

«4. Οι συντελεστές του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, που καθορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1 διακρίνονται σε γενικούς και ειδικούς συντελεστές. Οι γενικοί συντελεστές είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους, τρεις (3) κατ' ελάχιστον και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χρήση κάθε ακινήτου ως εξής: Πρώτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία. Δεύτερος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς, μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς. Τρίτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικής δραστηριότητας. Πέρα των ανωτέρω γενικών συντελεστών, το δημοτικό συμβούλιο δύναται να ορίσει ειδικούς συντελεστές, ως διαβαθμίσεις των γενικών συντελεστών, για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων, υπό την προϋπόθεση, ότι αυτό αιτιολογείται ειδικώς λόγω της επιφάνειας, της χρήσης τους ή της γεωγραφικής ζώνης στην οποία βρίσκονται ή άλλων ιδιαίτερων αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους.».

Άρα ο προσδιορισμός των ανταποδοτικών τελών στην επιφάνεια κάθε ακινήτου, το οποίο ηλεκτροδοτείται.

Οι ιδιοκτήτες οικοπέδων υποχρεούνται να τα καθαρίζουν και ο Δήμος υποχρεούται να πραγματοποιεί την αποκομιδή αλλά και τη διαχείριση αυτών των αποβλήτων (δηλαδή το κόστος αποκομιδής και επεξεργασίας σε ΜΕΑ ή εναπόθεσης σε ΧΥΤΑ).

Τα οικόπεδα όμως δεν είναι ακίνητα με στεγασμένο χώρο και δεν ηλεκτροδοτούνται, με αποτέλεσμα να μην έχει προβλεφθεί τρόπος υπολογισμού και είσπραξης ανταποδοτικών τελών.

Επομένως, κρίνεται απαραίτητη η εισαγωγή νομοθετικής πρόβλεψης, που θα δίνει τη δυνατότητα στους Δήμους να προσδιορίσουν τα συγκεκριμένα ανταποδοτικά τέλη.

Μέτρα με μακροπρόθεσμο χαρακτήρα

- ✓ Μετατροπή Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σε Δημοτική Τράπεζα.
- ✓ Ενίσχυση από το Κράτος των οργανισμών που σκοπό έχουν την παροχή τεχνογνωσίας και γενικότερα την ερευνητική στήριξη των Δήμων (π.χ. σύσταση Ινστιτούτων).
- ✓ Κωδικοποίηση των εσόδων των ΟΤΑ για την άρση της πολυνομίας και την απλούστευση των διαδικασιών, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας είσπραξης των εσόδων τους.
- ✓ Οικονομική αποκέντρωση με την επιστροφή ως τακτικών εσόδων από το κεντρικό κράτος στους Δήμους κλάσματος των φορολογικών εσόδων που παράγονται σε αυτούς, από οικονομικές οντότητες που εδρεύουν μέσα στα διοικητικά τους όρια και αντλούνται είτε ως φόροι εισοδήματος, είτε ως ΦΠΑ κ.λπ..

Θεματική Επιτροπή «Ορεινών & Νησιωτικών Περιοχών»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η ορεινότητα και η νησιωτικότητα είναι δύο χαρακτηριστικά που προσδίδουν πλεονεκτήματα στους τόπους που αφορούν, αλλά και δύο χαρακτηριστικά, που πολλές φορές, για τους ίδιους τόπους, συνδέονται με μειονεκτήματα και δυσκολίες που δεν συναντώνται, εδώ και δεκαετίες, στις πεδινές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Όπως ανέδειξε και η απογραφή πληθυσμού και κατοικιών του 2021, η μείωση και η γήρανση του πληθυσμού αποτελούν τις δύο σημαντικότερες προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη η χώρα μας. Οι δύο αυτές προκλήσεις έχουν πολύ μεγαλύτερη ένταση στις ορεινές και στις νησιωτικές περιοχές.

Οι περιοχές αυτές δεν έχουν όλες τα ίδια χαρακτηριστικά. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει ένας ακόμη διαχωρισμός, βάσει του βαθμού απομόνωσης ή αλλιώς βάσει του βαθμού επισκεψιμότητας. Στόχος της παρούσας Επιτροπής είναι να προτείνει λύσεις για όλες τις ορεινές και νησιωτικές περιοχές, αναλόγως με την κατηγορία στην οποία ανήκουν.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα προς την ανάδειξη και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ορεινοί και νησιωτικοί Δήμοι. Η σύσταση της ειδικής μόνιμης (υπό)επιτροπής νησιωτικών και ορεινών περιοχών της Βουλής, είναι ένα από αυτά τα βήματα. Αντικείμενο της υποεπιτροπής είναι η μελέτη των προβλημάτων των περιοχών αυτών, η υποβολή προτάσεων για τη βιώσιμη οικονομική τους ανάπτυξη, την προστασία του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής παράδοσης. Επιπλέον, ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση η αύξηση της βαρύτητας των κριτηρίων της ορεινότητας και της νησιωτικότητας στον νέο αλγόριθμο κατανομής των Κ.Α.Π.. Η προσπάθεια πρέπει να έχει έναν περισσότερο ολοκληρωμένο χαρακτήρα και να υπάρξει ένας οδικός χάρτης για την ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

2. Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τη στήριξη και την αναβάθμιση των ορεινών και των νησιωτικών περιοχών

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας προτείνει την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών. Βασικός στόχος της στρατηγικής αυτής θα πρέπει να είναι η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών ζωής και η παροχή των κατάλληλων κινήτρων για να αναστραφεί το φαινόμενο ερημοποίησης των περιοχών αυτών. Η στρατηγική θα πρέπει να περιλαμβάνει μετρήσιμους στόχους και να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα η αποτελεσματικότητά της. Αντίστοιχη στρατηγική πρέπει να υπάρξει και για τις νησιωτικές περιοχές.

Οι στρατηγικές πρέπει να περιλαμβάνουν πρωτοβουλίες, όπως:

1. Χρηματοδότηση Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Ο.Χ.Ε.) μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 για ορεινές και νησιωτικές μειονεκτικές περιοχές. Οι μειονεκτικές περιοχές πρέπει να υποστηριχθούν για να αποφευχθεί η ερημοποίησή τους και να δοθεί η

δυνατότητα ισόρροπης ανάπτυξης. Στα προγράμματα αυτά πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνονται δράσεις για την υποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία και αντιστοίχως αλιεία).

Έχει γίνει ήδη το πρώτο βήμα με το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Αγράφων, το οποίο περιλαμβάνει την υλοποίηση έργων υποδομής και άλλων δράσεων στους Δήμους Αγράφων, Λίμνης Πλαστήρα και Αργιθέας. Το Πρόγραμμα αυτό πρέπει να αποτελέσει οδηγό για την ενεργοποίηση ανάλογων πρωτοβουλιών και για άλλες ορεινές και νησιωτικές μειονεκτικές περιοχές ανά τη χώρα.

2. Στον τομέα των υποδομών, μεταφορών και δικτύων:
 - α. Εκσυγχρονισμός ή/και κατασκευή σύγχρονων υποδομών (σχολεία, δομές υγείας, ασφαλές οδικό δίκτυο, χώροι πολιτισμού, κ.ά.), που θα εξασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών σε ανθρώπους που κατοικούν ή θα επιλέξουν να κατοικήσουν στις περιοχές αυτές. Με την επιλογή της κατάλληλης χωροθέτησης Δομών σε περιοχές εκτός των αστικών κέντρων των ορεινών Δήμων, θα μπορεί να εξυπηρετείται μία ευρύτερη περιοχή.
 - β. Αναβάθμιση των οδικών συνδέσεων για τις ορεινές περιοχές και μόνιμη ακτοπλοϊκή σύνδεση για όλο τον χρόνο για τα νησιά. Η εύκολη και γρήγορη σύνδεση με τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας αυξάνει το αίσθημα ασφάλειας για τους πολίτες.
 - γ. Αναβάθμιση τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Συνεχώς περισσότεροι άνθρωποι επιλέγουν, εφόσον τους δίνεται η δυνατότητα, να εργάζονται ως ψηφιακοί νομάδες. Οι άνθρωποι αυτοί συχνά επιλέγουν να ζουν σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος. Η διασφάλιση της δυνατότητας εργασίας τους από τις ορεινές και νησιωτικές περιοχές της χώρας μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για τη μόνιμη διαμονή τους.
 - δ. Πρόγραμμα ενίσχυσης δημοτικής συγκοινωνίας.
 - ε. Δημόσια χρηματοδότηση έργων κατασκευής μονάδων ανάκτησης ανακύκλωσης (Μ.Α.Α.) σε κάθε νησί, προκειμένου να μην επιβαρύνονται οι Δήμοι με το υπέρογκο κόστος μεταφοράς σε Μ.Ε.Α. (Μονάδες Επεξεργασίας Απορριμμάτων) ή Μ.Α.Α. της ηπειρωτικής χώρας.
 - στ. Δημόσια χρηματοδότηση έργων για την ύδρευση και την άρδευση σε ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους που πλήττονται από λειψυδρία (π.χ. μονάδες αφαλάτωσης, φράγματα, γεωτρήσεις, κ.λπ.).
 - ζ. Χρηματοδότηση και εκπόνηση μελετών κόστους – οφέλους και στη συνέχεια χρηματοδότηση για την εγκατάσταση υδατοδρομίων σε παράκτιες περιοχές (θάλασσα ή λίμνες).
3. Στον τομέα της υγείας:
 - α. Προώθηση και αξιοποίηση της τηλεϊατρικής. Κατασκευή ειδικών χώρων σε δημοτικά κτίρια σε διάφορες περιοχές των Δήμων, στους οποίους η πρόσβαση θα γίνεται με ειδική κάρτα πρόσβασης ή με την αστυνομική ταυτότητα και θα υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Από τους χώρους αυτούς, ο ασθενής θα μπορεί να συνδεθεί με τον γιατρό της ειδικότητας που επιθυμεί και θα λαμβάνει διάγνωση και ιατρικές οδηγίες.
 - β. Άμεση πρόσληψη μόνιμου ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού για την επαρκή στελέχωση των μονάδων υγείας. Παράλληλα, πρέπει να δοθούν κίνητρα (οικονομικά κίνητρα και μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη) για την προσέλκυση γιατρών στο Εθνικό Σύστημα

Υγείας (Ε.Σ.Υ.) και κυρίως στις ορεινές και νησιωτικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίηση των οργανισμών λειτουργίας των Δομών.

- γ. Διορισμός νοσηλευτών με 5ετή τουλάχιστον υποχρέωση παραμονής, που θα αναλαμβάνουν την παροχή πρώτων βοηθειών και άλλων υπηρεσιών συνδρομής προς ασθενείς.
4. Στον τομέα της παιδείας κρίνεται απαραίτητη η επαρκής στελέχωση των σχολείων και η παροχή κινήτρων και διευκολύνσεων στους δασκάλους και τους καθηγητές για να μένουν μόνιμα στις περιοχές στις οποίες υπηρετούν.
5. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να ληφθεί για το προσωπικό των Δήμων. Το σύστημα κινητικότητας έχει αποδυναμώσει συνολικά τους Δήμους της περιφέρειας. Το πρόβλημα έχει πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις στους μικρούς και δύσκολα προσβάσιμους Δήμους. Οι Δήμοι των ορεινών και νησιωτικών περιοχών πρέπει να ενισχυθούν στελεχιακά άμεσα και κατά προτεραιότητα. Επιπλέον, για τους εργαζομένους στους Δήμους αυτούς να μην υπάρχει επιλογή απόσπασης (εκτός αν υφίστανται λόγοι υγείας), εφόσον η θέση τους δεν αναπληρώνεται ταυτόχρονα.
6. Στον τομέα της οικονομικής ζωής:
- α. Ελαφρύνσεις στη φορολογία και τις ασφαλιστικές εισφορές των μόνιμων κατοίκων.
- β. Φορολογικά κίνητρα σε επιχειρήσεις που λειτουργούν στις περιοχές αυτές. Τα κίνητρα να αυξάνονται ανάλογα με τον αριθμό των απασχολούμενων εργαζομένων. Τα κίνητρα δεν θα αφορούν ήδη ανεπτυγμένους κλάδους, βάσει των στοιχείων των περιφερειακών λογαριασμών της ΕΛΣΤΑΤ.
- γ. Ενθάρρυνση Δήμων για ανάληψη πρωτοβουλιών απόδοσης οικονομικών και άλλων κινήτρων, στο μέτρο που επιτρέπει ο προϋπολογισμός τους (π.χ. Δήμος Αγράφων: επίδομα γεννήσεων, Δήμος Δωρίδος: επιδότηση σίτισης και διαμονής σε γιατρούς και εκπαιδευτικούς, κ.λπ.).
- δ. Για το επίδομα ορεινών και μειονεκτικών περιοχών: Θεσπίστηκε με τον ν. 3016/2002 για την Εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 110 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 του ν.4701/2020 (Α'128). Οικογένειες που αφορά:
- κατοικούν μόνιμα σε ορεινές ή και μειονεκτικές περιοχές τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν την υποβολή της αίτησης
 - το ετήσιο οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.700€.
Το ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης ανέρχεται σε:
 - 600 € ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 €
 - 300 € ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων κυμαίνεται μεταξύ 3.000,01 και 4.700 €
- Αναμφίβολα είναι ένα σημαντικό μέτρο στήριξης των συγκεκριμένων οικογενειών και περιοχών, που όμως δεν επαρκεί. Ωστόσο, το επίδομα πρέπει να καταβάλλεται άμεσα σε όλες τις οικογένειες που αποδεικνύεται ότι κατοικούν στις ανωτέρω περιοχές, αλλά και σε νησιωτικές περιοχές με μειωμένο μόνιμο πληθυσμό. Το ύψος του επιδόματος πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 5 φορές και να εισαχθούν και νέα κριτήρια και έλεγχοι για τους δυνητικούς δικαιούχους.
7. Στον τομέα της απασχόλησης:

- α. Θέσπιση προγράμματος απασχόλησης, μέσω της ΔΥΠΑ, για νέους ηλικίας 21 έως 29, για τουλάχιστον 2 χρόνια (αντίστοιχο του Προγράμματος «55-67»), το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στους νέους να επιστρέψουν ή να συνεχίζουν να εργάζονται στο τόπο τους.
- β. Να προβλέπονται οικονομικά (επιδόματα) και μη (στέγαση, σίτιση, φροντίδα τέκνων, κ.ά.) κίνητρα σε δημοσίους υπαλλήλους, προκειμένου να υπηρετούν και να δημιουργούν την οικογένειά τους σε μειονεκτικές περιοχές και
- γ. το σημαντικότερο κίνητρο θα ήταν η μοριοδότηση δημοσίων υπαλλήλων, ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές, προκειμένου να υπάρχει ταχύτερη εξέλιξη στη μετέπειτα επαγγελματική τους εξέλιξη (μισθολογική και ιεραρχική).

Θεματική Επιτροπή «Παιδείας & Αθλητισμού»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Στον τομέα της παιδείας, η Στερεά Ελλάδα μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, από άποψη υποδομών, τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, χωρίς ωστόσο να παραβλέπουμε την ύπαρξη απαρχαιωμένων σχολείων στις απομακρυσμένες, κυρίως, από τα αστικά κέντρα, περιοχές καθώς και σημαντικών ελλείψεων σε σύγχρονο εξοπλισμό εκπαίδευσης και επαρκές προσωπικό. Επίσης, είναι γεγονός ότι υφίστανται περιοχές εντός της Περιφέρειας, στις οποίες δεν λειτουργούν σχολεία, αναγκάζοντας τους μαθητές να μετακινούνται διανύοντας μεγάλες αποστάσεις.

Σημαντικά προβλήματα υπάρχουν στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, όπου μπορεί να φιλοξενηθεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των παιδιών της Περιφέρειας, αναγκάζοντας τους γονείς να προβούν στην αναζήτηση ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

Επίσης, υστέρηση παρουσιάζεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όπου παρότι πριν μερικά χρόνια έγινε μια προσπάθεια δημιουργίας ενός Πανεπιστημίου, ακόμη και σήμερα η Στερεά Ελλάδα εξακολουθεί να μην έχει αυτόνομο και αυτοτελές Πανεπιστήμιο.

Με την τελευταία μεταρρύθμιση στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας και Λαμίας καταργήθηκαν και διαμελίστηκαν με αποτέλεσμα στη Στερεά Ελλάδα να λειτουργούν σήμερα τρία (3) Πανεπιστήμια (ΕΚΠΑ, ΓΠΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας), εκ των οποίων κανένα δεν έχει την έδρα του εντός της Περιφέρειας. Η μη φιλοξενία έδρας Πανεπιστημιακού ιδρύματος, όπως έχει αποδειχθεί και στο παρελθόν, καθιστά τον κίνδυνο της παύσης λειτουργίας τμημάτων άμεσο, καθώς τα πιο απομακρυσμένα τμήματα είναι συνήθως η πρώτη επιλογή για κατάργηση. Ο σχεδιασμός για την τριτοβάθμια εκπαίδευση στη Στερεά Ελλάδα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί πρόχειρος, αποσπασματικός και μη παραγωγικός. Δεν είναι τυχαίο πως η Στερεά Ελλάδα είναι η μόνη Περιφέρεια στην οποία ο ιδιωτικός τομέας συνεισφέρει περισσότερο στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη απ' ότι ο δημόσιος.

Ελλείψεις επίσης, παρουσιάζονται και στην επαγγελματική/τεχνική εκπαίδευση όπως και στη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση, από άποψη κυρίως εκπαιδευτικού προσωπικού και σύγχρονου εξοπλισμού.

Τέλος, πληγή για τη Στερεά Ελλάδα αποτελεί η κατάσταση στα σχολεία ειδικής αγωγής. Παρότι οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί φορείς και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταβάλλουν προσπάθειες για την αναβάθμιση των δομών και των υποδομών, η Πολιτεία θα πρέπει να εξαντλήσει όλα τα περιθώρια για να έχουν αυτά τα παιδιά την ίδια τουλάχιστον μεταχείριση με τα υπόλοιπα.

Πέραν της εκπαίδευσης, στον τομέα της παιδείας γενικότερα, η Στερεά Ελλάδα βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης και κατάρτισης του πληθυσμού της, ενώ σε γενικές γραμμές αντιμετωπίζει τις ίδιες δυσκολίες και αντιξοότητες με τις υπόλοιπες περιφέρειες της Ελλάδας.

Ομοίως και στον τομέα του αθλητισμού η υποχρηματοδότηση από την Πολιτεία αποτελεί τροχοπέδη τόσο στην ενασχόληση των νέων για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους, όσο και για τη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων που θα αναβαθμίσουν το ποιοτικό επίπεδο των ατομικών και συλλογικών αθλημάτων και θα επιτρέψουν τον πρωταθλητισμό και την επαγγελματική ενασχόληση.

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την παιδεία και τον αθλητισμό

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις ακόλουθες προτάσεις ανά τομέα:

2.1. Προτάσεις στον τομέα της παιδείας

- ✓ Συνέχιση της διεκδίκησης ίδρυσης αυτόνομου και αυτοδύναμου Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας, για την αναβάθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Περιφέρεια και την εκμετάλλευση/ανάδειξη των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων, προς όφελος των πολιτών/φορέων/επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σχετική πρόταση της Π.Ε.Δ..
- ✓ Επαναφορά των σχολικών επιτροπών. Η κατάργηση των σχολικών επιτροπών (σε Δήμους με πληθυσμό μικρότερο από 100.000) στο πλαίσιο της γενικότερης κατάργησης νομικών προσώπων και κοινωφελών επιχειρήσεων των Δήμων, βάσει του Ν. 5056/2023, δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από αυτά που λύνει. Είναι απολύτως κατανοητό ότι ο νόμος στοχεύει – όπως αναφέρεται στη σχετική αιτιολογική έκθεση - στη βελτίωση του συστήματος διακυβέρνησης και της οργάνωσης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ και β΄ βαθμού προς διασφάλιση της βέλτιστης οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας τους, ωστόσο στην περίπτωση των σχολικών επιτροπών, ουσιαστικά δεν επιτυγχάνεται καμία «βελτίωση οικονομικής ή διοικητικής λειτουργίας». Αφενός, το απασχολούμενο προσωπικό στις επιτροπές είναι ελάχιστο και αφετέρου δεν αναμένεται να υπάρξει κανένα οικονομικό όφελος. Αυτό που σίγουρα προκύπτει, είναι σημαντικές καθυστερήσεις, ακόμη και σε απλές επιδιορθώσεις ζημιών στα σχολικά κτίρια, καθώς πλέον θα είναι απαραίτητη η «βαριά» διαδικασία ενεργοποίησης της δαπάνης μέσω των αρμοδίων Οργάνων του κάθε Δήμου. Για τους λόγους αυτούς κρίνεται απαραίτητη η επαναφορά της λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών, ως είχε πριν την εφαρμογή του Ν. 5056/2023.
- ✓ Αύξηση των διατιθέμενων κονδυλίων για τα σχολεία, τόσο για την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών, με έμφαση στις δαπάνες για τη θέρμανση ειδικά κατά την παρούσα περίοδο που το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος και των ορυκτών καυσίμων έχει αυξηθεί σημαντικά, όσο και για τις συντηρήσεις – επισκευές των κτιρίων.
- ✓ Διάθεση χρηματοδοτήσεων προς τους Δήμους για την κατασκευή νέων σχολείων αλλά και τη συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών. Σε σχέση με την ανάγκη ανέγερσης νέων κτιρίων, το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στους βρεφικούς αλλά και στους παιδικούς σταθμούς.
- ✓ Δημιουργία ή αναβάθμιση κτιριακών υποδομών για την εγκατάσταση των Ειδικών Σχολείων σε αυτοτελείς χώρους. Απαραίτητη προϋπόθεση για τις

κτιριακές παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια αποτελεί η νομιμοποίησή τους και η έκδοση των σχετικών οικοδομικών αδειών.

- ✓ Αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων για ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών κτιρίων. Προαπαιτούμενο αποτελεί η νομιμοποίηση των σχολικών κτιρίων.
- ✓ Ενίσχυση της ασφάλειας των σχολικών κτιρίων (αντισεισμική - αντικεραυνική προστασία, μελέτες στατικής επάρκειας, κ.λπ.) για την αποφυγή ατυχημάτων. Σε πολλές περιοχές λειτουργούν παλιά σχολεία, τα οποία χρήζουν άμεσων παρεμβάσεων ή/και τακτικής παρακολούθησης.
- ✓ Προμήθεια και συνεχής αναβάθμιση των ψηφιακών εργαλείων υποστήριξης των μεθόδων εκπαίδευσης και του ψηφιακού σχολείου. Επίσης, παροχή ψηφιακού εξοπλισμού (tablet, laptop κ.λπ.) στους μαθητές. Οι μαθητές, από πολύ μικρή ηλικία, απαιτείται να είναι απόλυτα εξοικειωμένοι με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για να μπορούν να παρακολουθήσουν τις ραγδαίες εξελίξεις της εποχής μας.
- ✓ Εγκαθίδρυση σταθερού συστήματος εκπαίδευσης με μακροπρόθεσμο πλάνο, που θα αναβαθμίζει τον ρόλο του Δημόσιου Σχολείου.
- ✓ Δημιουργία φορέα επαγγελματικού προσανατολισμού των μαθητών, με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και την προσωπικότητα των παιδιών, προκειμένου οι μαθητές να γνωρίζουν την κλίση τους, να αποκτούν αυτογνωσία και να κατευθύνονται προς την ανάπτυξη του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου ή των αντίστοιχων δεξιοτήτων.
- ✓ Επαναφορά μαθημάτων κοινωνικών επιστημών στο Λύκειο, λόγω αύξησης προβλημάτων στην κοινωνία και ειδικότερα μετά την περίοδο της πανδημίας.
- ✓ Θεσμοθέτηση μέτρων και υλοποίηση δράσεων για την εξάλειψη των περιστατικών βίας στα σχολεία, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων και τη συνεργασία των Δήμων.
- ✓ Ενίσχυση στρατηγικού σχεδιασμού τακτικής επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού (Α' βαθμιας και Β' βαθμιας κυρίως), έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η επαρκής εξειδίκευσή τους στις νέες μεθόδους διδασκαλίας και η αποτύπωση ενιαίου πλάνου εκπαίδευσης ανά βαθμίδα και ανά κατεύθυνση για την ισότιμη μόρφωση των μαθητών.
- ✓ Προσλήψεις μόνιμων εκπαιδευτικών, διοικητικού προσωπικού, φυλάκων και επιστατών στα σχολεία. Σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς που προσλαμβάνονται σε δυσπρόσιτες ή απομακρυσμένες περιοχές να δίδονται επιπλέον κίνητρα, κυρίως οικονομικά, για την παραμονή τους.
- ✓ Χρηματοδότηση των σχολείων για τη σύνδεσή τους με τις ηλεκτρονικές σχολικές βιβλιοθήκες (my school).
- ✓ Χρηματοδότηση στους Δήμους για τη δημιουργία και τη λειτουργία Κοινωνικών Φροντιστηρίων. Τα Κοινωνικά Φροντιστήρια θα έχουν ως στόχο τη στήριξη μαθητών του Γυμνασίου και κυρίως του Λυκείου σε όλα τα μαθήματα που διδάσκονται. Εναλλακτικά, να υπάρχει η δυνατότητα παροχής voucher για την παρακολούθηση μαθημάτων σε ιδιωτικά φροντιστήρια.
- ✓ Δημιουργία και έκδοση βιβλίων (και ψηφιακών) τοπικής ιστορίας ανά Δήμο και εισαγωγή σχετικού μαθήματος στα προγράμματα των σχολείων με 10 ώρες διδασκαλίας ανά έτος.

- ✓ Προώθηση σύναψης μνημονίων συνεργασίας των Δήμων με Πανεπιστήμια (κυρίως με τα φιλοξενούμενα τμήματα των Πανεπιστημίων ανά περιοχή) για την έρευνα τοπικών ζητημάτων και την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών.
- ✓ Ενίσχυση της καλλιτεχνικής αισθητικής, του επαγγελματικού προσανατολισμού, της σεξουαλικής αγωγής, της κυκλοφοριακής αγωγής κ.λπ., μέσω διδασκαλίας από ειδικούς επιστήμονες.
- ✓ Διασύνδεση σχολείων και Δήμων για την υλοποίηση δράσεων για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης των νέων.

2.2. Προτάσεις στον τομέα του αθλητισμού

- ✓ Παρεμβάσεις για τη βελτίωση των υπαρχόντων υποδομών άθλησης και δημιουργία νέων εγκαταστάσεων, με σκοπό την προώθηση της ενασχόλησης με τον αθλητισμό.
- ✓ Πρόβλεψη για την πρόσληψη φυλάκων αθλητικών εγκαταστάσεων από τους Δήμους και διάθεση αντίστοιχης χρηματοδότησης.
- ✓ Χρηματοδότηση ειδικών μορφών υπαίθριου αθλητισμού διά μέσω ειδικών προγραμμάτων (ορειβασία, mountain bike, trekking, παραπέντε, κ.ά.).
- ✓ Αύξηση των διατιθέμενων πόρων του προγράμματος «άθληση για όλους».
- ✓ Στήριξη του αθλητισμού από τους Δήμους και διοργάνωση αθλητικών γεγονότων με στόχο την ευαισθητοποίηση και την κοινωνική συμμετοχή, και ενίσχυση αθλητικών πρωτοβουλιών αυτοδιοργάνωσης πολιτών.
- ✓ Ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη του σχολικού αθλητισμού, με διοργάνωση σχολικών πρωταθλημάτων σε τοπικό, επαρχιακό και πανελλήνιο επίπεδο, για μια ευρεία γκάμα αθλημάτων, με στόχο την καλλιέργεια αθλητικής συνείδησης και την ανάδειξη ταλέντων.
- ✓ Ενέργειες για την ανάδειξη και αναβάθμιση μη δημοφιλών αθλημάτων, με τη χρηματοδότηση συλλόγων που δεν μπορούν να έχουν κάποια άλλη πηγή εσόδων πέραν της δημόσιας χρηματοδότησης (π.χ. στίβος, τοξοβολία, άρση βαρών, πάλη κ.λπ.). Με αυτόν τον τρόπο θα πολλαπλασιαστεί το ποσοστό των νέων θα μπορεί να ασχοληθεί με τον αθλητισμό.
- ✓ Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης αθλητικών εγκαταστάσεων.
- ✓ Κωδικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου το οποίο διέπει την αυτοδιοίκηση στα θέματα αθλητισμού (γενικό νομοθετικό πλαίσιο, νομιμοποίηση αθλητικών χώρων, κ.λπ.).
- ✓ Αξιοποίηση νέων μορφών ενέργειας (π.χ. γεωθερμία, ηλιακή, κ.λπ.) για την εξοικονόμηση ενέργειας στις αθλητικές εγκαταστάσεις και τη μείωση του ενεργειακού κόστους και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- ✓ Δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενεργειακή αναβάθμιση αποκλειστικά αθλητικών εγκαταστάσεων (π.χ. γυμναστήρια, κλειστά γήπεδα, κολυμβητήρια, κ.ά.).

Θεματική Επιτροπή «Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η πολιτική προστασία αποτελεί έναν πολύ ευαίσθητο τομέα για τους Δήμους, όπως και για όλη την κρατική μηχανή. Η κλιματική αλλαγή εντείνει συνεχώς τη σφοδρότητα και τη συχνότητα των ακραίων καιρικών φαινομένων. Κατά συνέπεια απαιτείται άψογη οργάνωση και επαγγελματισμός, καθώς το διακύβευμα είναι το πιο κρίσιμο, η ανθρώπινη ζωή.

Αδιαμφισβήτητα, η σύσταση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας αποδεικνύει την κρισιμότητα του χαρτοφυλακίου. Επίσης, με τον Ν. 4662/2020 (ΦΕΚ 27/τ. Α'/07.02.2020) με τίτλο: «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις» τέθηκαν οι βάσεις για τη δημιουργία μιας κάθετης δομής και την προτυποποίηση των διαδικασιών. Στον νόμο μεταξύ άλλων προβλέπεται:

- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και του εθελοντισμού, με τη δημιουργία Εθνικής Σχολής Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, στην οποία εντάσσονται η Πυροσβεστική Ακαδημία, η Ακαδημία Πολιτικής Προστασίας και το Κέντρο Ειδικών Εκπαιδεύσεων.
- Δημιουργία κάθετης δομής για όλους τους κύκλους διαχείρισης καταστροφών με 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Κέντρα, που θα διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό και προηγμένα συστήματα επικοινωνίας και θα διασφαλίζουν τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων.
- Δημιουργία Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (ΕΣΚΕΔΙΚ), που διασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό.

Επίσης, σημαντικά βήματα για την αναβάθμιση του εθνικού μηχανισμού παρέμβασης αποτελούν:

- Η σύσταση του εθνικού προγράμματος Πολιτικής Προστασίας «ΑΙΓΙΣ». Το «ΑΙΓΙΣ» περιλαμβάνει μια σειρά από ποικίλες αλλά και στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση υποδομών και τεχνικού εξοπλισμού, την αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και του γνωσιακού του υπόβαθρου, την ενσωμάτωση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα Πολιτικής Προστασίας.
- Η δημιουργία διακριτού Τομεακού Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2021-2027. Για πρώτη φορά στη χώρα μας, υπάρχει διακριτό πρόγραμμα για την πολιτική προστασία, γεγονός που αποδεικνύει την κρισιμότητα της στοχευμένης και αποδοτικής διαχείρισης των καταστάσεων που δημιουργεί η κλιματική κρίση.

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας σε θέματα πολιτικής προστασίας

Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω, η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις εξής προτάσεις σχετικά με τα θέματα πολιτικής προστασίας:

1. Επιτάχυνση της εφαρμογής του Ν. 4662/2020 και έκδοση κανονιστικών αποφάσεων για την εξειδίκευση της κατανομής των αρμοδιοτήτων. Συγκεκριμένα, απαιτείται άμεση εξειδίκευση και εφαρμογή του Ν. 4662/2020 στο σκέλος των προβλέψεων που αφορά τους Δήμους (Επιχειρησιακά σχέδια, προσαρμογή ΟΕΥ, εξοπλισμός, εκπαίδευση, εθελοντές κ.λπ.) και διάθεση χρηματοδότησης για την εκτέλεση της προμήθειας εξοπλισμού και μηχανημάτων για την πολιτική προστασία. Δεδομένου ότι το ΑΙΓΙΣ, δεν προβλέπει τη χρηματοδότηση έργων και προμηθειών για τους Δήμους, πρέπει να υπάρξει επαρκής χρηματοδότηση από τα Προγράμματα των Περιφερειών, οι οποίες (μέσω των Διαχειριστικών Αρχών) πρέπει επίσης να φροντίσουν να εκδώσουν άμεσα τις σχετικές προσκλήσεις και να προχωρήσουν στην ταχεία αξιολόγηση των προτάσεων των Δήμων. Σε περίπτωση που οι σχετικοί πόροι δεν είναι αντικειμενικά επαρκείς, να υπάρξει ειδική χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
2. Δημιουργία χώρων για τη φιλοξενία των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Κέντρων, που προβλέπονται στον Ν. 4662/2020 σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας και διασύνδεσή τους με το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (ΕΣΚΕΔΙΚ). Στη Στερεά Ελλάδα (και σε άλλες Περιφέρειες) δεν υπάρχει Περιφερειακό Επιχειρησιακό Κέντρο, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δυσκολίες στον συντονισμό των επιχειρήσεων.
3. Άμεσες προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού για την ενίσχυση της στελέχωσης των Αυτοτελών Τμημάτων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων. Επίσης, παροχή δυνατότητας στους Δήμους για προσλήψεις ικανού αριθμού χειριστών μηχανημάτων, τουλάχιστον κατά τους μήνες της προετοιμασίας για τη χειμερινή και την αντιτυρική περίοδο (χρονική διάρκεια συμβάσεων τουλάχιστον 4 μήνες).
4. Εκπόνηση πολυετούς σχεδιασμού για την αντιπλημμυρική και αντιτυρική προστασία των πόλεων και των οικισμών. Στον σχεδιασμό θα πρέπει να εμπεριέχονται αφενός δράσεις βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα, όπως ο περιοδικός καθαρισμός υδατορεμάτων, η συντήρηση ή η διάνοιξη δασικών δρόμων και η κατασκευή ή συντήρηση μικρών τεχνικών έργων (π.χ. αναβαθμοί, μικρά φράγματα συγκράτησης φερτών, κ.λπ.) και αφετέρου δράσεις μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, όπως η οριοθέτηση και η διευθέτηση ποταμών και υδατορεμάτων. Η αρμοδιότητα θα πρέπει να ανατεθεί εξ ολοκλήρου στην Περιφέρεια (σήμερα ενεργεί η Περιφέρεια, το Δασαρχείο και το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών).
5. Προσδιορισμός του ρόλου των Π.Ε.Δ. και των Δήμων κάθε Περιφέρειας στον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη λειτουργία των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας.
6. Κωδικοποίηση και προτυποποίηση των αρμοδιοτήτων των Δήμων σε θέματα πανδημιών και κρίσεων που απειλούν τη δημόσια υγεία.

7. Πρόβλεψη συμμετοχής όλων των Δήμων με δασικές περιοχές πλησίον των οικισμών τους, στη δράση του Πράσινου Ταμείου «Ενίσχυση πυροπροστασίας κατοικημένων περιοχών σε ΟΤΑ Α' βαθμού με περιαστικά δάση».
8. Πρόβλεψη χρηματοδότησης προς τους Δήμους για τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας. Αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή του Προγράμματος Αντώνης Τρίτσης ή του ΕΣΠΑ για την υποχρεωτική προμήθεια και εγκατάσταση μετρητικών σταθμών συστημάτων επιτήρησης και έγκαιρης ειδοποίησης σε όλα τα επικίνδυνα υδατορέματα και ποταμούς.
9. Ανάλυση πρωτοβουλίας για την αντισεισμική θωράκιση των δημόσιων κτιρίων και ιδιαίτερα των σχολικών μονάδων. Απαιτείται η ενεργοποίηση και η συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, των Περιφερειών, των Δήμων και των Π.Ε.Δ. για την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και την υλοποίηση παρεμβάσεων.
10. Καμπάνια ενημέρωσης των πολιτών σε όλα τα επίπεδα για την πολιτική προστασία και τον τρόπο λειτουργίας της.

Θεματική Επιτροπή «Πολιτισμού & Νεολαίας»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Πολιτισμός:

Η Στερεά Ελλάδα διαθέτει πλούσιο πολιτισμικό απόθεμα καθώς εντός των ορίων της εντοπίζεται πληθώρα σημαντικών πολιτιστικών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Παράλληλα, πολλές περιοχές φιλοξενούν πολιτιστικές εκδηλώσεις στη μνήμη αρχαίων ποιητών, συγγραφέων ή φιλοσόφων, εκδηλώσεις αναβίωσης εθίμων και δρώμενα που συνδέονται με την παράδοση και έχουν τις ρίζες τους αρκετούς αιώνες πριν. Οι εκδηλώσεις αυτές οργανώνονται συνήθως από τους Δήμους, πολιτιστικούς συλλόγους ή σε συνεργασία αυτών των δύο και τυγχάνουν ευρείας αποδοχής τόσο από τις τοπικές κοινωνίες όσο και από επισκέπτες από όλη την Ελλάδα. Γεγονός ωστόσο αποτελεί η αδυναμία των τοπικών φορέων να χρηματοδοτήσουν επαρκώς και να προβάλλουν συντονισμένα την πλούσια ιστορία της κάθε περιοχής.

Νεολαία:

Το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι περιφερειακοί Δήμοι είναι αυτό της διαρκούς πληθυσμιακής συρρίκνωσης. Όπως φάνηκε και από τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού του 2021, το πρόβλημα δεν εντοπίζεται μόνο, όπως η πλειοψηφία της κοινής γνώμης πίστευε, στους ορεινούς και στους δυσπρόσιτους γενικότερα Δήμους, αλλά στο σύνολο σχεδόν των περιφερειακών Δήμων, αν εξαιρέσουμε την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Η κατάσταση αυτή δημιουργείται κατά βάση, λόγω της μαζικής φυγής των νέων και της μετοίκησής τους στο μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας, σε άλλα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά και στο εξωτερικό. Οι Δήμοι, με την αρωγή και σε άμεσο συντονισμό με την Πολιτεία, θα πρέπει να παρέχουν κίνητρα στους νέους για να παραμείνουν στον τόπο τους, να είναι ενεργοί και να αισθάνονται δημιουργικοί.

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για τον πολιτισμό και τη νεολαία

Η ΠΕΔ Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις ακόλουθες προτάσεις ανά τομέα:

2.1. Προτάσεις στον τομέα του πολιτισμού

- ✓ Λήψη μέτρων προστασίας των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Απαιτείται απλοποίηση των διαδικασιών παρέμβασης των Δήμων στους αρχαιολογικούς χώρους, με τροποποίηση του σχετικού θεσμικού πλαισίου.
- ✓ Διαμόρφωση ξεκάθਾਰου θεσμικού πλαισίου για την επίλυση προβλημάτων κυρίως στη διαχείριση πολιτιστικών πόρων, προκειμένου να υπάρξουν στοχευμένες χρηματοδοτήσεις σε Δήμους ή Νομικά Πρόσωπα που έχουν προγραμματική σύμβαση με το Υπουργείο Πολιτισμού.

- ✓ Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ Βαθμού με την Κεντρική Κυβέρνηση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα του πολιτισμού.
- ✓ Ψηφιοποίηση των σημαντικότερων σημείων και γεγονότων πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος της Στερεάς Ελλάδας, με σκοπό την αξιοποίηση και την ανάδειξή τους και σύμπραξη με το Υπουργείο Πολιτισμού για τη δημιουργία κοινής βάσης δεδομένων.
- ✓ Πρόταση κατασκευής Συνεδριακού Κέντρου Δελφών στην Ιτέα.

Η περαιτέρω ανάπτυξη και προβολή των Δελφών, διέρχεται διαμέσου σημαντικών «εμβληματικών» έργων υπερτοπικής σημασίας. Οι ανάγκες της ευρύτερης περιοχής των Δελφών έχουν αυξηθεί και οι Δελφοί αποτελούν έναν παγκόσμιο προορισμό με υψηλό πνευματικό και πολιτιστικό φορτίο. Αποτελούν πόλο έλξης, όχι μόνο τουριστών αλλά και συνεδρίων, με κυριότερο το παγκοσμίου εμβέλειας Οικονομικού Forum.

Από την προηγούμενη αυτοδιοικητική περίοδο η ανάγκη χωροθέτησης και κατασκευής συνεδριακού κέντρου στους Δελφούς ή στην ευρύτερη περιοχή, αποτέλεσε πρόταση της Θεματικής Επιτροπής και της Π.Ε.Δ..

Σύμφωνα τις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού, τον Νοέμβριο του 2023 στην Άμφισσα, αναγνωρίστηκε η ανάγκη κατασκευής Συνεδριακού Κέντρου Δελφών, χωροθετημένο στην Ιτέα.

Στη βάση αυτή ζητούμε την ολοκλήρωση της σχετικής μελέτης και την κατασκευή ενός συνεδριακού κέντρου, αντάξιου του ονόματος και της πολιτιστικής βαρύτητας των Δελφών.
- ✓ Προώθηση και προβολή των σημαντικότερων πολιτισμικών και ιστορικών διαδρομών με βάση την τοπογραφική αρχή της εγγύτητας ή τα θεματικά δίκτυα μνημείων. Προτεινόμενες διαδρομές: αρχαίος Ελληνικός πολιτισμός (Ερέτρια, Ψαχνά, Χαλκίδα, Αλίαρτος, Θεσπιές, Θήβα, Ορχομενός, Χαιρώνεια, Λιβαδειά, Δελφοί, Θερμοπύλες), αρχαίες οχυρώσεις (Λαμία, Ορχομενός, Άμφισσα, Χαλκίδα - Φρούριο Κανήθου), Βυζαντινοί ναοί και μοναστήρια (Όσιος Λουκάς, Μονή Αγάθωνος, Μοναστήρι Παναγίας Προυσού), μαρτυρικές πόλεις (π.χ. Δίστομο, Υπάτη), το τρίπτυχο Θερμοπύλες - Αλαμάνα - Γοργοπόταμος, κ.ά.. Η Στερεά Ελλάδα διαθέτει πλούσιο πολιτισμικό απόθεμα και η ανάδειξη και η αξιοποίησή του δύναται να αποτελέσει την απαρχή της συνολικότερης ανάπτυξής της.
- ✓ Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης από τις Π.Ε.Δ. προς τους Δήμους για την αξιοποίηση πόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- ✓ Χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων μέσω των Υπουργείων Εσωτερικών και Πολιτισμού αλλά και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης για τους επισκέπτες, σε συνδυασμό με τα αρχαιολογικά μνημεία και μουσεία και με την παράλληλη δημιουργία διατοπικών δικτύων για την υποστήριξη των δράσεων αυτών.
- ✓ Ανάπτυξη Πολιτιστικών Οργανισμών σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, στο πρότυπο του Δικτύου Δελφών, και αντίστοιχη χρηματοδότηση από την Περιφέρεια.

- ✓ Ορισμός μίας πόλης, κάθε χρόνο, ανά Περιφέρεια, ως κέντρου των πολιτιστικών δράσεων σε περιφερειακό επίπεδο (π.χ. διοργάνωση μαθητικού θεατρικού φεστιβάλ, φεστιβάλ κινηματογράφου, κ.ά.).
- ✓ Ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη του κινηματογραφικού τουρισμού.
- ✓ Πιστοποίηση των μουσείων (κρατικών και ιδιωτικών) βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και διασύνδεσή τους ανάλογα με τη θεματολογία τους (αρχαιολογικά, φυσικής ιστορίας, βυζαντινά, λαογραφικά, κ.λπ.), ώστε να καταστούν ανταγωνιστικά στο διεθνές περιβάλλον. Παράλληλα, ενίσχυση των Δήμων για τη δημιουργία Δημοτικών Μουσείων.
- ✓ Ενίσχυση των πολιτιστικών δομών (εφορίες αρχαιοτήτων, δομές υποστήριξης μουσείων ή αρχαιολογικών χώρων, κ.λπ.) με την πρόσληψη προσωπικού, την αύξηση της χρηματοδότησης για συντηρήσεις εκθεμάτων, την αναβάθμιση του εξοπλισμού αλλά και τη γενικότερη κάλυψη των αναγκών τους. Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση διεξαγωγής προγραμμάτων κατάρτισης, με ωφελούμενους τα άτομα που εργάζονται ή δυνητικά θα εργασθούν στον τομέα του πολιτισμού, προκειμένου να παρέχονται υψηλού επιπέδου υπηρεσίες προς τους επισκέπτες.
- ✓ Ανάγκη απορρόφησης περισσότερων πτυχιούχων στον τομέα του πολιτισμού για την εξυπηρέτηση των αναγκών των Δήμων.
- ✓ Χρηματοδοτική υποστήριξη του σύγχρονου θεάτρου, των εικαστικών εργαστηρίων, των δημοτικών ωδείων και φιλαρμονικών, των δημοτικών πινακοθηκών και βιβλιοθηκών. Απαραίτητη κρίνεται η δημιουργία διαδημοτικών και διαπεριφερειακών συνεργασιών μεταξύ των δομών αυτών.
- ✓ Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι ψηφιακές τεχνολογίες, από τα μουσεία, για 3D απεικόνιση των εκθεμάτων στην αρχική τους κατάσταση, αναπαράσταση ιστορικών γεγονότων και μαχών, παρουσίαση της αρχιτεκτονικής σημαντικών κτιρίων, κ.ά. και σχετική χρηματοδότηση.
- ✓ Θέσπιση βραβείων για τους πολίτες των Δήμων ή ευρύτερα της Περιφέρειας για την επιβράβευση της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής τους προσφοράς.
- ✓ Αύξηση επιχορήγησης προς τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. από το Υπουργείο Πολιτισμού και τις Περιφέρειες και ενίσχυση της λειτουργίας τους με την πρόσληψη προσωπικού.
- ✓ Στήριξη και προβολή του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης από όλους τους Δήμους της Στερεάς Ελλάδας. Συνεργασία με τους Δήμους για τη διερεύνηση δημιουργίας παραρτημάτων του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. σε όλες τις περιφερειακές ενότητες της Στερεάς Ελλάδας.
- ✓ Συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο των κατά τόπους εικαστικών εργαστηρίων, δημοτικών Ωδείων, Φιλαρμονικών, Χορωδιών κ.λπ. με κοινές εκδηλώσεις, εκθέσεων και άλλα πολιτιστικά δρώμενα.
- ✓ Στήριξη διοργάνωσης πολιτιστικών συνεδρίων, εκδηλώσεων, φεστιβάλ στους Δήμους της Στερεάς Ελλάδας, με την παράλληλη δημιουργία διατοπικών δικτύων για την υποστήριξη των δράσεων αυτών.
- ✓ Ανάγκη ενίσχυσης από την Πολιτεία της διαφύλαξης της αρχιτεκτονικής μνήμης, με τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων προστασίας κτιρίων ή συγκροτημάτων, που

αποτελούν τοπόσημα και απλοποίηση των διαδικασιών από την πλευρά του Υπουργείου Πολιτισμού.

2.2. Προτάσεις για την ενεργοποίηση και την αξιοποίηση της δυναμικής της νεολαίας

- ✓ Για την ανακοπή της προϊούσας ερημοποίησης της ελληνικής υπαίθρου, πρέπει να υπάρξει στήριξη και παρότρυνση των νέων να γυρίσουν στον τόπο καταγωγής τους, στα χωριά και στις πόλεις της Περιφέρειάς τους. Να θεσπιστεί ένα πρόγραμμα απασχόλησης μέσω της ΔΥΠΑ για νέους 21 έως 29 (αντίστοιχο του Προγράμματος «55-67»), το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στους νέους να πάρουν το πρώτο μεροκάματο στον τόπο τους.
- ✓ Ανάληψη πρωτοβουλιών για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ελληνική περιφέρεια. Απαιτείται η παροχή κινήτρων (π.χ. φορολογικές ελαφρύνσεις) σε εταιρείες και επαγγελματίες που θα λειτουργούν τις επιχειρήσεις τους στις περιοχές αυτές. Τα κίνητρα πρέπει να συνοδεύονται από προϋποθέσεις και ελέγχους τήρησης των προϋποθέσεων αυτών.
- ✓ Λειτουργία Συμβουλίων Νέων για την εμπλοκή της νεολαίας στα θέματα που την απασχολούν και στα γενικότερα ζητήματα των τοπικών κοινωνιών. Οι νέοι θα πρέπει να αποτελέσουν βασικούς συνδιαμορφωτές της πολιτικής και με τις φρέσκιες ιδέες τους, να δώσουν λύσεις στα προβλήματα που ταλανίζουν τις τοπικές κοινωνίες.
- ✓ Εξασφάλιση διακριτής χρηματοδότησης προς τους Δήμους για τη λειτουργία χώρων νεολαίας. Στους χώρους αυτούς, οι νέοι θα μπορούν να αθλούνται, να συμμετέχουν σε θεατρικές ή μουσικές ομάδες, να καλλιεργούν τη δημιουργικότητά τους (ρομποτική, κατασκευές, σχέδιο κ.λπ.). Η χρηματοδότηση θα αφορά στην κάλυψη των λειτουργικών εξόδων των χώρων, τις αμοιβές των ειδικών ανά ενασχόληση και την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για την άρτια λειτουργία τους. Σε περίπτωση που η εύρεση χώρου είναι δύσκολη, προτείνεται η λειτουργία τους σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες ανά Δήμο, κατά τις απογευματινές ώρες.
- ✓ Δημιουργία διακριτού κωδικού στον προϋπολογισμό των Δήμων για τη νεολαία. Να υπάρχει η δυνατότητα καταβολής δωρεών και οι πόροι να κατευθύνονται αποκλειστικά σε δράσεις για τη νεολαία.

Θεματική Επιτροπή «Τουριστικής Ανάπτυξης»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η Στερεά Ελλάδα είναι μια Περιφέρεια που λόγω της ιστορίας, της μορφολογίας και της θέσης της, επιτρέπει την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών ειδών τουρισμού. Πιο συγκεκριμένα τα είδη τουρισμού που ανθούν ή έχουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης είναι τα εξής:

Πολιτισμικός τουρισμός

Θρησκευτικός τουρισμός

Αθλητικός τουρισμός

Χειμερινός τουρισμός

Φυσιολατρικός τουρισμός/ οικοτουρισμός

Αγροτικός τουρισμός

Θαλάσσιος τουρισμός

Ιαματικός τουρισμός

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την τουριστική ανάπτυξη

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας, θέτοντας τις ανάγκες των Δήμων και των πολιτών σε πρώτο πλάνο, όντας πολύ καλός γνώστης της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα του τουρισμού, διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- ✓ Συνδυαστική προβολή των πόλων έλξης της Στερεάς Ελλάδας για τον τουρισμό (μνημεία, μουσεία, αξιοθέατα, παραλιακοί οικισμοί, μοναστήρια, ναοί, τοπία φυσικού κάλλους, κ.ά.). Συνεργασία Δήμων, Π.Ε.Δ. και Περιφέρειας.
- ✓ Συνέχιση παροχής κινήτρων για την ενίσχυση του τουρισμού στη Βόρεια Εύβοια (π.χ. vouchers) και επέκταση συνδρομής σε Δήμους που πλήττονται από καταστροφές.
- ✓ Διακριτή χρηματοδότηση Δήμων για την τουριστική τους προβολή και δημιουργία πλάνων για την προώθηση και ανάπτυξη του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο.
- ✓ Χρηματοδότηση των Π.Ε.Δ. για την τουριστική προβολή των Δήμων σε περιφερειακό επίπεδο (δημιουργία θεματικών τηλεοπτικών σποτ, διασύνδεση προορισμών και εμπειριών μέσω δημιουργίας ηλεκτρονικών ή έντυπων τουριστικών οδηγών, καταχωρήσεις σε τουριστικά έντυπα, π.χ. έντυπα αερομεταφορέων, κ.ά.).
- ✓ Μείωση της γραφειοκρατίας ως προς τις δαπάνες των Δήμων για τουριστική προβολή.
- ✓ Δημιουργία νέων ή ενίσχυση των υπαρχόντων Γραφείων Προορισμού - Τουρισμού των Δήμων με πόρους και προσωπικό. Η δομή των γραφείων θα πρέπει να είναι επαρκής από όλες τις απόψεις, για να διασφαλίζεται η παραγωγή

έργου και να μην αποτελούν απλά ένα ακόμη κουτάκι στο οργανόγραμμα των Δήμων. Υπάρχουν αρκετά γραφεία ανά την Ελλάδα που δρουν συντονισμένα και παρέχουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες. Η Κ.Ε.Δ.Ε., μέσω των Π.Ε.Δ., θα μπορούσε να συλλέξει τις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται και να τις επικοινωνήσει σε όλους τους Δήμους. Τα αποτελέσματα της ζύμωσης αυτής θα ήταν ευεργετικά και πολλαπλασιαστικά για όλους τους Δήμους και ιδιαίτερα για εκείνους που δεν διαθέτουν την τεχνογνωσία και την εξειδίκευση που διαθέτουν οι κατ' εξοχήν τουριστικοί Δήμοι των νησιωτικών κυρίως περιοχών.

- ✓ Προώθηση συνδυαστικών μορφών τουρισμού. Ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων ειδών θα αποτελούσε δέλεαρ για τους επισκέπτες και θα επέκτεινε την τουριστική περίοδο, περιορίζοντας τον εποχιακό της χαρακτήρα. Ο συνδυασμός ωστόσο, θα πρέπει να γίνει με προγραμματισμό και μεταξύ μορφών που απευθύνονται σε παρόμοιες ομάδες τουριστών, προκειμένου να προκύψουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Για παράδειγμα ενδείκνυται ο συνδυασμός θρησκευτικού, ιαματικού και πολιτισμικού τουρισμού καθώς απευθύνεται σε συγκεκριμένη ομάδα πληθυσμού (άτομα μεγαλύτερων ηλικιών), ενώ αντίθετα θα ήταν οξύμωρο να γίνει προσπάθεια συνδυασμού θρησκευτικού και χειμερινού τουρισμού καθώς τα δύο είδη στοχεύουν σε εκ διαμέτρου αντίθετες ομάδες στόχου. Οι Δήμοι οφείλουν να είναι αρωγοί της συγκεκριμένης προσπάθειας συνδράμοντας αρχικά στην εκπόνηση μελέτης – πρότασης, όντας σε συνεχή συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς και το ευρύ κοινό. Η μελέτη μπορεί μεν να είναι το πρώτο βήμα αλλά η εφαρμογή και η επικοινωνία/ δημοσιότητα του σεναρίου θα είναι τα στοιχεία πάνω στα οποία θα πρέπει να εστιάσουν οι εμπλεκόμενοι φορείς και επιχειρήσεις, διότι είναι αυτά που θα κρίνουν την επιτυχία της προσπάθειας.
- ✓ Χρηματοδότηση έργων υποδομών, μεταξύ αυτών και αμιγώς τουριστικών (π.χ. θεματικά πάρκα σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους) καθώς και ολοκληρωμένων αναπλάσεων, με σκοπό αφενός την αύξηση της ελκυστικότητας (αισθητική, προσβασιμότητα, λειτουργικότητα, ασφάλεια, συνθήκες υγιεινής, κ.λπ.) των Δήμων και αφετέρου την προώθηση συνδυαστικών μορφών τουρισμού, προκειμένου να επιτυγχάνεται εξάλειψη της εποχικότητας του τουρισμού και υψηλή επισκεψιμότητα καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.
- ✓ Απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου και μείωση της γραφειοκρατίας των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών σε θέματα τουριστικών επενδύσεων, με σκοπό την ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.
- ✓ Χρηματοδότηση για τη διάχυση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (ΤΠΕ), έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να πάψουν να εξαρτώνται από τους tour operators και να βρίσκονται σε θέση προσέλκυσης πελατών, χωρίς την παρεμβολή μεσαζόντων.
- ✓ Δυνατότητα διαχείρισης και αξιοποίησης τουριστικών υποδομών που ανήκουν στο ΤΑΙΠΕΔ (π.χ. υποδομές ιαματικών λουτρών) και τα Λιμενικά Ταμεία από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, έτσι ώστε οι διαδικασίες να γίνουν περισσότερο ευέλικτες και να αρθούν ορισμένα σημαντικά εμπόδια που εμποδίζουν την τουριστική ανάπτυξη των Δήμων.
- ✓ Πρωτοβουλίες για την κατάρτιση του διοικητικού προσωπικού και των εργαζομένων των τουριστικών επιχειρήσεων. Υπήρξαν και στο παρελθόν

παρόμοιες δράσεις, ωστόσο η Στερεά Ελλάδα όντας για μια ακόμη φορά θύμα των πλασματικών οικονομικών δεδομένων που προκύπτουν από τη γειτνίαση με την Αττική, κατάφερε να επιμορφώσει μόνο ένα πολύ μικρό - σχεδόν μη μετρήσιμο - ποσοστό των απασχολούμενων στον κλάδο. Η κατάρτιση θα μπορούσε να γίνει με τη μέθοδο της τηλε-εκπαίδευσης, έτσι ώστε να μειωθεί το κόστος και να είναι πολλαπλάσιο το ποσοστό των ωφελούμενων. Δεδομένου ότι η Ελλάδα αποτελεί κατ' εξοχήν τουριστική χώρα, το Υπουργείο Ανάπτυξης θα πρέπει να θεσμοθετήσει και να χρηματοδοτήσει ένα διηνεκές πρόγραμμα κατάρτισης.

- ✓ Παροχή κινήτρων και χρηματοδότησης για την αναβάθμιση των καταλυμάτων με την υιοθέτηση ενός μοντέλου επενδύσεων μικρής κλίμακας, που θα έχουν ως στόχο την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Το διαδίκτυο μπορεί να δίνει τη δυνατότητα σε μια επιχείρηση να προβληθεί σε όλα τα μήκη και πλάτη της υδρογείου, μολαυτά την ίδια στιγμή ανάγει το επίπεδο ανταγωνισμού από τοπικό σε εθνικό και πολλές φορές παγκόσμιο. Το βασικότερο ίσως κριτήριο για την επιλογή ενός προορισμού διανυκτέρευσης αποτελεί η κατάταξη του καταλύματος στη διεθνή κατηγορία ποιότητας (αστέρια/ κλειδιά). Επομένως, η αναβάθμιση, για παράδειγμα, των υποδομών και των καταλυμάτων στους Δελφούς θα «αναγκάσει» τους επισκέπτες του Μουσείου και του Αρχαιολογικού χώρου να διαμείνουν στον ομώνυμο γραφικό οικισμό για μια ή και περισσότερες ημέρες. Σύμφωνα με μελέτες μια συντονισμένη αναβάθμιση των τουριστικών επιχειρήσεων στους Δελφούς προβλέπεται να αυξήσει το ποσοστό των διανυκτερεύσεων κατά τουλάχιστον 200%. Η συγκεκριμένη δράση θα μπορούσε να συνοδεύεται και από την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων για την απόκτηση πιστοποιητικού ποιότητας ή κάποιου τοπικού σήματος ποιότητας.

Θεματική Επιτροπή «Υγείας»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η προηγούμενη δεκαετία λιτότητας και οικονομικής κρίσης είχε δραματικές επιπτώσεις στο σύστημα υγείας της χώρας. Η κατάσταση επιδεινώθηκε εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, η οποία δημιούργησε συνθήκες «ασφυξίας» στα νοσοκομεία και έντονες πιέσεις στο ιατρο-νοσηλευτικό προσωπικό, που βίωσε πρωτόγνωρες συνθήκες.

Τα συσσωρευμένα προβλήματα έφεραν στο φως χρόνιες παθολογίες και αδυναμίες των Μονάδων Υγείας, όπως οι ελλείψεις σε υποδομές και εξοπλισμό, αλλά και ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό. Τα προβλήματα είναι ακόμη πιο έντονα σε απομακρυσμένες και ορεινές/ημιορεινές και νησιωτικές περιοχές, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η υγεία των πολιτών.

Ειδικά στη Στερεά Ελλάδα, η υποστελέχωση των περιφερειακών νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας εμποδίζει τη σωστή λειτουργία τους, παρότι το υφιστάμενο ιατρικό προσωπικό να καταβάλλει υπεράνθρωπες προσπάθειες. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρούνται κενά κάλυψης ειδικότητας, καθώς και ελλείψεις σε εξοπλισμό και αναλώσιμα.

Μετά την επιστροφή της ελληνικής οικονομίας στην κανονικότητα, έχουν αναληφθεί ορισμένες πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Συγκεκριμένα:

- ✓ Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» υλοποιείται το έργο «Μεταρρύθμιση του συστήματος Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Περίθαλψης», το οποίο αφορά στην υλοποίηση της ανακαίνισης και της λειτουργικής και ενεργειακής αναβάθμισης των υποδομών της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Περίθαλψης. Το έργο αφορά σε τουλάχιστον 50% του συνόλου των Κέντρων Υγείας, Περιφερειακών και Τοπικών Ιατρείων και Πολυδύναμων Περιφερειακών Ιατρείων της χώρας (156 από σύνολο 312), καθώς και στην ανάπτυξη δομών για τη διαχείριση των χρόνιων νοσημάτων εντός των Κέντρων Υγείας κ.λπ.. Μέσω του έργου αυτού αναμένεται να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες.
- ✓ Έχουν πραγματοποιηθεί προσλήψεις μόνιμου προσωπικού σε δομές υγείας και μάλιστα για το 2024 προβλέπεται η προκήρυξη 6.500 μόνιμων θέσεων εργασίας.

Για να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο παρεχόμενων από το Ε.Σ.Υ. κρίνεται απαραίτητη η συνέχιση των πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση των υποδομών, την ανανέωση του ιατροτεχνικού εξοπλισμού και την ενίσχυσή του με προσωπικό.

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση του τομέα της υγείας

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας θέτοντας τις ανάγκες των Δήμων και των πολιτών σε πρώτο πλάνο και όντας άρτιος γνώστης της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα

της υγείας διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- ✓ Άμεση χρηματοδότηση δράσεων για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Οι δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών των νοσοκομείων και των μονάδων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και την προμήθεια σύγχρονου ιατρικού εξοπλισμού.
- ✓ Άμεση πρόσληψη μόνιμου ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού για την επαρκή στελέχωση των μονάδων υγείας. Παράλληλα, πρέπει να δοθούν κίνητρα (οικονομικά κίνητρα και εξέλιξη) για την προσέλκυση γιατρών στο Ε.Σ.Υ. και κυρίως στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίηση των οργανισμών λειτουργίας των Δομών.
- ✓ Αύξηση της χρηματοδότησης προς τις μονάδες υγείας, σε συνάρτηση και με τα έσοδά τους για να μπορούν να καλύψουν τις λειτουργικές τους ανάγκες.
- ✓ Χαρτογράφηση και καταγραφή των Μονάδων Υγείας, του εξοπλισμού που διαθέτουν και του προσωπικού που απασχολείται σε αυτές, προκειμένου να είναι εφικτός ο άμεσος έλεγχος των δυνατοτήτων του συστήματος υγείας στις κατά τόπου περιοχές και στη συνέχεια να υπάρχει δυνατότητα άμεσης παρέμβασης, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
- ✓ Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την άμεση συνεργασία των ιατρών των δομών της Πρωτοβάθμιας Υγείας με εκείνους της Δευτεροβάθμιας προκειμένου να αποφεύγονται άσκοπες/περιττές διακομιδές, οι οποίες κοστίζουν όχι μόνο σε χρήμα αλλά κυρίως χρόνο.
- ✓ Διασφάλιση ύπαρξης εξειδικευμένων δομών στην περιφέρεια και τουλάχιστον στα 6 μεγάλα αστικά κέντρα, ώστε η νοσηλεία ασθενών που πάσχουν από ευρύτατα διαδεδομένες πλέον ψυχικές νόσους και νόσους όπως ο αυτισμός και το Alzheimer να γίνονται σε αυτές.
- ✓ Επέκταση της κάλυψης από το Βοήθεια στο Σπίτι σε περιοχές όπου σήμερα δεν υφίσταται και ενίσχυση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- ✓ Διεύρυνση των δωρεάν ιατρικών καλύψεων σε τομείς που δεν καλύπτονται επαρκώς, όπως για παράδειγμα οι οδοντιατρικές επεμβάσεις.
- ✓ Ουσιαστική αποκέντρωση των υπηρεσιών υγείας με τη δημιουργία μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας σε τοπικό επίπεδο (ΤΟΜΥ σε όλους τους Δήμους) και την ενίσχυση των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων, για να μπορούν να αντιμετωπισθούν μη σοβαρά περιστατικά και να αποσυμφορηθούν τα νοσοκομεία.
- ✓ Λειτουργία δημοτικών ιατρείων με δυνατότητα συνταγογράφησης.
- ✓ Διοικητική αναδιοργάνωση των Υ.ΠΕ. και πιο συγκεκριμένα δημιουργία μιας Υ.ΠΕ. ανά Περιφέρεια.
- ✓ Λειτουργία Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων, Συμβουλευτικών σταθμών, Δομών Επανάταξης και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας σε όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα της Στερεάς Ελλάδας με βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου.

Θεματική Επιτροπή «Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Ν. 4759/2020, χωροταξικός σχεδιασμός είναι ο χωρικός σχεδιασμός που εκπονείται σε εθνική ή περιφερειακή κλίμακα, με τη μορφή πλαισίων, με τα οποία τίθενται οι μεσοπρόθεσμοι ή και μακροπρόθεσμοι στόχοι της ανάπτυξης και οργάνωσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, καθώς και οι κατευθύνσεις και οι αναγκαίες, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών άσκησης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των προστατευόμενων περιοχών. Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι κυρίως στρατηγικού χαρακτήρα και περιλαμβάνει κατευθύνσεις και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις. Η Πολιτεία αναγνωρίζει τη σημαντικότητα του χωρικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη της χώρας αλλά και συγκεκριμένων περιοχών εντός αυτής και για τον λόγο αυτό, ανά τακτά χρονικά διαστήματα προχωρά στην επικαιροποίησή του. Η συγκεκριμένη προσέγγιση από τη μία πλευρά διορθώνει στρεβλώσεις και επιτρέπει την ανάπτυξη, από την άλλη ωστόσο, επιβεβαιώνει τη μη ύπαρξη πολυετούς σταθερού εθνικού σχεδιασμού, γεγονός που δημιουργεί επιφυλάξεις στους εν δυνάμει επενδυτές και λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας για την ανάπτυξη ολόκληρων περιοχών ή τομέων.

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες και τις πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό της χωροταξικής νομοθεσίας, καταθέτοντας, σε κάθε διαβούλευση σχετικού νομοσχεδίου, προτάσεις/ παρατηρήσεις με σκοπό να ενισχυθεί ο ρόλος των Δήμων και παράλληλα αποφευχθούν στρεβλώσεις και πιθανές αγκυλώσεις κατά την εφαρμογή του.

Στον τομέα των υποδομών και των δικτύων, η Στερεά Ελλάδα βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο στο μεγαλύτερο πεδινό ηπειρωτικό της τμήμα, ωστόσο δεν παρουσιάζεται ανάλογη κατάσταση στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές και σε ολόκληρες περιφερειακές ενότητες όπως η Εύβοια, η Φωκίδα και η Ευρυτανία, ειδικά σχέση με το οδικό δίκτυο. Η ολοκλήρωση του νότιου τμήματος του Ε65 και η εκκίνηση των εργασιών για την κατασκευή του διαγώνιου άξονα Μπράλλου – Άμφισσας αποτελούν θετικές εξελίξεις στην αναβάθμιση του κεντρικού οδικού δικτύου της περιφέρειας. Σχετικά με το δίκτυο φυσικού αερίου παρουσιάζεται σημαντική υστέρηση στην εγκατάσταση και τη λειτουργία του σε όλο το εύρος της Στερεάς Ελλάδας. Επιπλέον, η ενεργειακή κρίση επιβράδυνε ακόμη περισσότερο τη μετάβαση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στη χρήση φυσικού αερίου. Στη παρούσα φάση εκτελούνται με ικανοποιητικούς ρυθμούς εργασίες κατασκευής του δικτύου στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας.

Από το 2010 έως και σήμερα, η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με κρίσεις που δημιουργούν ανισορροπίες και στρεβλώσεις. Αρχικά η δημοσιονομική κρίση, στη συνέχεια η υγειονομική κρίση λόγω της πανδημίας του COVID19 και τέλος η ενεργειακή κρίση, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και της αύξησης των τιμών του πετρελαίου, η οποία οδήγησε και σε παγκόσμια πληθωριστική κρίση. Βάσει των καταστάσεων αυτών, που τείνουν να ταυτιστούν με την κανονικότητα, σε εθνικό αλλά και σε παγκόσμιο πολλές φορές επίπεδο, η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας, θεωρεί ότι

η Ελλάδα, σε συνεργασία με τους Ευρωπαίους εταίρους της, πρέπει να δημιουργήσει μηχανισμούς, που θα απορροφούν κατά το δυνατόν περισσότερο τους κραδασμούς στην οικονομία και που θα παρεμβαίνουν με στοχευμένα και όχι με οριζόντια μέτρα στήριξης. Σε τοπικό επίπεδο, τα χρόνια αυτά, οι Δήμοι έχουν αποδείξει ότι αποτελούν τον πλέον αξιόπιστο σύμμαχο και συνοδοιπόρο της εκάστοτε Κυβέρνησης. Οι Δήμοι, παρά την υποστελέχωσή τους, τις ελλείψεις σε εξοπλισμό και υποδομές, καταφέρνουν να βρίσκονται δίπλα στις τοπικές κοινωνίες και στον πολίτη και να δίνουν λύσεις. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητη η συνολική αναβάθμιση του ρόλου τους και η μετάβαση στην πλήρη αυτοτέλειά τους, με την παραχώρηση όλων των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με τη χάραξη της τοπικής πολιτικής, την πρόληψη κινδύνων και τη διευκόλυνση της καθημερινότητας του πολίτη και που αυτή τη στιγμή διαμοιράζονται σε διάφορους φορείς, δημιουργούν επικαλύψεις και στο τέλος αποτρέπουν την ανάληψη ενεργειών. Η ανωτέρω μετάβαση πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από τους απαραίτητους πόρους.

2. Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας στους τομείς των υποδομών, των μεταφορών και των δικτύων

Αρχικά, σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη των υποδομών, των μεταφορών και των δικτύων αποτελεί η ύπαρξη ενός ξεκάθਾਰου, αναπτυξιακού ευρέως αποδεκτού και σταθερού χωροταξικού σχεδιασμού. Για τον λόγο αυτό, μεταξύ των θέσεων που παρατίθενται, υπάρχουν και προτάσεις στον τομέα της χωροταξίας. Οι θέσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας ανά τομέα είναι οι εξής:

Χωροταξία

Είναι επιτακτική ανάγκη η άμεση επικαιροποίηση - αναθεώρηση και θεσμοθέτηση των υφιστάμενων σχεδιασμών, με βάση τα διεθνή, ευρωπαϊκά πρότυπα και τις εθνικές προτεραιότητες.

Η Χωροταξική Μεταρρύθμιση επιβάλλεται να περιλαμβάνει επίσης τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων, των χρονοδιαγραμμάτων και των μέτρων υλοποίησης για την πραγματοποίηση των αναπτυξιακών δράσεων.

Συγκεκριμένα προτείνεται:

1. Κωδικοποίηση και απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τον χωρικό σχεδιασμό και των σχετικών αδειοδοτήσεων. Η νομοθεσία είναι δαιδαλώδης κι επιπρόσθετα λόγω πληθώρας προϋποθέσεων και υποπεριπτώσεων καθίσταται δύσκολη η μετάβαση στην εφαρμογή.
2. Απρόσκοπτη υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων καθώς και των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, που η υλοποίησή τους εκκίνησε εντός του Προγράμματος Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020 και συνεχίζεται στο Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδα 2021-2027 (ΟΧΕ ΛΑΠ Ασωπού, ΟΧΕ Πολιτιστικής Διαδρομής, ΣΒΑΑ Λαμίας, Χαλκίδας και Λιβαδειάς – Αλιάρτου – Θήβας).
3. Απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων που έχουν ενταχθεί προς χρηματοδότηση ή προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο αναπτυξιακών Προγραμμάτων («Εύβοια Μετά» και Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αγράφων (Ε.Α.Π.Α.) και των

νέων ΟΧΕ που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδα 2021-2027 (ΟΧΕ Βόρειας Εύβοιας, ΟΧΕ Ορεινών Περιοχών, ΟΧΕ Σπερχειού, κ.λπ.).

4. Δημιουργία Ζωνών Επιχειρηματικής Δραστηριότητας Αστικών Κέντρων σε περιοχές στις οποίες δεν υπάρχουν οργανωμένες επιχειρηματικές περιοχές. Επειδή η δημιουργία των ανωτέρω ζωνών δεν αρκεί για την προσέλκυση ή τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων, κρίνεται απαραίτητη η ενεργοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων καθώς και η παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις, προκειμένου η εγκατάσταση των επιχειρήσεων στις οργανωμένες ζώνες να καταστεί ελκυστική και οικονομικά συμφέρουσα.
5. Προοπτική δημιουργίας Ζωνών Καθετοποιημένης Εκμετάλλευσης Αγροτικών και Κτηνοτροφικών Προϊόντων σε περιοχές της Στερεάς Ελλάδας. Οι περιοχές να επιλεγούν βάσει της συνεισφοράς των εκμεταλλεύσεων στη διαμόρφωση του ΑΕΠ σε τοπικό επίπεδο.
6. Θεσμοθέτηση, στήριξη και προώθηση πολιτισμικών, θαλάσσιων και θρησκευτικών διαδρομών για την εκμετάλλευση του ιστορικού, φυσικού και τουριστικού αποθέματος της Στερεάς Ελλάδας.
7. Αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας, βάσει ειδικών χωρικών στρατηγικών τουριστικής ανάπτυξης, μέσω της δημιουργίας εταιρειών ειδικού σκοπού στις οποίες θα προβλέπεται η υποχρεωτική συμμετοχή του οικείου Δήμου.
8. Εκπόνηση ειδικών χωροταξικών σχεδίων επενδύσεων (Α.Π.Ε., ιχθυοκαλλιέργειες, κ.λπ.). Οι Δήμοι να καταστούν διακάτοχοι των δημοσίων εκτάσεων, που βρίσκονται εντός των ορίων τους, με σκοπό να έχουν αποφασιστική γνώμη επί των νέων εγκαταστάσεων.

Υποδομές

1. Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027, να διατεθούν πόροι από τις προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας στους Δήμους, με έμφαση στους μικρούς και μειονεκτικούς, για την ωρίμανση έργων υποδομών.
2. Απλοποίηση θεσμικού πλαισίου για την υλοποίηση έργων μέσω χορηγιών και δωρεών.
3. Εξασφάλιση χρηματοδότησης κατά προτεραιότητα, με σκοπό την απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων αποκατάστασης των υποδομών μετά από φυσικές καταστροφές, προκειμένου να υπάρξει άμεση αρωγή προς τους πληγέντες Δήμους.
4. Εκπόνηση πολυετούς σχεδιασμού για την αντιπλημμυρική και αντιπυρική προστασία των πόλεων και των οικισμών και εξασφάλιση της σχετικής χρηματοδότησης. Θα πρέπει να εμπεριέχονται αφενός δράσεις βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα, όπως ο περιοδικός καθαρισμός υδατορεμάτων, η συντήρηση ή η διάνοιξη δασικών δρόμων και η κατασκευή ή συντήρηση μικρών τεχνικών έργων (π.χ. αναβαθμοί, μικρά φράγματα συγκράτησης φερτών κ.λπ.) και αφετέρου δράσεις μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, όπως η οριοθέτηση και η διευθέτηση ποταμών και υδατορεμάτων. Ειδικά για τα υδατορέματα που διέρχονται από κατοικημένες περιοχές, ο καθαρισμός εντός του οικιστικού ιστού να τίθεται σε άμεση προτεραιότητα.
5. Προώθηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την εξοικονόμηση ενέργειας με τη χρηματοδότηση έργων ενεργειακής αναβάθμισης σε ενεργοβόρα δημόσια κτίρια

(όπως νοσοκομεία, σχολεία, δημοτικά και δημόσια κτίρια) αλλά και ιδιωτικών επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση και χρηματοδότηση προγράμματος συνολικής ενεργειακής αναβάθμισης των υποδομών και των εγκαταστάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

6. Απρόσκοπτη χρηματοδότηση έργων βελτίωσης ποιότητας και εξοικονόμησης πόσιμου νερού και ολοκληρωμένης διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων.
7. Χρηματοδότηση μεγάλων αρδευτικών έργων & έργων αναδασμών, μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα.

Μεταφορές και Δίκτυα

1. Μεταβίβαση της αρμοδιότητας συντήρησης των παραδρόμων της ΠΑΘΕ στις Περιφέρειες. Η κατάργηση της «προβληματικής» ΕΥΔΕ ΠΑΘΕ και η συγκέντρωση των σχετικών αρμοδιοτήτων στο Υπουργείο εντείνει το πρόβλημα της αναιμικής συντήρησης που συντελείται στους παραδρόμους της ΠΑΘΕ. Προκειμένου να υπάρχει προγραμματισμός και ευελιξία κρίνεται απαραίτητη η μεταφορά της αρμοδιότητας συντήρησης (οδόστρωμα, κλαδόκοψη, χορτόκοψη, αποχλιοσμός), συνοδευόμενης από τους σχετικούς πόρους (Π/Υ, προσωπικό, μηχανήματα) στις Περιφέρειες.
2. Επιτάχυνση διαδικασιών για τη βελτίωση/ αναβάθμιση σημαντικών οδικών αρτηριών της Περιφέρειας, όπως η Ε.Ο. Λαμία – Καρπενήσι – Αργίτιο (σύνδεση Ε65 με Ιόνια οδό), η Π.Ε.Ο. Λαμία – Ν. Μοναστήρι και η διαγώνιος Θερμοπούλες – Αντίρριο.
3. Πύκνωση δρομολογίων σταθερής τροχιάς στη Στερεά Ελλάδα. Η σιδηροδρομική υποδομή πρέπει να εξυπηρετεί τις ενδοπεριφερειακές ανάγκες σύνδεσης των πόλεων της Περιφέρειας με το διοικητικό κέντρο της Λαμίας. Κατασκευή γραμμής στην Οινόη, μήκους 300 μέτρων, για να εξασφαλιστεί η σύνδεση της Λαμίας με τη Χαλκίδα.
4. Αναβάθμιση οδικής σύνδεσης Ευβοϊκού - Κορινθιακού, Αμβρακικού - Μαλιακού και Π.Ε.Ο. Αθηνών - Λαμίας.
5. Πρόγραμμα ενίσχυσης δημοτικής συγκοινωνίας κυρίως ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών.
6. Για την Π.Ε. Εύβοιας κρίνεται απαραίτητη η άμεση αναβάθμιση των οδικών συνδέσεων Βορρά-Νότου από την Ιστιαία έως την Κάρυστο, της σύνδεσης Κύμης – Χαλκίδας και η κατασκευή των παρακάμψεων Χαλκίδας, Βασιλικού και Λεπούρων.
7. Μη εγκατάσταση νέων σταθμών διοδίων στη Στερεά Ελλάδα και υιοθέτηση συστήματος εισόδου - εξόδου.
8. Μεταφορά πόρων στους Δήμους για τη συντήρηση των τμημάτων των εθνικών και περιφερειακών οδών που διέρχονται εντός των πόλεων και των οικισμών.
9. Υπογειοποίηση εναέριων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας.
10. Επιτάχυνση των εργασιών εγκατάστασης δικτύου φυσικού αερίου στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας και επέκταση του δικτύου και σε άλλες περιοχές μικρότερης πληθυσμιακής συγκέντρωσης.
11. Ενσωμάτωση στον προϋπολογισμό των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, του κόστους πλήρους αποκατάστασης του οδοστρώματος και υποχρεωτική

πρόβλεψη ρήτρας αποκατάστασης των ζημιών, λόγω κακοτεχνιών από τον εργολάβο κατασκευής για μία 5ετία από την παράδοση του έργου.

12. Ένταξη όλων των έργων υπόγειων διελεύσεων (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου) στο πληροφοριακό σύστημα «e-διέλευσις», το οποίο ενεργοποιήθηκε εντός του 2024, αλλά αφορά μόνο έργα διέλευσης τηλεπικοινωνιακών δικτύων.
13. Εγκατάσταση δικτύου οπτικών ινών σε όλες τις κατοικημένες περιοχές της Στερεάς Ελλάδας.

Θεματική Επιτροπή «Ψηφιακής Διακυβέρνησης»

1. Εισαγωγή: Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης

Η τεχνολογική ανάπτυξη διαμορφώνει συνεχώς νέες συνθήκες και παρέχει νέες δυνατότητες, επομένως μπορεί να δώσει λύσεις στα οργανωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι. Είναι γεγονός ωστόσο, ότι το Κράτος αλλά και οι Δήμοι δεν έχουν δείξει γρήγορα αντανακλαστικά, ώστε να ενσωματώσουν τις νέες τεχνολογίες και τα πλεονεκτήματα που τις συνοδεύουν στην καθημερινή τους λειτουργία.

Πέραν των υπολοίπων παραγόντων, η πανδημία του κορωνοϊού, προέταξε για μια ακόμη φορά την αναγκαιότητα της ψηφιακής μεταρρύθμισης του Κράτους. Κατά την περίοδο της έξαρσης της πανδημίας υιοθετήθηκε η τηλεργασία και έγινε προσπάθεια για την κατά το δυνατόν αρτιότερη απομακρυσμένη εξυπηρέτηση του πολίτη. Στην προσπάθεια αυτή, έγιναν αρκετά σημαντικά βήματα, δημιουργήθηκαν πλατφόρμες ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης των πολιτών και υπήρξαν υπηρεσίες που αυτοματοποιήθηκαν, μειώνοντας τον σχετικό φόρτο εργασίας των Δήμων.

Η διαδικασία συγκέντρωσης όλων των παρεχόμενων ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) βρίσκεται σε εξέλιξη και προχωρά με ταχείς ρυθμούς. Το σύνολο των Φορέων του δημόσιου τομέα συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ώστε η παροχή των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών του να διενεργείται αποκλειστικά μέσα από την Ενιαία Ψηφιακή Πύλη (ΕΨΠ). Το gov.gr φιλοξενεί όλες τις ψηφιακές υπηρεσίες των υπουργείων, φορέων, οργανισμών, ανεξάρτητων αρχών και Περιφερειών του Δημοσίου, που παρέχονται ήδη μέσω διαδικτύου. Έως τον Σεπτέμβριο του 2024, μέσω του gov.gr προσφέρονται 1.898 υπηρεσίες, ομαδοποιημένες σε 11 κατηγορίες.

Σε σχέση με την ψηφιακή μετάβαση των Δήμων:

- Η ηλεκτρονική δήλωση των αδήλων τετραγωνικών αποτέλεσε ένα από τα πρώτα σημαντικά βήματα προς την ψηφιοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δήμων, με τη χρήση ενιαίας πλατφόρμας.
- Ενεργοποιήθηκε η Πλατφόρμα Διαλειτουργικότητας govHUB της ΚΕΔΕ. Το σύστημα αυτό επιτρέπει την άμεση και ασφαλή πρόσβαση στελεχών των Δήμων, σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρουν δεδομένα από άλλους φορείς μέσω του κόμβου govHUB στους Δήμους, καθώς και την πρόσβαση άλλων φορέων της δημόσιας διοίκησης σε δεδομένα που προσφέρονται μέσω του κόμβου govHUB από τους Δήμους. Το govHUB φιλοξενείται στο σύγχρονο δημόσιο κέντρο δεδομένων G-Cloud της ΓΓΠΣ και εξυπηρετεί τον στόχο της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών ανάμεσα σε φορείς της Δημόσιας Διοίκησης. Στη συγκεκριμένη πλατφόρμα φιλοξενούνται ήδη εφαρμογές για την καταγραφή των αθλητικών υποδομών (πλατφόρμα «Πέλοπας»), για την υποβολή αίτησης απαλλαγής ή μείωσης δημοτικού τέλους κοινόχρηστων χώρων, για την υποβολή δήλωσης επί των ακαθαρίστων εσόδων και παρεπιδημούντων καθώς και για την έκδοση βεβαιώσεων και άλλων εγγράφων.
- Μετά από συνεχείς διευρύνσεις των εργασιών τους, εκτιμάται ότι σήμερα τα ΚΕΠ διεκπεραιώνουν 1.057 διαδικασίες της Δημόσιας Διοίκησης, παρέχοντας τη δυνατότητα εξυπηρέτησης με φυσική παρουσία, βιντεοκλήση και ψηφιακές

αιτήσεις μέσω του gov.gr. Μετά το 2019 τα ΚΕΠ μετατρέπονται σταδιακά σε Υπηρεσίες Μίας Στάσης (one stop shop).

Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των Δήμων πρέπει να έχει ως στόχο τον ριζικό μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Γίνεται κατανοητό πως η Πολιτεία και οι Δήμοι θα πρέπει να καταστρώσουν και να εφαρμόσουν ένα λεπτομερές σχέδιο για τη σταδιακή αξιοποίηση των ΤΠΕ σε όλες τις διαδικασίες στις οποίες αλληλεπιδρά με τους πολίτες, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η άρτια εξυπηρέτηση του πολίτη, η μείωση της γραφειοκρατίας, η μείωση του κόστους λειτουργίας του Δημοσίου καθώς και η ισότιμη αντιμετώπιση και η παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους.

Θέσεις και προτάσεις Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας για την αναβάθμιση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των Δήμων

Η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας καταθέτει τις εξής προτάσεις:

- ✓ **Επιτάχυνση της εφαρμογής των δράσεων που περιλαμβάνονται στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 (<https://digitalstrategy.gov.gr/>).**

Ο στρατηγικός σχεδιασμός για τη μετάβαση της χώρας στη νέα ψηφιακή εποχή περιλαμβάνεται και αναλύεται πλήρως στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΦΕΚ 2894/Β/5-7-2021). Το συγκεκριμένο πόνημα αποτελεί μια καταγραφή των απαραίτητων παρεμβάσεων στις τεχνολογικές υποδομές του κράτους, στην εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων καθώς και στον τρόπο που η χώρα μας αξιοποιεί την ψηφιακή τεχνολογία σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της δημόσιας διοίκησης. Ο κύριος ρόλος της είναι να περιγράψει το όραμα, τη φιλοσοφία και τους στόχους της εθνικής στρατηγικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Το συγκεκριμένο κείμενο ωστόσο, εμβαθύνει πολύ περισσότερο, περιγράφοντας τις κατευθυντήριες αρχές, το μοντέλο διακυβέρνησης και υλοποίησης αλλά και τους στρατηγικούς άξονες του ψηφιακού μετασχηματισμού. Περαιτέρω, περιγράφει περισσότερα από 400 συγκεκριμένα έργα, ταξινομημένα σε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, σε οριζόντια και σε τομεακά, τα οποία υλοποιούν τη στρατηγική για την Ψηφιακή Ελλάδα. Το σύνολο των αναφερόμενων παρεμβάσεων, είτε αφορούν το Κεντρικό Κράτος, είτε τους Φορείς της αυτοδιοίκησης, πρέπει να υλοποιηθεί σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα, προκειμένου το Δημόσιο να καταστεί πιο αποτελεσματικό, πιο αποδοτικό, πιο φιλικό προς τον πολίτη.

- ✓ **Διασύνδεση όλων των δημοσίων βάσεων δεδομένων και παροχή δυνατότητας πρόσβασης όλων των Δημοσίων Υπηρεσιών**, προκειμένου να σταματήσει η παράδοση απαίτηση των δημοσίων φορέων να ζητούν βεβαιώσεις, πιστοποιητικά ή γενικότερα στοιχεία που παρέχονται από άλλους δημόσιους φορείς. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα μειωθεί η γραφειοκρατία και το κράτος θα μπορεί πλέον να παρέχει υπηρεσίες προς τους πολίτες (και τις επιχειρήσεις) ως ολότητα.
- ✓ Δημιουργία ψηφιακού κόμβου για τη Τοπική Αυτοδιοίκηση, που θα συμπεριλαμβάνει τη νομοθεσία που αφορά τους Δήμους με κωδικοποιημένη μορφή, την online υποστήριξη των Δήμων σε όλα τα ζητήματα, τη δυνατότητα

ανταλλαγής απόψεων μεταξύ εμπειρογνομόνων και υπαλλήλων των Δήμων (blog), παρουσιάσεις παραδειγμάτων καλής πρακτικής κ.ά. Ο κόμβος θα υποστηρίζεται από Δομή (αποτελούμενη από νομικούς, οικονομολόγους, μηχανικούς και άλλο επιστημονικό προσωπικό) που θα υπάγεται στην Κ.Ε.Δ.Ε. και σε περίπτωση που το κόστος υποστήριξης είναι υψηλό (και το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών υψηλό) προτείνεται η θεσμοθέτηση ετήσιας συνδρομής. Στον κόμβο να υπάρχει διακριτή πλατφόρμα, όπου θα αναρτάται κατάλογος των παρεχόμενων υπηρεσιών ανά Δήμο και θα δίνεται η δυνατότητα δικτύωσης, συνεχούς ανταλλαγής καλών πρακτικών και παροχής τεχνικής υποστήριξης προς τις Υπηρεσίες.

- ✓ Προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού πληροφορικής και προμήθεια νέου εξοπλισμού, προκειμένου να μην υπάρχουν Δήμοι διαφορετικών ταχυτήτων και να δοθεί η δυνατότητα ψηφιοποίησης μεγάλου μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών προς το κοινό.
- ✓ Συνεχής επιμόρφωση του υφιστάμενου προσωπικού των Δήμων στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής.
- ✓ Χρηματοδότηση των Δήμων για την προμήθεια λογισμικού το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο στη λειτουργία τους, αναβαθμίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το επίπεδο οργάνωσής τους. Για παράδειγμα εφαρμογές διαχείρισης υλικών και πάγιων στοιχείων, εφαρμογές παρακολούθησης λειτουργίας και αναφοράς προβλημάτων (τηλε-έλεγχος δικτύων, εφαρμογές αναφοράς βλαβών, αστοχιών κ.λπ.).
- ✓ Υιοθέτηση γεωγραφικών συστημάτων πληροφορικής (συμπληρωματικά με την εθνική πύλη geodata.gov.gr) και ψηφιοποίηση όλων των δεδομένων (τίτλων ιδιοκτησίας, τοπογραφικών διαγραμμάτων, αρχιτεκτονικών σχεδίων κ.λπ.).
- ✓ **Χρησιμοποίηση πληροφοριακών συστημάτων για την καλύτερη οργάνωση των εργασιών των Δήμων.** Για παράδειγμα ο επιχειρησιακός προγραμματισμός των Δήμων θα μπορούσε να γίνεται με τη χρήση ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος και να επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, έτσι ώστε να αποτελεί ένα δυναμικό εργαλείο προγραμματισμού και διαχείρισης. Απαραίτητη θεωρείται η παράλληλη κατάρτιση και επιμόρφωση των αρμόδιων υπαλλήλων των Δήμων.
- ✓ Εφαρμογή της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων μεταξύ των Δημόσιων υπηρεσιών για την εξοικονόμηση πόρων και την επιτάχυνση των διαδικασιών περαίωσης.
- ✓ **Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των Κ.Ε.Π.** και αυτοματοποίηση όλων των παρεχόμενων υπηρεσιών χωρίς απαίτηση αυτοπρόσωπης παρουσίας. Αναγνωρίζεται ότι κατά την περίοδο της πανδημίας έγιναν σημαντικά βήματα, ωστόσο η προσπάθεια πρέπει να ολοκληρωθεί και όλες οι υπηρεσίες να παρέχονται ηλεκτρονικά.
- ✓ Διάθεση χρηματοδότησης για τη δωρεάν παροχή υπηρεσιών ευζωνικού δικτύου (wifi) υψηλών ταχυτήτων σε όλο το εύρος των Δήμων.

Σύνθεση Θεματικών Επιτροπών

Θεματική Επιτροπή «Αγροτικής Ανάπτυξης»

Πρόεδρος: Ιωάννης Ρούλιας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων

Αντιπρόεδρος: Ανδρέας Χατζησταμάτης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων

Μέλη

1. Ιωάννης Γκίνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Τανάγρας
2. Ιωάννης Ζυγογιάννης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ορχομενού
3. Αχιλλέας Καψής - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αμφίκλειας-Ελάτειας
4. Νικόλαος Λιόλιος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λοκρών
5. Σωτήριος Πανουργιάς - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ιστιαίας-Αιδηψού

Θεματική Επιτροπή «Ανάπτυξης & Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας»

Πρόεδρος: Βασίλειος Περγάλιας - Δήμαρχος Τανάγρας

Αντιπρόεδρος: Μιχαήλ Κεράτσας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Μέλη

1. Ισαάκ Αμανατίδης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού
2. Γεώργιος Κατέβας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ερέτριας
3. Πασχάλης Κοντογιαννίδης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καμένων Βούρλων
4. Ανδρέας Κουλοχέρης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων
5. Ξενοφών Χαρίσης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Τανάγρας

Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Απορριμμάτων & Κυκλικής Οικονομίας»

Πρόεδρος: Ελένη Βάκα - Δήμαρχος Χαλκιδέων

Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Αναστασίου - Δήμαρχος Θηβαίων

Μέλη

1. Κωνσταντίνος Ζαχαριάς - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ερέτριας
2. Χρήστος Καλλιαντάσης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων
3. Γεωργία Κωνσταντάγκα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού
4. Νικόλαος Μαστροκώστας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Κύμης - Αλιβερίου
5. Αθανάσιος Χαβέλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου

Θεματική Επιτροπή «Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων»

Πρόεδρος: Νικόλαος Μπαράκος - Δήμαρχος Κύμης - Αλιβερίου

Αντιπρόεδρος: Νικόλαος Γουρνής - Δήμαρχος Ερέτριας

Μέλη

1. Χαράλαμπος Κατσαρός - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δωρίδος
2. Σπυρίδων Μακρυγιάννης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καμένων Βούρλων
3. Χρήστος Μπακάκος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Στυλίδας
4. Χρήστος Πετρόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δομοκού
5. Γεώργιος Σταμούλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας

Θεματική Επιτροπή «Ενέργειας & Περιβάλλοντος»

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Λιόλιος - Δήμαρχος Δομοκού

Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Αποστόλου - Δήμαρχος Στυλίδας

Μέλη

1. Ελένη Αϊδίνη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων
2. Μαργαρίτα Μέξη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Κύμης-Αλιβερίου
3. Αθανάσιος Στεργίου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
4. Ιωάννης Ταγκαλέγκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων
5. Αθηνά Χριστοδούλου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δελφών

Θεματική Επιτροπή «ΕΣΠΑ & λοιπών Προγραμμάτων της Τ.Α.»

Πρόεδρος: Νικόλαος Σουλιώτης - Πρόεδρος Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου

Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Ταγκαλής - Δήμαρχος Δελφών

Μέλη

1. Παρασκευή Αμερικάνου - Κικίδου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ερέτριας
2. Βασίλειος Γουρνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων
3. Ιωάννης Μανώλης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρύστου
4. Δημήτριος Τζούφλας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
5. Κωνσταντίνος Τσιάμης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αμφίκλειας-Ελάτειας

Θεματική Επιτροπή «Θεσμών & Διαφάνειας»

Πρόεδρος: Παναγιώτης Φώσκολος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων

Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Ζεκεντές - Δήμαρχος Λοκρών

Μέλη

1. Παρασκευή Κάραλη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ορχομενού
2. Νικόλαος Παπαϊωάννου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Τανάγρας
3. Σωτηρία Πολίτη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρύστου
4. Αναστάσιος Σαμιώτης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων
5. Χρύσα Σουλιώτη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αγράφων

Θεματική Επιτροπή «Ισότητας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Κώσταρος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Αντιπρόεδρος: Μαρία Βερούχη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρύστου

Μέλη

1. Αννέτα Κοτρώνα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αγράφων
2. Παναγιώτης Μερινόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δελφών
3. Ειρήνη Σόλια - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
4. Σταυρούλα Σπίτσα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού
5. Σωτηρία Τσαούση-Λουκά-Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας

Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής Οικονομίας»

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καρδαμπίκης - Δήμαρχος Αγράφων

Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Τζαβάρας - Δήμαρχος Ορχομενού

Μέλη

1. Λουκία Αποστολίδου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Τανάγρας
2. Βασιλική (Βαλιάννα) Αρβανίτη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μακρακώμης
3. Παγώνα (Νίτσα) Δάρα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λοκρών
4. Αικατερίνη Κοβού - Γκατζούνη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αλιάρτου-Θεσπιέων
5. Αντώνιος Σπυρόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων

Θεματική Επιτροπή «Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας»

Πρόεδρος: Γεώργιος Τσαπουρνιώτης - Δήμαρχος Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας

Αντιπρόεδρος: Χρήστος Κακαβάς - Δήμαρχος Καρπενησίου

Μέλη

1. Ιωάννης Καντζούρας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας
2. Κωνσταντίνος Κατσιούλας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δομοκού
3. Μαρία Νίκα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Τανάγρας
4. Αικατερίνη Παπαβασιλείου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων
5. Γεωργία Παπαδοπούλου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δωρίδος

Θεματική Επιτροπή «Οικονομικών των Ο.Τ.Α.»

Πρόεδρος: Γεώργιος Σπύρου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Αντιπρόεδρος: Αλέκος Στάικος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων

Μέλη

1. Αθανάσιος Βαφειάς - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αμφίκλειας - Ελάτειας
2. Κωνσταντίνος Δημάς - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Κύμης - Αλιβερίου
3. Ελένη Κούτρα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων
4. Νικόλαος Λουπάκος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δελφών
5. Νικόλαος-Παναγιώτης Παπαγεωργόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Θεματική Επιτροπή «Ορεινών & Νησιωτικών Περιοχών»

Πρόεδρος: Γεώργιος Καπεντζώνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δωρίδος

Αντιπρόεδρος: Κυριάκος Αντωνόπουλος - Δήμαρχος Σκύρου

Μέλη

1. Παναγιώτης Γκορόγιας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αγράφων
2. Κωνσταντίνος Κουτσούμπας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δωρίδος
3. Χρήστος Πετρόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δομοκού
4. Νικόλαος Τριανταφύλλης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Στυλίδας
5. Ανδρέας Τσώνος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μακρακώμης

Θεματική Επιτροπή «Παιδείας & Αθλητισμού»

Πρόεδρος: Ιωάννα Γκόγκου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων

Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Αραπίτσας - Δήμαρχος Αλιάρτου - Θεσπιέων

Μέλη

1. Νικόλαος Ζάκκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας
2. Ιωάννης Κουτκιός - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
3. Ελένη Κυριάκου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λοκρών
4. Ευμορφία (Μόρφω) Ρουποτιά - Σκαμαγκούλη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
5. Χρήστος Χρήστου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων

Θεματική Επιτροπή «Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης»

Πρόεδρος: Γεώργιος Ψαθάς - Δήμαρχος Διρφύων - Μεσσαπίων

Αντιπρόεδρος: Αχιλλεύς Τζουβάρας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων

Μέλη

1. Χαρίλαος Αγαπητός - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δελφών
2. Γεώργιος Λελεντζής - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δομοκού
3. Ανδρέας Παπασάρας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μακρακώμης
4. Ιωάννης Σβερώνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου
5. Αθανάσιος Τριανταφύλλου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Θεματική Επιτροπή «Πολιτισμού & Νεολαίας»

Πρόεδρος: Δημήτριος Καραμάνης - Δήμαρχος Λεβαδέων

Αντιπρόεδρος: Λάμπρος Ρόδης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ορχομενού

Μέλη

1. Παρασκευή (Βίβιαν) Αργύρη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων
2. Απόστολος Δαγδαλένης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων
3. Σοφία Ζαλοκώστα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου
4. Μιχαήλ Παπανικολάου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λοκρών
5. Ευαγγελία Τζεράνη - Μύταλα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων

Θεματική Επιτροπή «Τουριστικής Ανάπτυξης»

Πρόεδρος: Αθανασία Στιβακλή - Δήμαρχος Αμφίκλειας - Ελάτειας

Αντιπρόεδρος: Ιωάννα Καλλία - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δελφών

Μέλη

1. Αθανάσιος Αποστόλου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας
2. Βασιλική Καραβαγγέλη - Βελαώρα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ορχομενού
3. Αντώνιος Σπανός - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων
4. Βασίλειος Τουμαράς - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων
5. Ανδρέας Χατζησταμάτης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Θηβαίων

Θεματική Επιτροπή «Υγείας»

Πρόεδρος: Στέργιος Θεοδώρου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λαμιέων

Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Σβερώνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου

Μέλη

1. Δημήτριος Αργύρης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Ερέτριας
2. Πέτρος Αρκουμάνης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων
3. Σοφία Αφένδρα - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων
4. Αλκιβιάδης Βόσσος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρύστου
5. Αγγελική Γάτση - Λύκου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων
6. Γεώργιος Ζέρβας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Κύμης - Αλιβερίου
7. Ιωάννης Ταγκαλέγκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Λεβαδέων

Θεματική Επιτροπή «Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων»

Πρόεδρος: Ελευθέριος Ραβιόλος - Δήμαρχος Καρύστου

Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Κοντογεώργος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μακρακώμης

Μέλη

1. Αλέξανδρος Αγγελόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας
2. Παναγιώτης Γκορόγιας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αγράφων
3. Δημήτριος Λερογιάννης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καρπενησίου
4. Κωνσταντίνος Μπουζίκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αλιάρτου-Θεσπιέων
5. Κωνσταντίνος Τσάμαρης - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδέων

Θεματική Επιτροπή «Ψηφιακής Διακυβέρνησης»

Πρόεδρος: Ηλίας Κυρμανίδης - Δήμαρχος Καμένων Βούρλων

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Γιαννόπουλος - Δήμαρχος Δωρίδος

Μέλη

1. Νικόλαος Αντωνίου - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Καμένων Βούρλων
2. Πέτρος Ζάγκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Αλιάρτου - Θεσπιέων
3. Ευμορφία Πασχαλίδη - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας
4. Κωνσταντίνος Τρίγκας - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Στυλίδας
5. Παναγιώτης Φρομουζόπουλος - Δημ. Σύμβουλος Δήμου Δωρίδος

Διοικητική/Γραμματειακή Υποστήριξη Επιτροπών

1. Λίτσα Γεραντώνη - Διευθύντρια Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας
2. Παναγιώτης Βασιλείου - Υπάλληλος Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας
3. Γεώργιος Κονιαβίτης - Υπάλληλος Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας
4. Βούλα Τσιλογιάννη - Υπάλληλος Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας

Επιστημονική υποστήριξη Επιτροπών/ Επεξεργασία - Σύνθεση κειμένων

Γιώργος Ταγκούλης, Ειδικός Σύμβουλος Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας